

31224

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ నెవ్వరునెల 30-వ తేది బుధవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, ఆశ్వీజమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No 151
సంచిక ౧౫౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

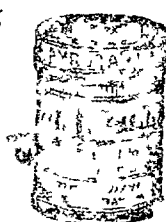
అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుజోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెడుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట్ట సుండవలసి.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

సరస్వతీపేపర్స్, రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేలుకము అచ్చుననులకు సమకముగు తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగుపాడులు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసిదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోను బుక్కులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

1204

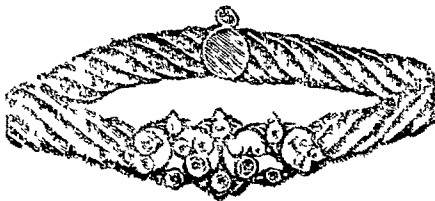
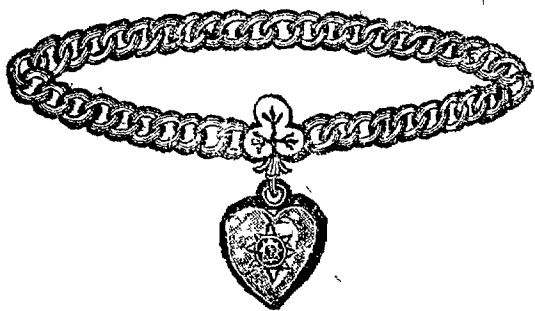
గ్రంథములలోని కువయుక్తము లగు భాషలు అనగా ఎంగ్లీషింగుషులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

13

సమృద్ధి

కల్పితేదు

మోసములేదు

వారివలన, పురుషులు చెతికిగిరించు పలురంగుల బంగారుగొలుసులు, మంజీరి గడిమారగుగొలుసులు, సాదా
ఉంగరములు, రాళ్లఉంగరములు, నంకీలు, వడ్డాణములు, మొపులు అన్నిరకములవెండి గానూతనపు గుగానూపుచి
తేలిక ఆర్డరిచ్చిన సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. సరిం బంగారు కీమతెడిక పూచీలెచ్చెదము.
ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురునానాశాస్త్రి, 25 వై.నా.జూని, రోడ్డు, వరరామ

జర్నలు ఎలక్ట్రికు దీపము

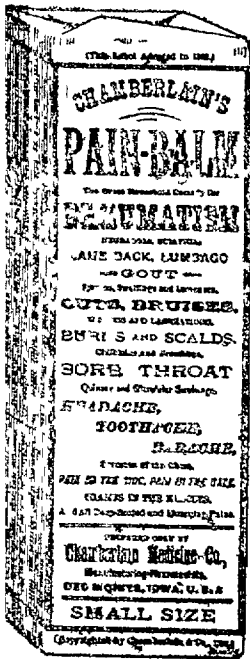

జర్నలు (క్రొత్తగా కనిపెట్టినది) ఎగరములందు స్వగృహము
లందుండి భోగము లనుభవించుగోద
ప్రతివారు కొనవచ్చును. కేరెలు
బల్బులెవంకొనవచ్చును. గవలగా
దీప మొక్కొనవచ్చును. కేరెలె
పరుండి దానికి సంబంధించిన తీగకు

తగిలియుండె మీటునొక్కి వెండిచుప్పును, అగ్గిచ్చును.
గదిలోనుంచి నూరుని యింట్లోకి తెప్పించినట్లే అగ్గిమైస
కాంతినిచ్చును. ఎలాగైనా వెలుగు పడలొచ్చును. ఆనే
కల నాక ౨-౨-౫ 22౦౩
అనుకరియ ర్పు 6-0-0 తగ్గి-౪-౪ కి-౪-0
కేవలము లోను కంపెనీ, సామలూ ర్పు ముద్రాము

రామమోహనపాత్ర

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కొరవరాగికి కొట్టలూగు కేవలము.

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్

గాయములు, ఖాసము, నొప్పులు
పొరకుండుట, కీళ్ల సంబంధమైన
నొప్పు మొదలగునాటికి చేంబర్లెన్
గారి పెయిన్ బామ్ను ఉపయో
గించి బాగుగా వర్తనచేసినచో
అది చక్కలోనికి ప్రవేశించి, గడ్డ
కట్టుకొనిన రక్తము కరిగి వెళ్ళు
గా పొరుగు ఒత్తిడిని, నొప్పికి
కారణమైన వాపును తొలగించు
ను అన్నిచోట్లలోను విక్రయించ
బడుచున్నది, సి పార్కు చెయ
బడినది (8)

అంతయు శాస్త్రీయము

గౌరవము చేయు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్

2227

19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

భిగ్గర్న ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి.ఎ. ఎం.బి.సి.ఎం.,
గారిచే స్థాపించబడి కొలంబో ఘోషల హరి
ద్వారమువలకు ఎల్ల ప్రదేశములందును పెక్కు
మొదటితరగతి భంగారు వతకములు బడసినది.

అమూల్యము లగు

ఆయుర్వేద ఔషధములకు పుట్టినిల్లు.
క్యాటలాగు ఉచితముగా యివ్వబడును.

ఏజంటు కావలెను.

వలయువారు మేనేజరునకు వ్రాయవలెను.

శ్రీ ఆంధ్ర గౌరవమిత్ర శ్రమము

అమరవరము (నిజాంరాష్ట్రము)

దసరా ప్రారంభదిన మహోత్సవము

ఈ యాశ్రమ సమాజమున నీ మహోత్సవము శ్రోదన
సం॥ ఆశ్రమ కుద్ధరియ (20-9-25) శోభన నర్తకం వైభవ
ముతో జరిగినది విద్యాలయమున సభయొకటి గావించి ప్రము
ఖులెల్లరు నాహ్వానింపబడిరి ఈ సభకు శ్రీయుత మొక
ర ల ఆపారాధి దొరనా ర్హ్యులు వహించిరి ఈ యాశ్రమ
ముంహర్ని ప్రహృత్తి ముకుంద రామమూర్తిగారు ప్ర శం పా
పూర్వకముగ పంపిన నాశీర్వాదపద్యరత్నంబులును, దేశోద్ధా
రక కాశీనాథుని నాశీర్వరరావు పంతులుగారు, నిజాంరాష్ట్ర
ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘ కార్యదర్శులు శ్రీయుత మాడపాటి
పానుమంతరావు పంతులుగారు, శతావధానులు శ్రీ శేషాద్రి
రమణపులు, సాహితీసమితి సభ్యులు శతావధాని వేదల సత్యనా
రాయణశాస్త్రిగారు, శ్రీయుత కూచి నరసింహంపంతులు బి పి
గారు మున్నగు ప్రముఖుల సంతకములును చదువబడెను పిమ్మ
ట అధ్యక్షులగు శ్రీ ఆపారాధిగారు యిట్టి యాశ్రమ సంస్థా
వనకు గడంగినందుల కెల్లరసభించుచు విద్యా ప్రాముఖ్యతను
గరించుచు, ఈ యాశ్రమ భావ్యభివృద్ధిని గు రించి యు,
గంభీరము గ, ను ప న్య సించి సభ్యుల కెల్లర నుత్సా
హకూరితుల గావించిరి ఈవిద్యాలయ స్థిరత్వమునకుగాను
తగిన గృహనిర్మాణ మత్యవసరమనియు అయ్యది వెంటనే
జరుగవలసియున్నదనియు, ఈ యాశ్రమము సంతను పోషించు
టకును, విద్యావిషయములుగాని సంఘవిషయములుగాని చర్చిం
చి తీర్మానించుకొనుట కీప్రాంతమున సమీప గ్రామము లెల్లరు
కలకొకసారియైనను సమావేశమై సభలు జరుపుకొనుటకు కట్టు
దిట్టములతో నొక ఆంధ్రజనసంఘము నిర్మాణము చేయవలసి
యున్నదనియు, అట్టిసభ త్వరలో జరుపుట కేర్పాటులు చేయ
వలసినదనియు, అందువలన సంఘాన్నత్యము, విద్యాభివృద్ధి,
ప్రీతిద్య, వికమత్యము పెంపొందింప జేసి పరస్పర సానుభూ
తిగ పాటుబడుచుండవచ్చుననియు, ఉరుధుభావకు కూడ ఈ
విద్యాలయమునందే తాహసంగిన యభివృద్ధికి వచ్చుననియు ప్రజ
ల కభిమానముండి కొంతపని జరిగించుచున్న ప్రభుత్వమువారు
తప్పక తోడ్పడెదరనియు, గ్రంథాలయ సభ్యులుగ చేరవలసిన
దనియు, హెచ్చరించిరి బ్రలి సన్నిధానం విశ్వనాథగారు,
శ్రీ దేశోద్ధార పరనమందిరముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములను
తెలియజేయుచు, పత్రికల యావశ్యకతను, పత్రికల నుచితము
గ నొనుగుచున్న మహనీయులను తెలియజేయుచు, వాణిజ్య
వ్యవసాయ పత్రికలను కూడ యీగ్రామ విద్యాభిమానులు
తెప్పించవలసినదిగా కోరుచు చుట్టు
ప్రక్కల సమీప గ్రామములెల్లరు నిత్యము యీమందిరమునకు
దయచేసి పత్రికాపరనమును చేయవలసినదిగా సుపన్యసించిరి.
శ్రీయుత తోటకూర సీతారామయ్యగారు యీయాశ్రమస్థిరత్వ
మునకై ముందుముందు కొంత కృషిచేయవలసి యున్నదనియు,
అనుకూలమైన స్థలమున నీయాశ్రమ నిర్మాణము గావించవలసి
యున్నదనియు, దీని యభివృద్ధికి తగిన స్థిరత్వము సంపాదించ
వలసియుండు ననియు నుడివిరి సంస్థాపకులు అధ్యక్షులకు కృత
జ్ఞతను నర్పించుచు, ఇట్టి సభలు సమావేశపరచునపు డెల్లరును
దయచేసి యతిథిసత్కార గౌరవము లొసంగవలసి యుండు
ననియు, ఈదసరా మహోత్సవ సమయములం డెల్లరు తోడ్ప
డవలసియుండు ననియు హెచ్చరించిరి అంతిటితో సభ ముగి
సెను పిమ్మట సభ్యులెల్లరుకు చందనతాంబూల, సరస్వతీ ప్ర
సాదముల నొసంగబడెను ప్రేక్షకులు కొందరు గ్రంథాలయ
సభ్యులుగజేరియు, దసరాభిక్షుల నొసంగియు, ఈసభాకార్య
క్రమమును జయప్రదముగ నిర్వహించినందుల కెంతయు సంత
సించుచున్నాను. అధ్యక్షులు యీయాశ్రమ గృహప్రవేశమహో
త్సవసమయమున తమ కత్తికొలిది తోడ్పడెదమని నెలబెచ్చినం
దుల కెంతయు కొనియాడుచున్నాను. ఇట్లునే యీసభమహో
త్సవ పర్యవసానములం డెల్లరు తమకత్తికొలిది యీ యాశ్రమాభివృ
ద్ధికై తోడ్పడప్రార్థన. ఈసాయంకాలము గ్రామమంతట, నూత
గింపులుత్సవముగూడ ఆంధ్రభాషా ప్రబోధకరంబుగ వేడు
కలతో సల్పబడెను.

కొత్తపల్లి వెంకట్రామలక్ష్మీనారాయణశర్మ.

అసలు బుట్టా జింకమార్కు గొడుగులు

మారుపేరుగల గొడుగులను తీయవద్దు! జాగ్రత్త!!
ఎండకును, వానకును భయపడకండి. ప్రసిద్ధమైన పేరుగల జింకమార్కు గొడుగు
లను తీయండి.
షీణ, ఉత్తర ఇండియాలో సుప్రసిద్ధులైన
బ్రాహ్మం కో ఆంధ్ర సన్న్య
గొడుగుల వ్యాపారస్థులు,
నెం 251, 252 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అభ్యుదయము

అమోఘమైన మందు సక్రమముగా
800 పుటములు వేయబడినది. శ్రీ
ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున స్వీకృ
యోగమున కై తయారుచేయబడినది.

దాని ఉపయోగమును గుర్తించి స్వల్పధరకు విక్రయమునకుగూడ పెట్టినాము. మాత్రవ్యాధులలో బాగా పనిచేయును డయ
టిన్ అనే బహుమాత్రవ్యాధిని పోగొట్టి, మాత్రములోనుండి తీవ్రపదార్థమును తీసివేయును వేడిని, దగ్గును, తుయరోగ
మీను బోగొట్టును కఫరోగము లన్నిటియందు చాలా మంచిది ఔషధయోగములందు గూడ ఉపయోగించుకోవచ్చును.
గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియాన్నారు అనుపానవిశేషములచే నన్నివ్యాధులను గురుత్వము ఒకసారి వాడిచూడండి మీకే
తెలుస్తుంది ఉపయోగించువిధము మందుతో పంపబడును. ఎక్కువగా కొనేవారికి ప్రత్యేకపు రేట్లు తులం 1 కి 5-0-0.

అడ్రసు— మేనేజరు, ఆర్వర సాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణాజిల్లా) 1226

పై రెక్క | మలేరియా, ఇతర జ్వరము ను

ఒక్కటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆ గ్వమును
పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే పైరకుకి లెక్కపెట్టు
టకు ఏలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండోమియు రహస్యములేదు
దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును
బుద్ధి 1 కి ర్పు 0-13-0 మాత్రమే
వి. పి. ఖర్చులతో సహా రు 1-4-0.
Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
1591

***** గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలల్లా నరనము!! *****

రాజేశ్వరి బోర కృసబ్బు

చర్మవ్యాధులకు వజ్రాయుధము

మైనపువ్వులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ వోరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావాలను

ఆర్.ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్, బెజవాడ.

లోకాయమార కస్తూరి మిత్రలు

534 విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం|| ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం|| రము లక్షలకొలది వుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, స్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకాయమార కస్తూరి మిత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసలివారు, వారు పీడననేల నన్ను మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త కీటకములు, సకల జ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయిడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ శ్వాసకాసము, పళ్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్ష్వామి, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతర వ్యాధులకు అనుపాసకత్రైకలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రముల వేసకునేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్డల బుడ్డి పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్డు 2-18-0. 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

కుష్ఠమునకు చికిత్స యినాముగా చేయబడును

(ప్రత్యేకమైన పద్ధతమునచేయు)

తెల్లకుష్ఠము తప్పక కుదురునని ప్రజలకు రూపించుటకు, దాని ఆత్మరూపుత యాములు రుజువుచేయుటకు ఈ ఆమోఘమైన ఔషధము ఇనాముగా నమానా పొట్టములు పంపబడును ఒక అంగుళం స్థలమునందు అద్భుతమైన గుణము ఒక పొట్టముచే గలుగును తక్షణమే వ్రాయుడు మీరు ఏ పి ఖర్చుల నిమిత్తమై 0-6-0 చెల్లించవలసి యుండును

PANDIT KRIPARAM
Specialist in Leprosy
8, Nandibagan Lane,
Sukla, Howrah

ఔషధము నాడుకు మునుపు

ఔషధమువాడిన విమృశ

కుంతకుసుమాకరము

తీ.ని దీర్ఘ వ్యాధులన్నిటికిని అనుపాసక ఔషధముతో వాడిన వాటిని ఖండించి నరములకీని వృద్ధిచేయునట్టి సుప్రసిద్ధమైన ఔషధరాజము 20 మోతాదులుగల బుడ్డి 1 కి ధర రూ 5-0-0

3347) ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

తూర్పు కృష్ణా కాంగ్రెసుసంఘము, బందరు

16-9-25 తేది బుధవారం సాయంత్రం గుడివాడ భజనసమాజమందిరములో జరిగిన తూ|| కృ|| జ|| కా|| సంఘ సాధారణసభ్యుల సమావేశమునందలి కార్యక్రమము.

హాజరుసభ్యులు 11

1 ఇంతవరకును వచ్చిన గుడివాడ తాతాకాజీగారు కాంగ్రెసుపక్షమున నిలువబడిన ఆభ్యర్థులందరూగూడను చదవడమైనది ఈ దరఖాస్తులు శి ఫిర్కాలనుంచిమాత్రము వచ్చేయుండుటచేత వీటిలో కొన్నిదరఖాస్తులు ఆసంతృప్తిగా మంజూరతయూ అన్నిఫిర్కాలనుండి వూశేరీవివరముతో దరఖాస్తులు ప్రచురింపబడునూ పరిష్కార ఆభ్యర్థులను వెబ్బెలూరు వెబ్బెలూరు లోగా నిర్ణయించుటకూ, ఈవిషయ ఉత్తరమువారిని నిర్ణయించడమైనది 1 దుక్కిపాటి ప్రభాకరాచార్యులు, 2 శంకార శివరావుగారు, 3 బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు

2 రాజోపు ఆంధ్రరాష్ట్ర సహాధికారిగారు ఈ దిగువ ఉదహరించినవారి శేర్షము నూచించడమైనది -మ-రా-శ్రీ 1. బులుసు సాంబమూర్తిగారు, 2 విగుమర్తి హనుమంతరావుగారు, 3 కొల్లాపాటి శివారామశాస్త్రిగారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సహాధికారిగారు ఈ దిగువ వారిని నూచించడమైనది -మ-రా-శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు, 2 చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తిగారు

3. గుడివాడ చరఖా పరిశ్రమాలయమువారి దరఖాస్తు వీరి దరఖాస్తును చదవడమైనది ఈ పరిశ్రమాలయ కార్యదర్శిగారి జవాబుదారీమీద వీరి కోరికప్రకారము 6 రాటములు తిరిగి ఎక్కువ కోరికే అప్పుడు ఇచ్చేవరకుమీద ఇచ్చుటకు అం చడమైనది (రాటము 1 కి ఖరీదు రూ 4-8-0)

4 బందరు పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఉత్తరము చదవడమైనది వీరు వెంటనే బందరులోని రాటములను 11 కాంగ్రెసుసంఘమువారికి ఒప్పించి చేయుటకు తీర్మానించడమైనది

5 జిల్లాఖద్దరుకోర్టు కార్యదర్శి ఆడిటుకొరకు పుస్తకములు ఇవ్వక తీరస్కరించుట

జిల్లాకాంగ్రెసు లెక్కలు త్వరలో ఆడిట్ కావలసియుండుటచేత 1928 సం|| తాలూకు ఖద్దరుకోర్టు పుస్తకములు కాంగ్రెసు లెక్కలలో కలిసి యుండుటచేత, అందుకు అవసరముగుటచేతనూ, ఈవిషయమై రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు వెంటనే చర్యతీసికొనవలసినదిగా కోరడమైనది

25-9-25 } సం|| భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావు, కార్యదర్శి

ఆలశ్యముగా లేవకుండుటకు ఇది తగిన నివారిణి

గుడ్ మార్నింగ్ అలారం టైమ్ పీస్

యాస్టె పెట్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాలోనున్న వెస్టు కాన్స్ట్రక్టివ్ కార్పొరేషన్ ర్యాగారము నందు యిది తయారు చేయబడినది చాల అందముగానుండును మిక్కిలి గట్టిగా తయారు చేయబడినది

శేల్లని డయలు, అరేబియా సంఖ్యలు, 6 1/2" అం ఎత్తుగలది అలారము అవసరములేకపోయిన తిప్పియవచ్చును, ఒక సంవత్సరం పూచీ పత్రముతో, సహజ సరఫరాచేయబడును. ధర 1 కి రూ 6-12-0 లు మాత్రమే

కాదరు అండ్ యూనైటెడ్ బ్రదర్స్, 1893 & ౧౧౧౧ నుండి గడిచినవరకుల వ్యాపారముల యయ్యునాట, గవర్నమెంటు, రైల్వే స్టేషన్లు, రిటైర్మెంట్ హౌసులు, మదరాసు.

Knaier & Yousaf Bros. Govt. & Riv Suppliers, MADRAS

త మా పా లు (అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేకం)

తెక్క

ఈ గ్రామమునకు ఒక పనిని మిగిలిన గ్రామములకు
కెయి లాభ కొ ఆపనినే మిగిలిన గ్రామములకు చెప్పించుకో
ఇది కలసి పైకి ఎంతవేలవలెనో నోస్తారు?

పద్యములు — కూచుంటుంటే

ఉపాధిగ్రామము (అభ్యుదయ) — ఎందుకే?

పద్యములు — అట్టి నాయకుల పట్ల గౌరవముంటే ఆల
స్యము వుంటుంది

పెండ్లి

గుణము — నాకు పనిచేసిన నోలు పెండ్లి కావా
లెనంటే

యజమాని — పెండ్లిగాలు పెండ్లి దీనికొని నిన్ననే
పనిలో ప్రవేశించావు ఆకలలో పెండ్లి ఏర్పాటు చేసికోలేక
పోయినావా?

గ్రామము — పెండ్లి పోగొట్టుకోవడానికి ఇష్టము లేక
పోయిందంటే

* * *

చెల్లు

హామిలు యజమాని — మిగిలిన అర్థ రూపాయి
చెల్లిగింటి బాగా మెగటించు

పెద్దమనిషి — మీరు చెల్లిని భోజనానికంటే, వేయి
రెట్లు మంచిది

* * *

ప్రశ్న

వీరరు — నేను మూలమునుంచి పోతుంటే, నన్నొకరు
కర్రదెనుకు కొట్టారనుకో తలబద్దలై, మరొక సభివిస్తుందనుకో
అప్పుడేమి జరుగుతుంది?

విద్యార్థి — మాకు పెరిగిస్తారు

* * *

వైద్యుడు

ఆస్పత్రి వైద్యుడిని చాలమంది మరదయ్యమని వేధిస్తుం
డీరి ఒకనాడు వైద్యుడు ఇంటికి పోతుంటేగా, ఒకడు వచ్చి
అశిష్టానికి మందయ్యమని కోరెను వైద్యుడికి విసుగెత్తి కండ్లు
మూసుకుని, నాలుక బావునని అడిగెను వాడు నాలుకబావు
తుండగా వైద్యుడు ఒంటియొక్క చెదలిపోయెను పదినిముసా
లంటుంటే, వాడు కండ్లుతెరచెను చుట్టు జనముగాని నవ్వుతుండిరి
డాక్టరు కనుపడలేదు

* * *

చిద్ర

చాలమంది ప్రయాణికులు, బాటసారియుకరు హోట
లలో జనవేరి చాలాకేటకాకా పైపట్టుకోయెను ఇంత
లో నాయకులు ఎక్కువగా కేటకపట్టును బాటసారి ఇంక
పకీలేరెను

బాటసారి — ఎందుకు అట్లా కేకలు పెడుతావు?

నాయకు — మీ పెట్టె తెచ్చాను కిందవున్నది

బాటసారి — ఉండని సొదైన తీసుకుంటా లే

బాటసారి మళ్ళీ నిద్రపోయెను ఇంతలో నాయకు మళ్ళీ

విగ్గరగా లలుపుకొట్టెను

బాటసారి — మళ్ళీ ఏమి మునిగింది?

నాయకు — ఇండాక తెచ్చినపెట్టె మీదికాదంటే

ఇంతలో తెల్లవారెను

* * *

కారణం

ఒకరు — ఎందుకా పిచ్చెవనిపిని కలుసుకోవడం నా
పట్టుములేను నేను చెల్లిపోతాను

మరియొకరు — నీవు వాడికి బాకీవున్నావా యేమి?

ఒకరు — వాడే నాకు బాకీవున్నాడు

మరియొకరు — అయితే నీకేమిభయం?

ఒకరు — వాడికి నామీద కని కొడతాడేమో అని
యం

* * *

ఆదివారం

యజమాని — రేపు నీవు ఎక్కడికియిన పోవాలెనా?

అమ్మమ్మ — ఎవరు పిలవలేదంటే ఆదివారం ఇంట్లోనే
ందాలెనని ఇన్నది

యజమాని — అదేమంచిది, ఆదివారం విశ్రాంతి తీసు
ని, సోమవారం ఉదయం కొంచెము ముందుగానే ఆఫీ
సు రా,

అశ్వశిల్ప

ఒకడు—ఎల్లయ్య నిద్రలో నమిస్తాడను. విశ్వావా
మరియొకడు— ఆయనకు మూడుబండ్లు ఉంటే, ఇదే
మి ఖర్చు?

* * *

శత్రువులు

డాక్టరు—ఈ ప్రపంచంలో వైద్యులకు అనేకులు
శత్రువులుంటారు.

స్నేహితుడు—అవునుగాని, వచ్చేలోకంలో ఇంకా
అధికంగా ఉంటారని, నానమ్మకం

* * *

మర్యాద

విజిటరు—ఈ జంతులలో ఖయిదిలినదే మర్యాదగా
ప్రవర్తిస్తారు

నూపరింపెండెంటు— నిజమే ఈమధ్య ఒకఖయిదీ
పారిపోతూ, తన్ను తుమిందుమని కోరుతూ ఒక చీటివ్రాసి
బోయినాడు

మేల్కొనుట

ఎల్లయ్య—నాల్గు నెలల యామధ్య నా ఆలారం గడి
యారం నన్ను ఒక్కసారిమాత్రం నిద్రనుంచి లేపింది

పుల్లయ్య—అది ఎట్లా జరిగింది?

ఎల్లయ్య—నాస్నేహితుడు గడియారంతోనుకొని ముఖం
మీద కొట్టాడు

గౌరవం

వంతెన సురక్షితంగాలేదని బండ్లనుపోనీయవద్దని బంట్లో
తును కాపలాపెట్టిరి బంట్లోతు ఏబండిని పోనీయకపోయెను
ఇంతలో మేటిస్ట్రిటుగారి బండి వచ్చెను

బంట్లోతు—అయ్యో! ఎవరిబండి పోనీయవద్దని, నాకు
హుకుం ఇచ్చారండి వంతెన కూలుతుందని చెప్పమన్నారండి
తమరు పెద్దఅధికారులుగనుక, మీబండి మాత్రం పోవద్దనండి

* * *

పదార్థాలు

బాటసారి—ఈరోజునకూడ వంకాయకూర, పులు
కూరేనా అంటే?

హోటలుకీపరు—కావండి

బాటసారి—అయితే బ్రతికాను. ఏంచేసారండి?

హోటలుకీపరు—పులునుకూర మాత్రమేనండి

* * *

పరీక్ష

ఒకడు—అతీగ ముట్టుకోండి ఎట్లావున్నది?
రెండోవాడు—చల్లగా ఉందండి

ఒకడు—అయితే రెండోతీగ ముట్టుకోండి. ముట్టు
కుంటే చచ్చిపోతారు ఏతీగ మంచిదో కనుక్కోవడానికి?
మిమ్మును తాకమన్నాను

* * *

ముద్దుమాటలు

పిల్ల — ఒకడు—రాముడి తండ్రి, వాండ్ల ఆత్మాయిని మామి
డి పంపి, దబ్బుపండు అని ముద్దుగా పిలుస్తాడు నన్ను అట్లా
పిలువనేమి?

తండ్రి—రాముడి తండ్రి పండ్లవర్తకం చేస్తాడు కాబట్టి
అట్లా పిలుస్తాడు నేను ఉల్లిపాయల వర్తకం చేస్తాను ఎట్లా
పిలిచేది?

ప్రసిద్ధి

ఒకడు—మీపిల్లవాడు చాలకాలం బతికితే, గొప్పవా
డవుతాడు.

మరియొకడు—ఏవిధంగా?

ఒకడు—చాలాకాలం బతికాడని

* * *

జీతం

నెనుకుడు—నాకు జీతం ఎక్కువ కావాలెనంటే?

యజమాని—నే నిచ్చిన జీతంతో నీవు తృప్తిపెంది
నట్లు ఇదివరకు చెప్పావు నీకు కడుపునిండా తిండి దొరుకు
తున్నది ఇంకా ఏమికావాలి?

నాయకు—తిండి ఎక్కువై లాభములే, సుడ్లు సరిపోవ
డం లేదంటే, అందుచేత కర్మ అధికమవుతున్నదంటే

ఉత్తరం

రయతు—అయ్యో! ఉత్తరం ఒకటి వ్రాసిపెట్టండి.
రామయ్య—నేను వ్రాయలేను కాలలో నొప్పి
పుట్టింది

గ్రామస్థుడు—కాలిలో నొప్పి వుంటే, చేతితో
వ్రాయడాని శోం?

రామయ్య—నా దమ్మరి ఇంకొకరికి తెలియదు. ఉత్త
రం చదవడానికి, నేను అంతిమారం రాలేను.

కొడాయి

(దివి తాలూకా)

ఈ గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమునుండి బెల్లాము కాంగ్రెసు
తీర్మానము ప్రకారము యేమిట తీసికొనకయే నూలుచందా
లను చెల్లించిన సభ్యుల వివరము

పేరు	చెల్లించినచందా నూలుగజములు	తూకం
1 కొడాలి నరసింహారావు	202000	23
2 కొడాలి సీతారామదాసుగారు	202000	23
3 తుమ్మల వెంకట్రామయ్యచౌదరి	202000	24
4 కొడాలి సీతారామయ్యగారు	202000	25
5 కొడాలి వరలక్ష్మమ్మగారు	202000	26

మొత్తము 1000000 23

ఒకలక్ష ఆరువేల యేబదిగజములు— తూకం రెండువేల
దెబ్బదిమూడు తులములు ఈ మొత్తము అంతయు తూర్పు
కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారికి చెల్లించబడినది. ఇందు
లోనుండి గ్రామకాంగ్రెసు సంఘపు వంతు జిల్లాకాంగ్రెసు
నుండి రావలసియున్నది

(ఒక విలేఖరి)

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొర్పొరేటు చేయబడినది.)

1-10-25 తేదీనుండి ఒకబండి మాడవ తరగతి ప్రయా
ణీకులను మాత్రమే తెనాలి బెజవాడ స్టేషనులకు మధ్య తీసు
కొని పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడినది

సెం. ఎమ్. 158	తెనాలి	బయలుదేరుట పగలు	గం ని
	కొలకలూరు		1-5
	దుర్గిరాల		1-14
	పెద్దవడ్లపూడి		1-35
	కోలకొండ క్వారీపైడాగు		1-44
	కృష్ణకాల్య		1-55
	బెజవాడ	చేరుట	2-8
సెం ఎమ్. 154	బెజవాడ	బయలుదేరుట పగలు	2-45
	కృష్ణకాల్య		3-3
	కోలకొండ క్వారీపైడాగు		3-13
	పెద్దవడ్లపూడి		3-23
	దుర్గిరాల		3-45
	కొలకలూరు		3-55
	తెనాలి	చేరుట సాయంత్రము	4-8

ప్రస్తుతము తెనాలినుండి ఎగలు 1 గం 30 నిమిషము
లకు, గుంటూరు నుండి పగలు 2 గం 45 నిమిషములకు బయలు
దేరి పోవుచున్న బండ్లకు బయలు సాధారణమైన బండి మొద
టి, రెండవ, మూడవ తరగతిప్రయాణీకులను తీసుకొని తెనాలి
గుంటూరు స్టేషనులకు మధ్యపోవును

కౌన్ థియేటరులో

25-9-25 శనివారం నుండి, 2-10-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం- 30
శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటిని 8 గ 15 ని. గలదు.

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్

హిందూదేశమందు అంతటను పురాణముగానుండునట్టి మంచి
ఉత్సాహమును గలిగించు నట్టి కడపటిభాగము

“రామాయణము” 10 కొత్త భాగములు

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

29-9-25 మంగళవారమునుండి, 2-10-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రపంచమునందు జరిగిన విషయములన్నిటికంటెను గొప్పది
మరియు గొప్పయోధుడు ఎప్పుడు ఓడిపోనట్టి వీరుడు

జాక్ డేమ్ స్పీ

6 వ వారము
రెండుభాగములు
యధ్యమనందు యెప్పుడును ఓడక, జయముపొందునట్టి వీరుడు
రి డి ల్ రై డ రు కూడ చూపబడును.

వెల్లియండ్లస్వామి, ఎలెన్ నెడ్డావిక్ సాహసకార్యములు
చూడలేనవి. కడపటివారము 4 భాగములు

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై 30-9-25

ఇరువదిగజముల "సిస్" ధరలు

కారికొమ్మలు—22 X 22 మంగిసమార్కు (ఎ)

రు 10-8 (బి) రు 12-0-0 సరాసరిరకము రు 10-10

కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (బి)

రు 11-2, సరా సరిరకము రు 10-0

తెలుపుము—1708 రు 15-8, గ్లాస్ 9000 రు 15-12, ఎల్ ఎల్ 78 రు 11-2, ఇ సి 78 రు 11-12, 7578 రు 18-6, 9978 రు 11-4, 88-888 రు 16-4, బి సి 78 రు 11-4, 880 రు 11-2, 2908 రు 9-14, 8978 రు 11-2

నూలు

40 సెంటర్, సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు) — ట్రాక్ రు 7-1, చలువ రు 8-1, పచ్చరంగు రు 10-5, పడవ రు 9-6, కాళి రు 9-6; సవరకు రు 9-5

40 సెంటర్ జపాను (పదిపానుల కట్టుకు) — నత్త త్రము రు 18-5-0 నీలపవరకు రు 12-12-0,

60 సెంటర్ సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు) — అడకతెర రు 19-8, సెమలి రు 19-6; "శేట్" రు 18-14, గొడ్డలి రు 11-7-0; గడ్డిబండి రు 11-7, ఎద్దు గడియారము రు 11-6; సింహము పేటకాడు రు 11-4-0, పెనపలు రు 11-4-0.

60 సెంటర్ జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము రు 17-14, నీలంచేప రు 20-14

లోహములు

ఇనుము — తెల్లయను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 29,

ఇత్తడిరేకు — ఇంగ్లీషు రు 257; జర్మన్ (డిబిమాన్) రు 255, రాగిరేకు — రు 277;

టిక్రేకు — (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి) రు 18-8-0

కలాయిపెంకురేకు — 24 "కే" 6" 7" 9" రు 15, 8" రు 15, 10" రు 15-4,

సిమెంట్ పీపాకు వెల —

సార్వే ఆవుమార్కు రు 10-8, "బస్-బే" రు 10-12-0, జర్మన్ సెమలి రు 10-4, తాళముచెప్పి రు 9-10

రంగులు హౌడెడ్ పైట్ పీపాధర

అజిజరేన్ — 20% ఆవుమార్కు రు 72, 20% నాల్గు నుట్టుములు రు 69,

"బ్రెక్రామేట్ పోటాష్" హౌడెడ్ పైట్ ధర 38-0 చక్రైర (రెసి) రు 31-0-0.

జావాసిద్ధము సరకుముట్టులు 1కి రు 30-8,

నాయిదాధరలు — అక్టోబరు రు 29-2, నవంబరు 6 28-14, డిసెంబరు రు 28-14,

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు — "మిక్స్" 60-0-0 సాదా పాను 6 57

ఆముదపుగింజలు

164 పానుల బస్తా గిడ్డంగివెల రు 17-8,

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 180, "పెన్" రు 127,

ఆముదము

రు 110 (గ్రామధర)

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టికి

	మొదలు	వరకు
తెల్లమేకలు (మధ్యరకం)	రు 2 5 0	రు 2 9 0
" (పైకి)	రు 2 0 0	రు 2 6 0
ఎద్దుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు)	రు 0 15 7	రు 0 15 11
" (తేలిక)	రు 1 1 6	రు 1 2 0
" బెంగళూరు (8 మొదలు 8 1/2) క్లూ	రు 1 5 9	రు 1 0 1
" " (తేలిక నరకము)	రు 1 2 0	రు 1 2 6
" (మట్టాడ)	రు 0 15 6	
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2)	రు 1 0 6	రు 1 0 8
" (ఏలూరు 7 1/2)	రు 1 0 9	రు 1 1 0
శేడతోలు	రు 0 9 9	రు 0 10 8
శేడూడతోలు	రు 1 0 0	రు 1 1 0
పువ్వుతోలు	రు 1 9 0	రు 1 10 6

సుల్తాను ఇబినుసాదుగారు

సైనికులకు విశ్రాంతి నొసగుట

"యథార్థమునుండియు పనిచేయుచున్న సైనికులను యిండ్లకు పంపించవలెను వారిండ్లకుపోయి కొంతకాలము ఆలు విడ్డలతో కలిసి యుండగోరుచున్నారని ఈ సైనికులందరను మక్కాలో నుండుటవలన మక్కాపౌరులకు చాలవత్తము కలుగుట నిశ్చయము" అని మంత్రులు నిశ్చయించిరి సైనికులు ఇండ్లకు వెళ్లుటకు అంగీకరింపలేదుగాని మంత్రులే వారిని పంపించిరి మిగిలిన సైనికులను మూడుస్థానములలో చేర్చిరి మదీనాకు తరమున కొందరిని జడ్డాలో కొందరిని జడ్డామక్కాలకు పంపునున్న దేశమును కాపాడుటకు కొందరిని నియమించిరి.

వాహబీలపై పరిషియా దేశీయుల దాడి

వాహబీలు మదీనాలో మహమ్మదువారి గోరిని పగల గొట్టినందులకు వారిని శిక్షించుటకు సేనను హెజ్జాజుకు పంపించుటకు పరిషియా దొరతనమువా రాలోచించుచున్నారనిగాన మీ ఆభిప్రాయమును తెలుపవలెనని పరిషియా వర్తకసంఘము వారు తెహరనుండి బొంబాయిలో హఫీసుల్తాను అలీసాహనీ కంపెనీవారికి తంతివార్త నంపిరి.

బాఫరాల్లీఖానుగారిని మదీనాకు పంపగూడదు

సుల్తాను ఇబినుసాదుగారి చర్యలనుగూర్చి విచారణ చేయుటకు శారత్ దేశ్ మునుండి మదీనాకు పంపబడనున్న వారిలో జమీందారుప్రతికా సంపాదకుడగు మాలానా బాఫరాల్లీ ఖానుగారుగూడ నొకరని తెలిసినది ఆయన పలుల పంపగూడదు ఆయనకు సుల్తానుపై అభిమాన మధికము ఖిలాఫతు వారాయనకు ధన మిచ్చి పంపగూడదని లాహోరులో నిటీవల జరిగిన బహిరంగసభలో వలుపు రుపస్యసించిరి మాలానా బాఫరాల్లీ ఖానుగారిపై నమ్మకము లేదని తీర్మానముగూడ సామూహిక బడెను. బ్రిటిషువారు బహిరంగముగా ఏమహమ్మదీయ దేశము మీద నైన తలపడు వరకును సేన వారిని నిందింపదు. అనిమా లానాగారు లూడియానాలో ఒక బహిరంగసభలో నుడివీరి ఆయనకు పానుపోగుగూడ త్వరగా లభించెనుగాన ఆయనను నమ్మవలెదని ఉరుమాత్రులు ప్రకటించుచున్నవి మాలానాఅబ్దురు బారీగారినిగాని హజరతు మోహిన్ గారిని గాని పంపవలెననికొన్ని ప్రతికలు నూచించెను (మహమ్మదీయ వార్తలు—ప్రత్యేక విలేఖరి)

గవర్న మెంటు సంఘ సభ్యత్వము

సభ్యమూర్తిగారు నిరాకరించుట

ఎన్ సభ్యమూర్తిగారు లాఖా ప్రభుత్వకార్యదర్శికి యిట్లు వ్రాసిరి — ప్రభుత్వమువారు నియమించు కాసనసభ్యత్వముని సలహాసంఘమునందు సభ్యులుగా నుండగోరుచు మీరు 21వ తేదీన వ్రాసిన లేఖ అంజినది నాకొసంగినందుకు అభినందనములు మా పక్షముయొక్క 18వ నిబంధన ననుసరించి నేను ప్రభుత్వము వారు నియమించు ఉపసంఘములందు పాల్గొనరాదు ఒకవేళ అసభ్యులను మా పక్షమువారు ప్రత్యేక కారణముల ననుసరించి నన్ను నిబంధననుండి తప్పించవచ్చునుగాని, అట్టి ప్రత్యేక కారణము లేమియు యిప్పుడునుపడవు

కాసనసభ్యత్వము

జిల్లి సుపక్షము అభ్యర్థి

మదరాసు కాసనసభ్యులగు జిల్లి సుపక్షమువారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము చట్టము నిమిత్తము, బయటనుండి వచ్చినవారను మదరాసులో నున్నవారను సోమ వారమునాడు ప్రధాన మంత్రిగారి అప్పీక్ష క్రింద సెలక్షేరియటునందు సమావేశమై కాసనసభ్యత్వముపైకి తమ అభ్యర్థిని యొక్క కొనిరి పాసగు రాజాగారు ముగ్గురుపేర్లను సర్ కె రెడ్డికాయాడు, బి బి ఎం కృష్ణస్వామయ్య, ప్రసెన్ రెడ్డి స్వామిగార్లను నూచించిరిగాని మొదటి యిరువురు యిష్టపడకుండుటచే ప్ర రెడ్డి స్వామిగారి నే జిల్లి సు పక్షము అభ్యర్థిగా నుంచవలెనని నూచించినట్లు తెలియుచున్నది ఒక ప్రక్కకు బి పి కేశవస్వామిగారి సాయము నూచించగా వోనాడు. లక్ష్మణ దేవును చివరకు పచ్చయ్యప్పకళాశాలాధ్యక్షులగు ప్రభుత్వ స్వామిగారి నే యుంచిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము

ఉపసంఘము చర్చ

ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయ చట్టముగూర్చి విచారింప నియమించబడిన ఉపసంఘమువారు సోమవారమునాడు సర్ ఎ పి. పాల్ గోగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై బగ్గారినుండి వచ్చిన రెండు వినతిపత్రముల విచారించిరి మొదట బగ్గారిలోని కన్నడ ప్రజా ప్రాతినిధ్యము వహించిన భీమారావుగారు దాఖలుజేసిరి ఆయన బగ్గారి జిల్లాను ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయమునందు చేర్చరాదని గోరుచు కారణములు చెల్లెను బగ్గారి జిల్లాలో నెక్కువ మంది కన్నడమువారు గలరనియు అనతికాలములో కన్నడ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడునుగావున బొంబాయి కన్నడ ప్రజాగూడ యీ జిల్లాను యందుజేర్చుట కాక్షేపణ చెలువు చున్నారనియు, అట్లు చేర్చినచో బగ్గారిజిల్లా విద్యార్థులు కన్నడము, తెలుగు ఇంగ్లీషు మూడు భాషలను నేర్చుకొనవలసి యుండుననియు ఆయన తెల్లెను.

రెండవవినతిపత్రమును బి బి గోపాలస్వామి మదలాగ్రి రుగారు దాఖలుజేసిరి బగ్గారి నొక కేంద్రస్థానముగ జేసినచో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందు చేరుట కభ్యంతరములేదని ఆయన తెల్లెను

ఉపసంఘమువారు యిరువురవాడనును శ్రద్ధగ విని పిమ్మట చట్టమునందలి ప్రధమధ్యాయమును విచారించిరి అందు చెల్లబడిన నిర్ణయముల నన్నింటి నంగీకరించిరి నిన్నును రెండవ యధ్యాయమును చర్చించిరి ఇంకను మూడురోజులు విచారింప వలసియుండునని తెలియుచున్నది (మదరాసు మెయిలు)

రైలుబండిలో చోరి

పోలీసు సార్వేంటుకు 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష

పూనా, సెప్టెంబరు 29 — బొంబాయి పూనాల మధ్య ప్రయాణము చేయుచున్న యిద్దగు కైల్స్ ప్రయాణికుల నుండి బంగారు జేబుగడియారమును దుప్పలపెట్టెను అపహరించి నందులకై లాహనాలా జిల్లా పోలీసుకు సంబంధించిన సార్వేంటు డి యం షాక సీట్ మేజిస్ట్రేటు హెచ్ సి స్టేమింగుగారు రెండు సంవత్సరములు కఠినశిక్షను విధించిరి

నేరము చాల కొద్దనియు ప్రజలను నేరస్థులబారినుండి తాను రక్షింపవలసి యున్నచనియు మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 29 — 19 తేదీన బొంబాయి నుండి తిహలతో బయలుదేరిన సార్కండా అను పి అందు పి మెయిలు స్టీమరు 27 తేదీన రాత్రి 8 గంటలకు పోర్టుపెయిడు కువచ్చి అదివఱే అర్ధరాత్రమున వెల్లిపోయెను అంతరులైన స్టీమరు కాప్టెన్ రియా 25 తేదీన లివర్నూలు చేరెను

ఫిల్లీలో రామలీల

డిల్లీ, సెప్టెంబరు 29 — రామలీలో తన వములు ఫిల్లీలో కాంతముగా వెల్లిపోయెను ప్రమాదములుకలుగునని ఏమాత్రమును భయపడకున్న పోలీసువారు తగు జాగ్రత్తను తీసికొనిరి అల్లరులుజరుగకుండుటకై మిద్దెలమీద పోలీసు కానిస్టేబులుంచబడిరి. ఉర్రేగంపులలో మహమ్మదీయులు హిందువులతో ధారాళముగా కలిసి తిరుగుచుండెరి (ఆ. ప్రె.)

ఉత్తర హిందూస్థానములో దళరా

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 28 — ఉత్తరహిందూస్థానములో కడపటిదినము కాంతముగా వెల్లిపోయినదని ముఖ్యమంత్రి చొట్టనంది వార్తలువచ్చినవి కా అలహాబాదు పానిపట్టు కరిగిన్ని చొట్టనంది దానినందు పునాదుకలెను (ఆ. ప్రె.)

బ్యాటు గిడ్డంగికి నిప్పంటుకొనుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 28 — చాంత్రాలో మెన్సు గు లాపడి నుట్టెడు అంగు రంపెన్ గిమిటెకువారి బ్యాటు నిప్పంటుకొనిరి గిడ్డంగిలో 9 బారువుల బ్యాటును పైగాన 3 అంగులను తెలుజిగిపోయెను సుమారు 3 లక్షలు నష్టము వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

కాకినాడ గాంధీమహాత్ముని చిత్రపటమును

సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారు బహిరంగపరచుట

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 29:— నిన్నటిసాయంత్రము గం 5-30 లకు పైంపా వెంకటాచలపతి పురమందిరమున రేపం ప్రవాహముగారి శాంతినికేతనమునుండి దయచేసిన సత్కారమును ఆంధ్రాసుగారు కాకినాడ సన్మానసంఘమువారిచే జ్ఞాపకచిహ్నముగ పురమందిరమున కొనగబడిన గాంధీమహాత్ముని చిత్రపటమును బహిరంగపరచిరి. సభ జనాకీర్ణమై యుండెను. సుమారు 100 మంది స్త్రీలుకూడ గలరు. ఆంధ్ర కలకత్తానుండి బ్రహ్మసమాజములైన వంగదేశ స్త్రీలు కూడ వచ్చుచున్నారు. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తి, రిచరడు ఆర్. సి. బెకానాస్, డాక్టరు వేమూరి రామకృష్ణారావుపంతులు, భాయి ప్రమోదలాల్ సేన్, భాయి ఫూలాల్ సేన్, నాళం పట్టాభిరామారావు, వి. ఎల్. కాస్ట్రో (సుబ్రాన్) మున్నగు ప్రముఖు లనేకులు ప్రియమైన, అధ్యాపకులు, వర్తకులు దయచేసి యుండిరి. కాకినాడలో జీనము ప్రస్తుతము కాబడెను.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారికి తంతి వార్త తగు కాలములో చేరవలసిన సభకు రాలేనందులకు చింతింప మహాత్ముని చిత్రపటమును బహిరంగము చేయుటకు మిక్కిలి తగిన సమర్థులు ఆంధ్రాసుగారిని మెచ్చుకొనుచు తమ యానందమును తెలుపుచు పంపిన తంతివార్తను శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు చదివి దేశభక్తగారు రాలేకపోయి నందులకు దురదృష్టవశాత్తే తెలియజేయుచు, కాకినాడ దేశీయమహాజనసభా సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు గుంటూరు కాంగ్రెసును నడిపించినవారగుటయు కారణముచేత పంతులు గారు ఈ సభకు అధ్యక్షులుగ నుండిన మిక్కిలి సమన్వయము గానుండునని యోచించితినియు, కాని అట్లు కాజాలక పంతులు డాక్టరు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడును సీతానగరమునందు సభ్యాగ్రహారాధనాపథమును దేశసేవయే సేవగ నేర్పరచుకొన్నట్లు శ్రీ బ్రహ్మజోష్యుల సుబ్రహ్మణ్యముగారి సభ కధ్యక్షులుగ నుండిన బాగుండునని వారిని అంగీకరింపమని కోరియుంటి మనియు, కావున ఆయనను అగ్రాసనాధిపత్యమును వహింపవలసిన దని శ్రీ సాంబమూర్తిగారు కోరిరి.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు అగ్రపీఠము నధిష్టించినవారై కార్యక్రమమును నడిపించిరి. హిందీ జాతీయ కీర్తనములు చక్కగా హిందీభాషాకావ్యాళుల విద్యార్థినులు పాడిరి. పిమ్మట కొండలు బ్రాహ్మణులు మిగుల ఇందైన వేదగానమును స్వస్తివాచకమును పఠిపిరి.

బ్రహ్మశ్రీ వింజమూరి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు (మెక్లారిక హైస్కూలులో పండితులు) తెలుగు పద్యములను, బ్రహ్మశ్రీ కాకేభట్ల సుబ్బయ్యకాస్త్రిగారు సంస్కృత శ్లోకములను గాంధీమహాత్ముని కీర్తింపును రచించివానిని వినిపించిరి.

శ్రీయుత వింజమూరి లక్ష్మీనరసింహారావుగారిచే రచియింపబడిన యాక్రందితపద్యములు చదువబడెను.

సీ. కుచ్చయ్య యపాఠవిధి మగుచు సర్వ దాదేని యాత్మ ముఖదంబు గాంచు సకలభూతభయమునకు గల్లు సుఖదుఃఖము లెవండు దన వంచు బుద్ధి నెంచు జగమునల్లెల్ల జాంతిక జేహర్షులై తన భర్తముని యేడు తలచి మించు అనిలకాశ్యానందజోకరుండను సంజ్ఞ సార్థకమై యేని కమరునవుడు

గీ. నట్టి పరమేశ్వరుడు తన యజ్ఞేనియను గణుని గాంధీమహాత్ముని గూర్చికరి యశువు పూనిక నెలవేర్చు తలవంత పంపితాయుః ప్రపూర్ణగా సరయుఁగార!

సీ. ఇందుల దోషములేల్ల దనపయి వై మహానుభవు నితఁ డె సుప్రభువుండు అజ్ఞైకబిద్ధిచే నఖిలభూతములందు సమత నొంద నితఁడు శంకరుండు

శ్లో. నందవశనీ విహారతుండై మదమొక రోండు శ్రీ బుద్ధమూర్తి శక్తికలు సాగరనాశకు సంపద సకండు రామానుజుండు

గీ. అనుచు లోకము ల్బల్కు వాక్యంబులందు సతియొక్తి కొంచెపు మాత్ర త మైన తేను నీవు సకలదేశవ్యాప్త నిర్మలయగు డగుటచే విష్ణు నవతార మన్ను కెల్లు

సీ॥ తనవనోమాధుర్య - వినయగౌరవముల సధికారవర్తమా - హృదయమొంద తనకలాపాండితీ - ధార సోదరపాళి కలితానురాగ సంగ-తము గాగ తనకార్యవైపు - మున కబ్బుగము దోప సాటివారలును వి - స్మయము నంద తనత్యాగశౌండత్య - ధర్మాది విధులచే నిష్కాంతిమర్యాద - మడఁగిపాప

గీ॥ తన వినూతన సుగుణసం - తానగరిమ భారతాభ్యున్నతతల్లంబు - పాదుకొనగ నట్టి నయవేత్త నిపుణుని - నమలయకుని నామహాత్ముని భజయింతు - ననవరతము.

సీ॥ నీరూపపటము లే - నిగృహము లీధాతి మండలియందు లే - కుండుఁగార నీకు జయము పల్కు - ని కుభకార్యము లేవి యు భరతభూమి లే - కుండుఁగార

నీమహాత్మాభిఖ్య - నిఖిలభక్తతరతి తారకనామమై - తనరుగార నీక్రిచంద్రకల్ - లోకములో నిండి కా శ్వలమైనతేజంబు - సంగఁగార.

గీ॥ భావియుగమున కల్లును - నీతి మార్గ దర్శి వై, సర్వభర్తవి - తానమందు శత్రువాదర్యము రివై - సకలదేశ ములకు నానందదాయివై - పొల్లుగార.

బ్రహ్మశ్రీ కాకేభట్ల సుబ్బయ్యకాస్త్రిగారు (కాతేజలో పండితుడు) యాక్రందితశ్లోకములను రచియించి చదివిరి.

1. త్రేతాపూర్వం ప్రథితవిభవః సత్యసంరక్షణార్థం చక్రేవాసం పితృభువిమదా సోహరిశ్చంద్రభూపః॥ త్రేతాయాం సోవనభువి పితృరావ్యక్త సంరక్షణార్థం చక్రేవాసం ముదిత హృదయో రామచంద్రో నరేంద్రః॥

ప్రాజ్ఞఃపత్నావ్రవరజనహితః స్వీయ వాగ్మత్యజార్థం చక్రేవాసంవిమమవిపిన్ ద్వాపరేధర్మరాజః॥ కారాగారే కఠిన నియమే దేశసంరక్షణార్థం చక్రేవాసం సపదిచ కతా గాంధీ రేషో మహాత్మా॥

2. హింసాదూరో హింససమయః కాస్తి యుద్ధ ప్రవీరః॥ కార్యవృద్ధైర్వివేకవిమో యోనిహస్తప్రబోధః॥ యో వాపీంద్రం న బహుమనులే నీతిమార్గేణ హింసా యస్యాభివ్యః సకలవిధోభూత్యుర్రాజ్యప్రయత్నః॥

3. ఛేతుందాస్యం విబుధవిమతో జన్మభూమేస్సుసూరం యోగోధిరోవిచరిత సదాబోధయన్సార్వజాలంఛాయాయాపం నయనకుభగం తస్య సాధోస్సునేవ్యం భూయా దస్మిన్నగ రనియే కాశ్యతం కాస్త భావం॥

బ్రహ్మశ్రీ శ్రీవేదమూర్తులైన పుష్పలూరి గణపతికాస్త్రి గారు గాంధీమహాత్ముని యాశీయుల ననుసరించి ఉపనిషద్వాక్యముల వినిపించి వానియర్థమును చెప్పి, మతభేదముల పెట్టుకొని కలహములు పెంపుకొనుట నింద్యమనియు అధ్యక్షునియు బోధించిరి.

మెక్లారిక హైస్కూలు ప్రెసిడెంటు అగు రెవరెండు ఆర్. సి. బెకానాస్ గారు తెలుగుననే ప్రార్థన గావించి దేశసేవ చేయుచున్న వారి కందరకు నాశీర్యాదమును దయ చేయవలసినదని పరమపితను ప్రార్థించిరి.

తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి యగు కోటమర్రి చిన గణపతిరావుగారు తాత్కాలికముగ నొక పద్యమును రచింప కుతూహలై దానిని వినిపించిరి.

అధ్యక్షుండగు సుబ్రహ్మణ్యముగారు పిదప స్వల్పముగ నుపన్యసించిరి. గాంధీగారు తనకు నాయకుడనియు, ఆయనయే తనకు సరియైన మార్గములో బెట్టిన మహానీయుడనియు, ఆయనయే తనకు ఆశ్రయదేవనియు, ఆయన బిడ్డలలో నొకడ నని తాననుకొనుచుండుటవలన తాను తన నాయకుని గురుని చిత్రపటమును బహిరంగము చేయు సభకు యాఅగ్రపీఠమునందు కూర్చుండగలనని యోచించి యాపీఠము నలంకరించితిని చెప్పిరి. మహాత్ముని గురించి వేలగు క్రొత్తదేదియు చెప్ప నవసరములేదు. ఇక్కడకు మూడు నాల్గు ఏడ్ల మండియు జరుగుచున్న దానిని బట్టి తెలియనివారుండరు. ఆయన కర్మవీరుడు, స్వాగత్యాగి, మహ్నరి. ఇంతవర కీసభలో జరిగిన కార్యక్రమముల ననే ఆయనవిషయము మిగులభోధపడగలదని నూచించి నిజముగ నిట్టి సభకు దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండవలసినవారు వారే గనుక వచ్చి యున్నయెడల వారి సంపూర్ణ ఉండ్రే కోర్కె హములు గలయు పవ్యాసమును మనము వినియింప గలుగుదుము. ఆయన పంపిన తంతి వార్తను బట్టియే ఆయన ఆశీయు నూచింపబడుచున్నది. ఆయన చెప్పినట్లుగనే యిప్పు డీపటమును బహిరంగము చేయుటకు ఆంధ్రాస్ గారు మిక్కిలి తగినవారు. ఆయన గాంధీగారి ప్రేమభక్తుడు. నిరంతరముగ విశ్వమానవకోటిక్షేమమును గోరుచు

అన్యాయము అక్రమము ఎక్కడ జరుగుచున్నదని తెలిసినను దానిని ఖండించెదరు మహాత్ముని ఆదర్శములతో పూర్ణముగ నేకీభవించువారు. అట్టి ఆంధ్రాస్ గారు బహిరంగము చేయుట మిక్కిలి కుభసూచకము కావున వారిని గాంధీమహాత్ముని చిత్రపటమును బహిరంగము చేయవలసినదని అధ్యక్షుడు కోరెను

దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు సమయోచితముగ రెండు పద్యములు హృదయంగమ మగునట్లు చదివి సమభక్తిని తెలియజేసిరి

శ్రీయుత సాంబమూర్తిగారు తర్వాత మాట్లాడుచు చిత్రపటమును బహిరంగము చేయుటను గురించి జరిగిన ప్రయత్నముల తెలియజేసిరి ఈపటము బాంబాయిలోనుండిన ఆంధ్ర చిత్రకారుడు చావలి నాగేశ్వరరావుగారు రచించి రనియు, 1923 సం॥ డిసెంబరు నెలలో ఆంధ్రనే పుణ్యమును కొంతవరకు వ్యక్తికరించుటకు యీపటము వ్రాయుట పూర్తిగాకపోయినప్పటికి దేశీయమహాజనసభకు వచ్చిన దనియు, కాంగ్రెసు జ్ఞాపకచిహ్నముగా దీనిని పురమందిరమున కర్పించుటకు సన్మాన సంఘము వారి కోని యుండి రనియు, తర్వాత దీనిని బహిరంగము చేయుటకు పండిత మాలవ్యాగారిని లాలా లజపత్రాయుగారిని కోరడమైనదనియు, వారు కారణాంతరములచే రాజకాల పోయినదియు, మహాత్ముని ఉపవాసదినములలో ఢిల్లీలో ఆంధ్రాస్ గారిని దర్శించితినియు, ఆంధ్రాస్ గారు గత జనవరిలోనే వచ్చెదరని లెలచితినియు, కాని ఆ సుదినము నేటికి కల్గినందులకు సంతోషముగా నున్నదనియు, సన్మానసంఘమువారు ఆంధ్రాస్ గారు బహిరంగము చేయుటకు ఏకగ్రీవమైన అభిప్రాయమును తెలియబరచిరియు, కావున ఆంధ్రాస్ గారిని బహిరంగము చేయవలసినదని కోరుచున్నానని సాంబమూర్తిగారు చెప్పిరి

పిమ్మట అతిసంరంభమైన యుత్సాహము కరతాళధ్వనులు పరిభవల్లిగ, మహాత్మాగాంధీకి జై అని కేకలు ఒక్కపెట్టున విజృంభింప ఆంధ్రాస్ గారు గాంధీమహాత్ముని చిత్రపటమును బహిరంగము చేసిరి పటములో మహాత్ముడు మార్పుండివ్యాసములు వ్రాయుచున్నట్లు లిఖింపబడెను కర్పూరహారతి మహాత్ముని కివ్వబడెను

ఆంధ్రాస్ గారు పిమ్మట ప్రత్యేక ఉపన్యాసశ్రేణిలో ప్రవేశింపగా ఆయనకు కర్పూరహారమును వైచి గౌరవించిరి. ఈగౌరవము తనకుగాదని మాననగా వెంటనే దానిని తీసివైచి మహాత్ముని కిది యనునట్లు నొకచోట నుంచిరి అమితోత్సాహముపైలింగ ఆంధ్రాస్ గారిట్లు ఉపన్యసించిరి ఈయన న్యాస మిచ్చుటలో తమ ఆవేశము మహాత్మునియెడల భక్తి ఆవాగ్ధిరణియందు గన్పట్టెను

ప్రియమైన సోదరీమణులారా! సోదరులారా!

మీ మాతృభాషలో నుపన్యసించే సందరులకు నాకు కడు విచారము కల్గుచున్నది నే నట్లు చేయగలిగి యుండిన యెడల, విదేశభాష మూలమునకంటే సధిక సమీపముగా నావ్యాదయము వెంటనే మీ వ్యాదయములలో గలిసియుండెడిది అయినను, నేటిరాత్రి మిక్కిలి అద్భుతరీతిని నావ్యాదయము నిశ్చయముగా మిమ్ములను చేరెను వీలనన, ఏమహాభావుని ప్రేమ మిత్రము నాకును మాత్రమేగాక సర్వప్రపంచమునకు సమానమైన దగుచున్నదో అట్టివారి చిత్రపటము వలన మన మందరమును దగ్గరగా కలిసికొనడమైనది ఏమన, గాంధీ మహాత్ముడు మానవజాతిని ప్రేమించువాడు. (వినుడు, వినుడు) సర్వప్రపంచమును ప్రేమించువాడు, ప్రపంచమునకు సేవచేయువాడు ప్రపంచమహర్షి ప్రపంచధీరుడు ఉపన్యసించ బ్రయత్నించినప్పుడు అన్ని విషయములలో కష్టతమమైనది ఎవరిపై తే అత్యంత గాఢముగా, సంపూర్ణముగా, స్వచ్ఛమైన భక్తి గౌరవములతో ప్రేమించు చున్నానో ఆ గాంధీమహాత్ముని గురించి చెప్పట మిగుల గొప్పకష్టము (సశేషము)

నోటీసు

నా మెసారిటిలో నా తాలూకు యజ్ఞేటును మానేజి మెంటుచేసిన నల్లగొల్ల రఘునాయకులునాయుడుగారు మానేజి మెంటును సంబంధించిన వ్యవహారములకు నాకు లెక్క చెప్పవలసియున్నారు. సుమారు లక్షరూపాయలవరకు లెక్కచెప్పి యింకయుచేయవలసియున్నది. అందునుగుంచి నేను బెజవాడ సబార్డినేటు కోర్టులో దావా దాఖలుచేయబోవుచున్నాను. ఈలోగా సదరు రఘునాయకులునాయు గారి పేర ఉన్న యేలూరు తాలూకా పోంగి గ్రామంలోను, బెజవాడలోను ఉన్న ఆస్తిని ఎవరును తాకట్టు విక్రయం వగైరా అన్యక్రాంతములు పెట్టుకొనకగూడదు. నాతేగాదా ఫయిసలయ్యే వరకు అట్టి అన్యక్రాంతములు చెల్లవు

తేటు తోట బ్రహ్మయ్యనాయుడుగారి కుమారుడు నుందరరావు నాయుడు

తెలుగుదేశం పార్టీ

కలకత్తా మెయిలు:—నేడు మెయిలు 1½ గంటలపాటు ఆలస్యముగ వచ్చినది.

జులిగ్రాఫ్ నోటీసు.—సింహళమునకు రెండవ కేటెలు మీదుగా తిరిగి వచ్చే విశేషమును లేకుండి యిక ముందు పరాసరిపోవునని కార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు.

రాకపోకలు.—దాల్ సి రామమూర్తిగారు విశాఖకు తిరుగుచుండి నిన్న వచ్చిరి.

పి. ఎల్. మూగుగారు నిన్న రాత్రి తిరిగివచ్చిరి. పి. జి. పిన్నగారు గారు నేడు వచ్చిరి.

నూతిలో దూకి చనిపోయెను.—రాయపూర్ణంలో కొందరు మిత్రులతో కూడ నూతిలో దిగి స్నానము చేసి 17 ఏండ్ల బాలుడు బయటకు వచ్చి తిరిగి ఒడిలో మిక్కిలి బడలి నందున తిరిగి స్నానము చేయుచునని జెప్పి నూతి గట్టుమీద నుండి లోనికి దుమికెను అంతట నోరే రాయి తలకుతగిలి తెలికొట్టి లోన బడుటచే చనిపోయెను పోలీసువారు వచ్చి శవమును బయటకు తీసిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లాబోర్డు

క్రొత్తగా నెన్నుకొనబడిన సభ్యులు

విశాఖపట్టణము సెప్టెంబరు 30 — జగన్నాథరాజు, శూర్యారావు, సత్యనారాయణరాజు, స్వరాజ్యవాదులకు సుందరరావు, శ్రీనివాసరావుగారు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (ప్రత్యేకంబి)

వర్షపాతము

సిహా, సెప్టెంబరు 30 —వలబాదు, మైసూరు లందు వర్షము సామాన్యముగానున్నది బొంబాయి దక్కను, పశ్చిమ హైదరాబాదు, మదరాసు దక్కను ప్రాంతములందు వర్షము సామాన్యముగానున్నది బర్మా, అస్సాము, రంగ, పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములందు, మదరాసు ఆగ్నేయభాగముందు జడివానలు పడుచున్నవి.

తేజ్పూరు, పూనా, బెంగళూరులందు 1 మైసూరు 2, తిరువేండ్రము 3 అంగళముల వర్షము కురిసెను.

సూచన గొప్పమాఝేయి నుండెను. (అ.ప్రె.)

అఖిలభారత స్పిన్నర్స్ సంఘము

కార్యనిర్వాహక సంఘమున తొమ్మిండుగురు సభ్యులు కలరు

“గాంధీమహాత్ముడు (అధ్యక్షుడు) సభ్యులలో నేటు యమునాలాలు బజారు, బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు, శంకరలాలు బొంకరు, మాలానా మోకతాలీ, ఖుర్రేషీగార్లును మరికొందరును గలరు. ఒక శ్రీగూడ నోక సభ్యురాలుగా ముందు చేర్చుకొనబడును. ప్రస్తుతము పదిలమైన రూపాయలు మూల ధనమున్నది కోటిరూపాయలను చేర్చి ఖదరు వ్యాపకమును గూర్చియే మిక్కిలి పట్టుదలతో పని చేయుటకు మహాత్ముడు సంకల్పించెను. బొంబాయి కరాచీ నగరముల వర్తకులు ధనసహాయము చేసెదమని వాగ్దానముచేసిరి. వంగరాష్ట్ర సంచారమువలన మహాత్మునకు ఆరోగ్యము కొంత చెడినది గాన బిహారురాష్ట్రమున గూడ కొన్ని పట్టణములకు మాత్రమే మహాత్ముడు వెళ్లును. పిమ్మట సబర్కత్తి ఆశ్రమమునందు కొంతకాలము విశ్రాంతిగొని కరాచీనగరమున కేగును. ఈ కారణమువలన నీ సంవత్సరము ఆంధ్రరాష్ట్రమున సంచారము చేయజాలని మహాత్ముడు తెలిపెను.” అని పాట్నాకు వెళ్లినచిన్న ఆంధ్ర నాయకులు తెలిపిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

దక్షిణ వల్లూరు మైనరురాజా సంరక్షణకర్తత్వము

రాజా గారి అప్పీలు

హైకోర్టు అధికారము

దక్షిణ వల్లూరు జమీందారుగారు, తన మైనరు కుమారుని తన వశమొనర్చువలసినదని గోరుచు హైకోర్టునకు గావించిన పిటిషను అప్పీలు ఈదినమున ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తులు కృష్ణమ, ఫిలిఫ్సు, ఆడ్వర్సు, రామేశము, బీసీ, శ్రీనివాసఅయ్యంగార్లుగల 7 గురు న్యాయమూర్తుల పుట్టి బెంచి యెదుట విచారణకువచ్చెను ఈపిటిషను, పరిష్కారముపై మైనరుల సంరక్షణకర్తత్వమునకు సంబంధించి నట్టియు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ ఆర్డరును సంబంధించి నట్టియు చాల ముఖ్యమున ప్రశ్న లాధారపడి యుండుటచే కోర్టుహాలు అంతయు న్యాయవాదులతోను, అప్రెంటిసులతోను క్రిక్కిరిపొయెను.

దావా వివరములు కొంత కాలమునకు పూర్వ వివాద కయందు ప్రకటింపబడెను దక్షిణ వల్లూరు రాజాగారగు శ్రీ రాజా బి సత్యనారాయణ వరప్రసాదరావు బాదరుగారికి ఒక కుమారుడుగలడు. అతడు చిన్నవాడు తల్లివద్ద నివసించుచుండును మైనరు తరపున జమీందారిజేచ్చిన దావా తీర్పు ప్రకారము ఎట్టిటను తండ్రి కొడుకును పంచుకొనిరి అటు తరువాత, జమీందారుగారు పిల్లవానిని తనకువశపరచవలెనని యుత్తరువు జేయవలెనని గోరుచు జిల్లా కోర్టులో దావాజేచ్చెను కాని దావా పరిష్కరింపబడక పూర్వమే ప్రభుత్వమువారు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ ఆర్డరు క్రింద మైనరును, మైనరు ఎట్టిటను కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారి సంరక్షకర్తత్వముక్రింద నుంచుచు యుత్తరువుజేసిరి ఆయుత్తరువువలన మైనరు తల్లి సంరక్షకర్తత్వముక్రిందనుండి తొలగింపబడిమరియొకరి సంరక్షణకు మార్చబడిన కాన దావా పరిష్కరించుటకు పిలువబడి జిల్లా కోర్టువారు దావాను ద్రోసివేసిరి అందుపైన జమీందారు మైనరును తన వశపరచవలెనని హైకోర్టు ఒరిజినలు పైదున పిటిషను పెట్టగా న్యాయమూర్తి వారుగారు విచారించి మైనరు చెన్ననగర సరిహద్దులలో నుండుటలేదు గాన దావాలో తమ కధికారములేదని యెంచి దరఖాస్తును ద్రోసివేసిరి ఆయుత్తరువుపై అప్పీలు జేయగా నది క్రిందటి వారము ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి రెయిలీ గార్లయెదుట విచారణకు వచ్చెను. వారు విచారించి 7 గురు న్యాయమూర్తులగల బెంచి రిఫర్రు జేసిరి. ఈబెంచి, దావాను విచారించుటకేదినమున సమావేశమైరి.

అప్పీలు దారు తరపున అల్లాడి కృష్ణస్వామి ఆయ్యగారు వాదించుచు అప్పీలునందు ముఖ్యవిషయము—రాష్ట్రమునందు చెన్న నగర సరిహద్దుల వెలుపలి ప్రదేశములందు నివసించుచుండు శిశువులసందర్శనమున హైకోర్టువారికిగల అధికారముపై నాధారపడియున్నదని నుడిపిరి వాదనయందు సందర్శనమున హైకోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ కాపరముయొక్క ఫలితములేవి అనువిషయము గూడ బయలుదేరవచ్చును కాని తెలుగు పేటంటుఆర్డరు 17 క్లాజునకు నేను చెలువు అర్థము సరియైనదని అంగీకరించునెడల కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ అర్జును సరించిన ప్రశ్న బయలుదేరదని అడ్వోకేటు జెనరలు గాక అంగీకరించిరి 17 వక్లాజు ననుసరించి, చిన్నపిల్లల సంరక్షణను ఒరిజినలు దావాలను విచారించు నధికారము ఒక్క చెన్ననగరములోని పిల్లలసందర్శనముననే గా, రాష్ట్రమునందలి ఇతరప్రదేశమునందలి వారి సందర్శనమునగూడ హైకోర్టువారి కధికారము గలదు అట్టి అధికారము చెన్ననగర వాస్తవ్యుల సందర్శనమునను, రాష్ట్రమున దిగిప్రదేశములలో నివసించు బ్రిటిషు పౌరులకు మాత్రమే సంబంధించునని గాని, ఆక్లాజు నందు పరిమితి యేర్పరచబడలేదు అట్టి పరిమితి స్పష్టముగ వివరింపబడకపోయినను, ఉన్నట్లు అర్థమునర్చుకొనలె నని అడ్వోకేటుజనరలు వాదించెను కాని అట్లు లేని అర్థమును చెచ్చిపెట్టెచో, ఇతరప్రదేశములపై హైకోర్టువారికి గల అధికారమునకే భంగము గలుగును రాష్ట్రమునందలి అన్ని ప్రదేశములలో శిశువుల సందర్శనమున హైకోర్టువారికి ఒరిజినలు అధికారమున్నదని అంగీకరించునెడల, మైనరుల తనవశపరచవలెనని పిటిషనును ఒరిజినలుదావానూపమున జేసెనెనా, హీబుకుకార్డును రిట్టరూపమున జేసెనెనా? అనువిషయము స్పష్టవిషయము గాల్గియును లిననాక్కుల నేరొయొకమార్గమున ఆచరిణలోనికి చెచ్చుకొనెను.

ఈ విషయముంతయు తెలుగు పేటంటు 17 వక్లాజుపై నాధారపడియున్నది ఆక్లాజు 1862 సం. లెట్జర్సు పేటంటు పైనను తిరిగి అది

1800 సం.పు సుప్రీముకోర్టువారుజేసిన ఆధారపడియున్నది. చార్టరునందు 32 వ క్లాజునందు, శిశువుకు, పిచ్చివాళ్లకు, వెర్రివాళ్లకు సంరక్షణకర్తల నియమించుటను గురించినది వారికి సంబంధించిన వ్యవహారములందు హైకోర్టువారియొక్క అధికారమును గురించినది వివరించుచున్నది అందు హైకోర్టు ఒరిజినలు జ్యూరీస్ట్రీక్షనున కట్టి పరిమితులను వివరింపబడలేదు. ఇతర పెక్కు సులయం దావిషయములలో హైకోర్టు జూరీస్ట్రీక్షను స్పష్టముగ చెలుప జడెను నేరొక పెక్కు సందితర ఒరిజినలు దావాలయందు చెన్న నగరమునకు సరిహద్దులలో మాత్రమే అధికారముగలదని ఆపెక్కునందు స్పష్టపరచబడెను దీనినిబట్టి చూచినయెడల సాధారణ ఒరిజినలు దావాల సందర్శనమున మైనరులకు సంబంధించిన దావాలంబును—కానకర్తలు—విచక్షణ నుద్దేశించిరి చెలియనగును అంతయుగాక ఆంగ్లేజీయున కింగ్సు బెంచివారును, చాన్సరీ కోర్టువారును చెలాయించు అధికారములను హైకోర్టువారు చలాయించవలెనని 32 పెక్కు సులలో స్పష్టముగ గలదు కింగ్సు బెంచివారును చాన్సరీకోర్టువారును, హీబుకుకార్డును చర్చలను మైనరుల సంరక్షణ సందర్శనమున ఒరిజినలు జూరీస్ట్రీక్షను చలాయించుచున్నారు.

ఈ విషయమున మదరాసు హైకోర్టువారిలోనే భేగాల్లి ప్రాయములు గలిగెను కాని 45 ము లా జర్నలు దావాలయందు పుట్టి బెంచివా రావిషయమున స్పష్టమున పరిష్కారమునర్పిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామి ఆయ్యగారింకను వాదించుచుండిరి ఇంతలో కోర్టువారు ఫలహారములకు లేచిరి.

విదేశ సులను విచారించుటకు

బ్రిటిషు ఇండియన్ క్రిమినలు కోర్టు కధికారము కలదా?

బొంబాయి, సెప్టెం 29 —ఒక విదేశపు శేఫులో బ్రిటిషు మోడపైబడి కొట్టిన నేరమునకై ఒక హత్యగీను దేశముని విచారించుటకు బ్రిటిషు ఇండియన్ క్రిమినలుకోర్టుకు అధికారము కలదాయను ప్రశ్నను ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు తేల్చి నుండు 28 లేదిన రీతిగా శేఫులో జహాంగీరు అను యాత్రిక మోడపైబడున్న ప్రధానజైద్య శాఖోద్యోగిని పైబడి కొట్టినందులకై అల్లు కర్కు అను వానిపైనను పరి యిద్దరిపైనను నేరములు మోపబడిన తీర్పుచేప్పును న్యాయమూర్తి యిట్లనెను —

ఇటువంటి కేసు విషయమై ఇండియన్ పీసలు కోర్టులో గాని క్రిమినలు (సానీజరు కోర్టులో గాని చెప్పబడి యుండలేదు. కాని యిటువంటి కేసులకు పరిశీలించునని రెండు కాపసములు కలవు అడ్మిరాలిటీ అఫెన్సు కలోనియల్ ఆఫ్ 1849 అధ్యాయము 26, మరెంటుపిప్పింగు ఆఫ్ 1894 అధ్యాయము 60 కడ పటిది సహాసముద్రముమీద జరుగు నేరములకు సంబంధించినది. మొదటిది అడ్మిరాలిటీ అధికార మెంతవరకుండునో ఆలోచల జరిగిన నేరములకే వర్తించును కావున నాకీ నేరమును విచారించుట కధికారములేదు అని చెప్పెను న్యాయమూర్తి ముద్దాయిలను విడుదల చేసెను (అ.ప్రె.)

బర్మా గవర్నరు

రంగూను, సెప్టెంబరు 29 —కపైసగాంబులుప్రయత్నము సెక్రటరీతోను కపైస బాటీ ఏడికాంగ్సోను బర్మాగవర్నరు నేటిరాత్రి 12-45 నిమిషములకు ప్రత్యేక రైలుబండిలో మేమోకు వెళ్లెను (అ.ప్రె.)

సర్ బి. యన్. శరగారికి విందు

సిహా, సెప్టెం 30 — సర్ బి యన్ శరగారి గౌరవార్థమై ప్రభుత్వమందొరమునంద నిన్న రాత్రి జరిగిన విందు సమయమున శరగారి స్వాగతంబ్రమును గురించినది వారు హిందూదేశము కొరకు పాటుపడుటను గూర్చియు రాజప్రతినిధిప్రశంసించెను.

సర్ సరసింహశర్మగారు వారి సుహృద్భావములకు వంద నమస్కరించిరి.

కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యు లందును, హైశాధిపతి యు, పంజాబు గవర్నరును విందునకు విచ్చేసిరి (అ.ప్రె.)

పిండి మర తగలబడిపోవుట

2 లక్షలు నష్టము

సిహా, సెప్టెం 30 —నిన్న రాత్రి సిహాలో పిండి మునివ్వంటుకొని తగలబడిపోయెను 2 లక్షలు నష్టమునచ్చెను మరరాత్రి చాల ప్రాద్దుభావు నరకు పనిచేసినట్లు నిర్భయించు గడలో ముట్టుకొనినని నివ్వరును గగరతరు కాని యిగురువారువారుమాని నిప్పు ఆర్పువారిని పిలిపించి పనిచేయించుగా తెల్లవారజానున మంటలు న్యాదీనముగానికి వచ్చెను. ప్రక్కనున్న ఆటామాటికే చెనేరి నివ్వంటు కొనకుండు కాగ్లెబడిన మర యిన్నావ్వురు చేయబడినది. (అ.ప్రె.)

హాకిం అజలుఖానుగారు

భారత దేశమునకు మరల వచ్చిరి

అధికముగ విశాల ప్రాంతమును చూపుదు

ఖాను సాహెబుగారు ఆఫ్రికా జింబావ్వే ఖండాను లతా ఆరులను సంచారము చేసి 25 వ తేదీ కుక్ర వారమునాడు మరల బొంబాయి నగరమున స్థిరము దిగిరి రాంపూరు నవాబుగారును భారత ప్రభుత్వమును బొంబాయి హాకిమును ధీల్లీనుం నైన ఖానుసాహెబుగారి కుటుంబమువారును మరి పెక్కుమంది పోదలను స్థిరము చేపు కడకుపోయి ఖాను సాహెబుగారిని పుష్కలములతో నింపివేసి రాంపూరు నవాబుగారు నివసించుచున్న సోదరు సేతుచాహునుకు తీసికొనివెళ్లిరి

ఖానుసాహెబుగారి భార్యకు జబ్బుగానున్నందున మా విలేఖరి సాహెబుగారితో సాంధానముగా మాటలాడ వీలులేక పోయినదిగాని 29 వ తేదీ సాయంకాలము వారు సోలనుకు వెళ్ల బోవు సమయమున నిలల నుడివిరి

“నేను మరల వచ్చునని మతలవాసులు చాలనెక్కు తగ్గిపోవుననియే నేను తలచిరిని గాని మరింత అధికమైనవి గాని తగ్గలేదని తెలియుటవలన నాకు చాల విచారము కలిగి నది ఐనను నాకింకను నిరాశ కలుగలేదు మనదేశమునకు వచ్చి రోజులు రాగలననియే నేను నమ్ముచున్నాను భారతదేశమున మత కట్టుబాటు చాల ప్రబలముల వలననే యాకలహము లిప్పుడు కలుగుటకు కారణమైనది గాని ఈకలహములు తప్పుక అడగిపోవును భారతదేశమునకును ఆఫ్రికాఖండానకు కంటకును గూడ మంచిరోజులు రానుండుట నిశ్చయముగాని అది ఎంత కాలమునకు సిద్ధించునదియును నే నిప్పుడు తెలప గలను

మన దేశమున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును యిట్టి విభజనములు కలుగుచున్నందులకు సిరియా, పేలస్టీను, యిజిప్టు మున్నగు దేశములవారు చాల ఆశ్చర్యపడుచున్నారు గోహత్యలు మసీదులవద్ద సంగీతము మున్నగు వానివలన నిట్టి కల హము లేల కలుగవలెనని నా రచుచున్నాను భారతదేశపు మహమ్మదీయులు అధికములై వచ్చిరి విశాలభావమును కలిగి యాంధ్రదేశమున వారందరను కోరుచున్నాను పాశ్చాత్యుల ఆక్ర మణమునండి ప్రాదేశమును లెక్కించుటకు భారతీయులు స్వారం త్రుచుకొనినది సహజము గుండు నడువవలసియుండగా ఆటుల చెయకపోవుటయే గా హింసయును మహమ్మదీయులను, హిందువులను హింసించుటయు, మహమ్మదీయులను మహమ్మ దీయును కలసింపబెట్టుటయు ముంగిడుకోవడము ప్రతి వ్యక్తమును సై బాష్యతకు సరిగా గుర్తించవలయునని యాదురి వద్ద ప్రోలగదు ” అని ఖానుసాహెబుగారు నుడివిరి

(భాంజి క్రాంతికలు)

హెడ్డాజు పరిస్థితులు

లక్నో సభయందు తీర్మానములు

హెడ్డాజులో వారికి స్వసరిపాలనమే న్యాయము

లక్నో, సెప్టెంబరు 28 — హెడ్డాజుపరిస్థితుల శాలో చించుటకు లక్నోలో గూడిన సభయందు దీక్షింది తీర్మానములు కావించబడినవి నేటితో సభ ముగిసెను

(1) జైలరు- డాక్- అరబును ప్రత్యక్షముగ గాని, యప్రత్యక్షముగ గాని మహమ్మదీయులకు యధికారముగలవ నుండుటకు భారత వహమ్మదీయుల లోగరింపరు అకాబా, మి మానులుపూడి జైలరులో- డాక్- అరబులో భాగములే గాన హద్దాయలు వాటిని తమ యధికారములోనికి చెచ్చుకొనుట యన్యాయ మని భారతమహమ్మదీయుల యభిప్రాయము

(2) పవిత్ర స్థలములపై వైఖతు సాదు అధికారము వహించిన కొలదికాలములోనే వాటిని ధ్వంస మొనరించెను గాన హెడ్డాజుపై పరిని యధికార మొంతమాత్రము వాంఛ నీ యము కాదు (3) స్వయంవిద్వంసమాత్రము ననుసరించి హెడ్డాజుకు స్వపరిపాలనాధికారమే యుండి తీరవలయును

ఈసభ ప్రపంచమందు మహమ్మదీయులకు హెడ్డాజు లోని దుర్భరప్రవాహములను నెట్లనే యాపి వారికి ముఖ్యముగా మదిసూ వాసులకు ధనసహాయము చెయగోరుచున్నార హెడ్డా జుకు మాలానా అబ్దుల్ బారీగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక రాయ భాగముపూడి పంపుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి (అ. ప్రె)

మైసూరు దసరా మ హాత్మ్యము

విజయదశమి

బ్రహ్మాండముగు సంస్థానపు టుత్సవము

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

మైసూరు, 27-9-25 — నేటితో దసరాపండుగ పూ ర్తియగును మైసూరునందు కడచిన 9 దినములనుండియు జరు పుచున్న వేడుకలు గూడ నేటి సంస్థానపు టుత్సవముతో నీడవత్సరమునకు సమాప్తివొందినవి నేటి యుత్సవమును పీఠీ చుటకు గాను పలుతావులనుండి కష్టనష్టముల కోర్చి విచ్చేసిన పోలీసు ప్రజలు ఉత్సవమునందు జూపిన యాత్మహత్య యము వర్ణింప నలవిగాదు హిందు, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, యూరోపియన్, ఆంగ్లో-హిందవ సంఘము లన్నియు సుత్స వమునందు సమధికోత్సాహ సంరంభములను గన్పరచి తమ ప్ర భుభక్తిని వ్యక్తము గావించిరి మైసూరునందు వలె తజితర స్వ దేశసంస్థానములం దింతటి యూర్వముగ గొప్ప వైభవముతో ఇట్టి యుత్సవము జరుగట సంకయాస్పదము ఈసంవత్సరము దసరాపండుగల సందర్భమునందు శ్రీ యువరాజుగారు దేశాం తర మే గుట నలన పలువుర చే గొప్ప భారతగ పరిగణింపబడెను నేటి యుత్సవము విషయమై తెలిసికొనవలె ననని కనులూర గాంచవలెనేగాని విధింపుటకు, అందుముఖ్యముగ లిఖిత పూర్వకముగ, కడుంగడు దుస్తురమనియే చెప్పవచ్చును.

భేరి కావాళ నగారాది దేశీయవాద్యముల యొక్కయు, బ్యాండు గన్ సెటుమున్నగు విదేశీయవాద్యముల యొక్కయు, అప్రతిభాతేజస్వలు భూసభాంతరాళముల కిండి దిక్కులు ప్రతిస్పందించుచుండ, హింపెలు, ఏనుగులు, హయములయొక్క నడ కలచే భూభాగము పైనుండుధూళి పైకెగిరి పురపీఠలనుసాధాగ్ర ముల నాక్రమించి మంచువర్షి యంచుటలగాన్పింప, సేనానులు తమ సైన్యముల కాజ్ఞలనుసంకతటి గంభీరధ్వనులు ప్రేక్షకులకుభయ మును దోపతేయ, ప్రజలెల్లరు హృద్ధ్వనుల చేతను, కరతాళముల మూలుమును, తమ యపారసంతోషమును ప్రకటించుచుండ, సాధా గ్రములయందును, గవాక్షములందును నిలచి పీఠీంపు పురమందలి వారీములు పుష్పవృష్టిని వర్షింప భద్రద్రాగముపై బంగారుపా తలవీసిన ఆంధ్రాధిపతి ప్రజల సత్కారముల నందుకొనుచు పట్టభద్రుడైయుండు మహారాజుగారిని గాంచిన ఎట్టి దేశీయని హృదయమందైనను ప్రభుభక్తి పరాయణతలు జనింపకపోవు వీర వారసు భేరిములేకే పురమందలి ఉద్యోగులు, నిరుద్యోగు లు ఆ బాలగోపాలవందయు ఉత్సవము తిరిగి నగరుజేరువరకు వెంటనే యుంగిరి ఉత్సవము బయల్పెడనవుడు సముద్రము హింసించుచున్నటుల ఒక మైలున కధికముగ వ్యాపించియుండెను

రి గంటలకు ఉత్సవము రాజభవనమునుండి ప్రారంభ మాయెను ప్ర ప్రభుమనున రెండు ఏనుగులపై సగారాసన్నాయి మొదలగు దేశీయ వాద్యములు మ్రోగించుచు కొందరు బయల్పె డలిరి వారివెనుక కాల్యలములు సారాంధులై రూచిహ్నుములు ను దుస్తులను, ధరించి నడువసాగిరి వారికి వెనుక విజయవతా కములను ధరించి కొందరు గలరు పిమ్మట నగరునకు జెందిన అశ్వశ్రీకులు లుండెను వారికి పిమ్మట ఒంటెలచే నీడ్యుడు చుండిన శకటము గలరు దానివెనుక రాజబంధువులు అసీనులై యున్న బండి ఏనుగులచే లాగబడుచుండెను, పిదప 200 మంది అశ్వసైనికు లరుదెంచిరి పిదప మహారాజుగారి సంస్థానపు బాం డువాద్యము ముందు నడచుచుండ సంస్థానపు అశ్వ దళ ము ప్రధాన నాయకులచే నడిపింపబడుచుండెను

చిరుతపులి చర్యములచే కప్పబడియుండ, దుకులములచే నలంకరింపబడిన నల్లని గుట్టుముల శారోహించి వెండి కత్తులు వెలుగునందు తళతళ మెరయుచుండ సైన్యాధిపతులు తమహయ ర జములను చిత్ర విచిత్ర గతుల నడిపించుచుండిరి వారివెనుక రజరపుష్పలీయందుసంస్థానపుప్రాయుధములుంచబడిన వానిపిదప విజయధ్వజములు, శంఖచక్రములు వెండిశూలములు మ్రోసికొ ని కొందరునచ్చిరి పిదప మహారాజుగారి ముఖ్యసేనానులు 7 గురు తమ ఉచితదుస్తుల ధరించియుండిరి వారి వెనుక మహా రాజుగారు ఏనుగుపై నసర్పిన ఆంధ్రాధిపతియందు గూర్చుండియుం డిరి ఏనుగుయొక్క శరీరమంతయు బంగారువస్త్రముచే గప్పబడి యుండెను ఫాలభాగమునందు ముత్యపుసరులు వ్రేలాడుచుండె ను కార్లకు వెండిగజ్జలు గట్టబడిన సైనున్న యంధారి కడు మనోహరముగ నలంకరింపబడిన అందు పూవులతో నమర్చ బడిన పీతమునందు స్వర్ణాభరణభూషితులై మహారాజుగారు గూర్చుండియుండిరి వారికి పిదపను తిరిగి సైన్యములు వచ్చు చుండెను

పట్టాభిషేకమునకు హాసల 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20 వ తేదీ బుధవారము

యన్న బన్నిమంటపము నొద్దకు ఉత్సవము జేరవలసియుండెను ఉత్సవము పురపీఠలగుండ బయట దేరినపుడు ఉత్సవముయొక్క మొదటనున్న ఏనుగుకును కొట్టకొనయందు నడచుచున్న ఏనుగు కును మైలుకంటె అధికముగ దూరముగలదు నగరుమొలంకొ ని బన్నిమంటపము సమీపమువరకు వీధులం దిక్కుప్రక్కల విండి న ప్రజలసంఖ్య సుమారుక లక్షయుండును పురమధ్యముం దచ్చు లచట శృంగారముగ నలంకరింపబడిన మంటములు నిర్మింప బడెను

మహారాజుగారు రవటికి విచ్చేయగనే శూలములు వెండి పల్లెములలో నుండి వారి కందీయబడెను వానిని నమస్కార పూర్వకముగ మహారాజుగారు రదిగొనుచుండునపుడువిడువ్రేళ్లను న్న ఉంగరములందలి రత్నములు అద్వితీయకాంతల సీనుచుం డెను ఆంగ్లో-హిందవ యూరోపియన్ సంఘములవారును మహా రాజుగారిని సత్కరించిరి

బన్నిమంటపము

నకు ఉత్సవము చేరువరకు రాత్రి 8 గంటలయ్యెను ఒక చదరపు మైలు నాక్రమించిన ప్రదేశమంతయు విద్యుద్దీపములచే సుందరముగ నలంకరింపబడెను మహారాజుగారి వేర్వేరు సైన్య ము పీఠదేశమందు వతయాకృతిగను, మండలాకారముగను నిలచి తమ విచిత్ర సాధనాకాళమును గన్పరచిరి

ఇవట మహారాజుగారు దిగిజయ నూచముగ జమ్మి వృక్షమును తమ సంస్థానపు ఖడ్గముతో ఖండించిరి పిదప వేరు దుస్తులను ధరించి అశ్వము నారోహించి వేత్రపాస్తులు నేవాసు లు వెంటనడువ తమ సైన్యముల నన్నిటిని చుట్టులిరిగి పీఠీంచి రి తదనంతరము రాత్రి 10 గంటలకు బయల్పెడలి బ్రహ్మాండ ముగ ఉత్సవముతో తిరుగ నగరప్రవేశము గావించిరి

బొంబాయి యంత్రముల దుస్థితి

పరివాండ్రకు సహాయ పద్ధతి

జోషీగారి యభిప్రాయములు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28 — యంత్రములందు సమ్మె మార్పు లేకుండనే జరుగుచున్నది సమ్మెలన యంత్రములందు నిలువయింపిపోయినట్లు విడుదలయ్యుచున్నది. ఖరీదులు కొం చెము హెచ్చినవి. ధరవరుల విషయములు దరియాపులా హెచ్చుచున్నవి జోషీగారిని సందర్శింపగా, గుమారు 1,50,000 మంది పనివాండ్రకు సహాయముచేయుట చాల కష్టసాధ్య మని యు, తనవద్ద తగుధనము లేదనియు నుడివిరి గవర్నరువద్ద పారి క్రామికలరాయభార మొకటి కూడి విజ్ఞాపనముచేసి, సందర్శ ములను విమర్శింపగోరవలయును యంత్రాలయాధికారులు తమయందు లోటులేనినో నా యుపసంఘ విచారణ కంగీక రింతురు కాని యంత్రాలయాధికారుల పాలనవిషయములలో లోటులున్నవని వారునుమానము బొంబాయి, అహమదా బాదు యంత్రములలోని యేకెంటుకు కమిషనులు లాభనష్టము లగు జూడకుండ మొత్తవీధ నిచ్చుట యొక గొప్ప లోపము. ఇది యొక తరహా యెక్సైజుపన్నువంటిదే అట్టిది లేనియడల యంత్రాలయాధికారులను దైర్యముగ తెలుపవలయు నని నా కోరిక పచారణకు యంత్రాలయాధికారు లిష్టపడకపోయిన నితర యాధారముల ననుసరించి విచారణ సలుపవచ్చును రిజ స్ట్రారు యెదుట యంత్రాలయాధికారు లుండు జమాఖర్చు పట్టి కలు మొదలగువాటినిబట్టి విచారింపవచ్చును

ఎక్సైజుపన్ను ప్రస్తుత మెత్తివేసినంతమాత్రమున లాభ ములేదు ప్రపంచమంతటితో సంబంధించిన ప్రత్తి ఖరీదు హెచ్చునో నిప్పటి చిక్కులు తీరినతీతపు కాని యెక్సైజు పన్ను మాత్రము న్యాయముకాదు దానిని తప్పక యుపసంహ రింపవలసినదేయని జోషీవారు నుడివిరి (అ. ప్రె.)

ధర్మామీటరు

విశ్వభారతీకంపెనీవారు అమ్ముచుండిన ఆఫ్ ఏమినిట్లొ నికల్ ధర్మామీటరు సుపయోగించి చూచిరిని ఇది బజారులో నమ్ము ధర్మామీటర్ల వలెగాక మంచి అందముగా నుండి నికల్ గొట్టుములో పొందుపరుపబడినది ఇది శరీరశిరోస్థస్థితులను కనుగొనుటకును, అసాధ్యరోగములు జ్వరములు వచ్చినప్పుడు సులభముగా శరీరవేడిమి తెలిసికొనుటకును వైద్యులకు మిక్కిలి వినియోగించును. ఇది వైద్యులకుమాత్రమేగాక అందరియొద్ద ను వుండవలసినది అర్ధనిమిషములో శరీరవేడిమిని తెలుపును వెల 2-8-0 వలయువారు విశ్వభారతీ అందుకో, 45 బండరు లిక్వి-మెట్రాన్ అని వ్రాసిన బడయగలరు. (కొల్లి 91)

మైసూరు రాష్ట్ర బాలభటోద్యమము

సప్తమసంవత్సరిక సమావేశము

పండితగారి అధ్యక్షతన క్రింద జరుపబడెను

[ప్రత్యేక ప్రతిభ]

మైసూరు రాష్ట్ర బాలభట ఉద్యమము యొక్క సప్తమ సంవత్సరిక సమావేశము నేటి ఉదయము గం. ౧౦.౩౦ లకు మైసూరు మహారాజా కళాశాల భవనముందు మైసూరు ప్రభుత్వ ద్వితీయసభ్యులుగ కచెరి గారి అధ్యక్షతన సమావేశమైనది 1924-25 సం. నందలి సాంవత్సరిక నివేదిక జరుపబడినది న బాలభటోద్యమ వ్యాప్తిని, అభివృద్ధిని అనుసరించి తీర్మానముల గావించిరి మైసూరు ప్రభుత్వమందలి ఉద్యోగులలో విద్యార్థులు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారును, మహమ్మద్ జహూర్ద్దీన్ మెక్లె, మహారాజా కళాశాల ప్రిన్సిపాలు, రాష్ట్రమందలి డిప్యూటీ కమిషనరులు సభ కరుడెంచి కార్యక్రమమును పాల్గొనిరి

జాతీయగీతముల ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభింపబడినది 1924-25 సం. నివేదికము సి. స. బాబు రావు గారిచే జదువబడిన ఉద్యమభివృద్ధిని గురించి ఈదిగవ కొన్ని యంశములు ప్రకటింపబడినవి

1924-25 నివేదికము

సర్ రాబర్టు బేడెన్ పవెల్ గారిచే ప్రారంభింపబడి 1918 సం. నందు మైసూరు రాష్ట్రమందలి బాలభటోద్యమము ప్రవేశపెట్టబడినది నాటినుండియు మైసూరు మహారాజాగారి ప్రభుత్వమువారి అభిమానపూర్వకములచేతను, ప్రధాన బాలభటుడైన శ్రీ యు. ప. రాజాగారి క్రద్ధాభిక్షుల వలన నుండిన ప్రవర్ధమానయై స్థిరనివాస మేర్పరచుకొనినను, ప్రజాహితేయములును, శ్రేయోభిలాషులనగు రాష్ట్రనివాసుల సంపూర్ణ సాదరానుభూతు లింకను జూపబడలేదు

ఉద్యమాభివృద్ధి

1924-25 సం. నందు మైసూరు రాష్ట్రమందు బాలభటోద్యమ సంఖ్యలయందును, బలమునందును అభివృద్ధిగాంచినది రాష్ట్రమందలి వివిధజిల్లాలలోను 1923-24 సం. నందు 188 బాలభటసంఘములుండెను 1924-25 సం. నందు వారి సంఖ్య 171 వరకు అభివృద్ధి గాంచినది ఉద్యమమందలి సభ్యుల సంఖ్య 500 లకు పెరిగినది. 1924 సం. ప్ర. సంఖ్యలను బట్టి మైసూరు రాష్ట్ర వైశాల్యమును, జనసంఖ్యను బట్టిచూచిన భారతవర్ష మందలి లీడింగ్ రాష్ట్రములందలైన బాలభటోద్యమమందు ప్రధానస్థానము నాక్రమించుచున్నది గాల్ బార్డును, వి. యస్ శ్రీనివాసశాస్త్రి, కే. జి. గుప్త, వేదేనుపపలుగారులు విదేశములందలి బాలభటప్రధాన నాయకులగు సర్, ఆల్ఫ్రెడ్ సిల్ఫర్, జేమ్స్ యి. వెట్టు, మున్నగు వారలయొక్క ప్రశంసావాక్యములు జరుపబడినవి బాలభట శిక్షణమునకుగాను శ్రీయువరాజుగారు రు. 1200 లు దయచే నొసంగినందున గత వత్సరము పలువురు బాలభటులు సుశిక్షితులైరి. ఈయద్యమముందు శిక్షితులగువారు బాలభట నాయకులగుచో ఉద్యమమే ముగిడు అభివృద్ధి గాంచగలదు కాన అవకాశము గల వారెల్లరు ఉద్యమమందుజేరి సాయము జేయుదురని ఆశించుచున్నాము

డిప్యూటీ కమిషనరు లెల్లరు నీయుద్యమమునం దెక్కువ శ్రద్ధాబులై సాయపడుచున్నందులకు కృతజ్ఞాలము స్థానిక, జిల్లాసంఘములును తగులితి ఉద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నవి బాలభటోద్యమమునకు సంబంధించిన వార్తాపత్రికలు, పుస్తకప్రచురణము సంక్లిప్తికరముగ నభివృద్ధిగాంచినది. స్థానిక వార్తాపత్రికలును మద్రాసునందలి న్యూయిండియా, హిందూ, స్వరాజ్య, హైలీక్యురెషన్, మెయిలు మున్నగుపత్రికలును ఉద్యమవ్యాప్తి కెక్కువ తోడ్పడినవి. మద్రాసు స్కూలు కౌన్సిలు అధ్యక్షులగు న్యాయమూర్తి యమ్ చెంకటసుబ్బా శాస్త్రిగారు మైసూరు బాలభటుల ప్రధానస్థానమును వీక్షించిరి వివిధరాష్ట్రములందలి ప్రధానబాలభటులనాయకు లిట్టి పరస్పర సందర్శనములు గావించుటగాక యని యాశించుచున్నాము

ప్రభుత్వసహాయము

బాలభటోద్యమగ్రాసమునం దిధికభాగము ప్రభుత్వము వారిచే నొసంగబడినది 1924-25 సం. నందు ప్రభుత్వమువారు

రు. 14,000 లను దయచే నొసంగిరి. ప్రధాన బాలభటులగు శ్రీయువరాజుగారిచే స్థాపింపబడిన బాలభటునిధి కింతవరకు రు. 20,000 లు మాత్రమే సమకూడినది ఉదారభావులగు పౌరు లీ నిధికి సంపూర్ణముగ సాయపడెదరుగాకయని కోరుచున్నాము

శ్రీయువరాజుగారు ఈయద్యమమునకు జేసినసాయ మపారము వారిసానుభూతివలననే నేడీయద్యమ మిట్టి ప్రధానస్థాన నాక్రమింపగలిగినది

అధ్యక్షులు

క. పండితగారు పరస్పరసింపుచు ప్రప్రథమమున మహారాజాగారును, యువరాజుగారును బాలభటోద్యమముందు జూపిన యభిమానమునకు వందనము లర్పించిరి మైసూరునందు బాలభటోద్యమము ప్రారంభింపబడి కొలదిసంవత్సరములే యైనను అన్యులిమగు అభివృద్ధినిగాంచి నేటికి భారతదేశమందలి

కీర్తిశేషులగు పురాణపండ్ మల్లయ్య శాస్త్రి గారు

ఆంధ్ర బ్రహ్మచార్యభాష్యకర్తయు, శ్రీ పితాపురం మహారాజాగారి యాస్థానపండితులును, నిరుపమాన సంస్కృతాంధ్ర సాహిత్యసమేతులు నగు బ్రహ్మశ్రీ పురాణపండ్ మల్లయ్యశాస్త్రిగారు (28-9-25) నిన్న మధ్యాహ్నము శుక్ర ౧౧ కి సోమవారం పగలు రెండుగంటలకు పితాపురమున స్వగృహములో ఈయవరణముగల్గి నాంధ్రదేశమున కపారమయిన కొరత వాటిల్లినది ఈయన వయస్సు 74 సంవత్సరములు

ఈయన వ్యాఘ్రముచేత క్రమక్రమముగా దుర్బలులై తీరత్యాగము చేసిరి

ఈయనకు ముగ్గురు కొడుకులు, భాగ్యయ్య, నొక కొమార్తెయు గలరు.

ఇక్కడ నున్న ఆర్. సి. హెచ్ హైస్కూలు నేడు మల్లయ్య శాస్త్రిగారి మరణనూచకముగ నేను మాయబడినది

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము

పితాపురం 29-9-25

తదితరరాష్ట్రములందలై ప్రధానస్థానమై యొప్పుచున్నది మరియు నీ యున్నమనందు జేరిన బాలభటులు పరోపకారము నందును, ప్రాణసంరక్షణమందును సుశీలకయందును కేర్వడని యున్నారు కాని రాష్ట్రప్రజలసాయ మిట్లుగ నున్నది కేవలము ప్రభుత్వమువారి ధనికాయమమీసే ప్రస్తరిము ఉద్యమము నడుచుచున్నది వివిజిల్లాలందలి డిప్యూటీ కమిషనరులు ఉద్యమవ్యాప్తికి మిగిలె తోడ్పడుచున్నార పోలీస్ టవీరమున, విశ్వహనన్ బ్రాత్యత్వమును బురిగిల్పుట కింతకంటె మిక్కిలిగ ఉద్యమము గానగారు సత్వభావము, స్వాధీనత్యాగము, మానసిక, జీవనాధారమున కనుపర పరిశ్రమపల్గియు బాలభటుని ప్రధానోద్దేశములై యుండవలెను నిపుణులగు బాలభటులకుమాత్రమే బహుకృతులకు, పతకముల నొసంగవలెనని.

తీర్మానములు

బాలభట సమావేశమునం దామోదింపబడిన తీర్మానము లలో ప్రథమమున మహారాజ, యువరాజు గారల కభీనందనములు దెల్పుచు తీర్మానించిరి. మైసూరు బాలభట సంఘాభివృద్ధి కై ప్రచురణములకముగ తోడ్పడిన మైసూరునందలి, తదితర ప్రాంతములందలి వార్తాపత్రికాసంపాదకులకు కృతజ్ఞతను గనబరచుచు ఇకముందును అట్టి ప్రోత్సాహమునే యొసంగద రని వాంఛించుచున్నారు

ఈ తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ప్రతిదినపత్రికయు వారమునొకతూరి బాలభటోద్యమమునకై వ్యాసములు ప్రకటిం చుటకు పత్రికాసంపాదకులను కోరవలెనని యొకరు పట్కరి.

బాలభటోపాధ్యాయులుగ నున్న స్కూలు టీచర్లను ట్రాన్స్ఫర్ జేయుటకు ముందుగ విద్యార్థులుగారు బాలభట సంఘమునకు తెలియజేయ గోరుచున్నారు

పిదప బాలభటోద్యమమునకు నేవజేసిన ప్రముఖులకు కొందరకు పతకము లొసంగబడిన పిదప సమావేశము ముగిసెను.

సీజన్ టికెట్టు

పోగొట్టుకొన్నవాడు

మిగతాకాలమునకు టికెట్టు లేకుండ

ప్రయాణము చేయవచ్చునా?

రైల్వేకంపెనీవారు తెచ్చిన దావాను

బాంబాయి అప్పీలుకొద్దువారు ఖర్చులతో

కొట్టి వేయట

బాంబాయి, సెప్టెంబరు 29 — సీజనుటికెట్టు పోగొట్టుకొన్నవాడు మిగతాకాలమునకు వరియొక టికెట్టు లేకుండ డబ్బు చెల్లించకుండ ప్రయాణము చేయవచ్చునా యనుప్రశ్నను బాంబాయి హైకోర్టు అప్పీలుకొద్దువారు నేగు పరిష్కారము గావించిరి

బాంబాయి బకోదా సెంట్రలు ఇండియా రైల్వేవారు సీజనుటికెట్టు పోగొట్టుకొన్నందుకై ఒక సాటిసిటరునుండి రైల్వేప్రయాణపు సామ్యును అపరాధపు సామ్యును రావలెనని కేసుతెచ్చిరి కామసులా రైల్వే అప్యల్రకారము సీజను టికెట్టు అనగా ఒక నియమితకాలమున కేర్పరచుకొన్న కంట్లా ట్టు అనియు, ఆ యాట్టు 68, 69, 118 సెక్షనుల ప్రకారము సీజనుటికెట్టు కలవాడు దాని వెల్లపుడును తీసికొనిపోయి చూపుచుండ నక్కరలేదనియు న్యాయమూర్తులు చెప్పిరి. సీజను టికెట్టుమీదనున్న నిబంధన లేవిధముగాను బంధింపపు టికెట్టులేకుండా పోవుచుండగా కంపెనీవారెప్పుడైన చూచినయెడల ఆయాసయములలో మనిషి స్వేచ్ఛనులో దిగిపోకముందే వాని నడిగి రైలు ఖర్చును పుచ్చుకొనుటకు కంపెనీవారి కధికారము కలదు దావా తెచ్చినంత మాత్రమున నది డిమాండు కానేరదు అని న్యాయమూర్తులు చెప్పిరి. మరియు ఏసెక్షను క్రిందనైతే రైల్వే కంపెనీవారు అపరాధపు సామ్యును కోరుచున్నారో అట్టి 118 సెక్షను అప్యలో అపరాధములు నేరములు అనే అధ్యాయముక్రింద నుండుటచే ఆ యాట్టుక్రింద ప్రత్యేకాధికారమున్న నేగాని యీ కేసును విచారించుటకు పివిలుకోర్టువారి కధికారము లేదనియు కావున కంపెనీవారు చేజిక్కిరియతో చెప్పుకొనవలసి యున్నదనియు ప్రతివాది సాటిసిటరుయొక్క వాదనను న్యాయమూర్తు లామోడించిరి సివిలు ప్రొసీజరుకోడ్డు 115 సెక్షను ప్రకారమున్యాయు కాజా కోర్టు తీర్పును మార్పుటకు హైకోర్టువారి కధికారములేదని కంపెనీవారు వాదించగా తన కధికారము లేని హైట్లలో అధికారమును వహించి క్రిందికోర్టు విచారించి తీర్పుచెప్పినప్పుడు అట్టి తీర్పును మార్పుటకు హైకోర్టువారి కధికారము కలదని న్యాయమూర్తులు చెప్పిరి ఈ కారణములచేత న్యాయమూర్తులు కంపెనీవారి దావాను ఖర్చులతో కొట్టివేసిరి (అ. వె.)

లజపతి రాయిగారి

ఆరోగ్యము

డెల్లీ, సెప్టెంబరు 29 — చాందినమలనుండిజబ్బుగానన్న లాలా లజపతిరాయిగారి పుత్రుడు ఢిల్లీకి వచ్చిరి ఢిల్లీలో హాకిం ఆబ్దుల్ వాహీదు అహ్మద్ గారివద్ద నుండు పుచ్చుకొనెదరు. లజపతిరాయిగారి ఆరోగ్యము అతి శీఘ్రముగ అభివృద్ధి జెందుచున్నది. (అ. వె.)

జస్తిసుపక్షము

రామస్వామి మొదలియారుగారు ఉపన్యసించే దరని చాలకాలము నుండియు ప్రకటింప పడుచుండును ఇంగ్లండుకు బోయివచ్చి యుండుటచే వీరి ప్రసంగ మేతరున నుండునో యని ఎదురు జూచుచున్నవారికి నిన్నటిదిన మిచ్చిన యుపన్యాసము ఆశాభంగము కలిగింపక మానదు మామూలు జస్తిసుపక్ష ప్రసంగమునకన్నను ఇందు విశేషమేమియు గనుపించదు మొదలియారుగారు సర్వపక్ష సంయోగము గావలయునని కోరిరి కాని వర్ణద్యేషముపై రాజకీయోద్యమము నాధార పరచుచుండు సంతకరకు సంయోగ మెట్లు లగుదురునో చెలియదు. ఇంగ్లండులో హిందూదేశ స్థితిని చక్కబరచువా రెవరును లేరని రామ స్వామి మొదలియారుగారు కనుగొనిరి హిందూ దేశమునం దన్ని పక్షములును ఏకీభావము జూపుచో ఇంగ్లండువారు కదలిక జూపెదరని మొదలియారుగారు చెలుపుచున్నారు ఎంత కాలము అంతఃకలహములు కొనసాగ వలయునని వీరడుగుచున్నారు రామస్వామిగారి విషయమున ముందడుగు వైచుచో మిగిలినవారును ఆమార్గము ద్రొక్కెద రనుటకు సందియములేదు. మద్రాసు రాజధానియందు స్వరాజ్య సాఫల్యమున కడ్డుపడు చున్నది జస్తిసుపక్ష మగుటచే వారు తమ ప్రతి కూల ప్రయత్నములను వెంటనే విరమింప వలయును.

విద్యా వివేకములందు ప్రసిద్ధిగాంచిన యొక సంఘమును పూర్తిగ బహిష్కరించుట, రాజకీ యాభివృద్ధికి తోడ్పడునని ఎవరును చెప్పజాలరు. బ్రాహ్మణ సంఘమును, వారి పూర్వులను సంత తము దూరుటయే పనిగ బెట్టుకొనుట, అధికార వర్గమునకు చేయూత నొసగుట గదా? ఇందువలన ఉభయసంఘములను సర్వత్ర విడదీయుటకు ఎంత పిలుగులుగనో తేప్పనక్కరలేదు. జస్తిసుపక్ష కార్య క్రమముగాంచి, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక సయితము పరిహసించుచున్నది హిందూదేశము నందు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర కలహములు, హిందూమహమ్మదీయ కలహములు ప్రబలుచుండు సంతకరకు, అభివృద్ధి సాధ్యపడనేరదు ఉత్తర హిందూస్థానమునందు ప్రబలుచున్న కలహముల వలె, దక్షిణ హిందూదేశమునందు కలహములు ప్రబలుతున్నను, జస్తిసుపక్షము ద్వేషగీతమును విర మింపనిచో, విషమస్థితి వాటిల్లవచ్చును. అట్టి స్థితి తటస్థింపకుండ నాటంకపరచుట దేశాభిమానుల కర్తవ్యము. ద్వేషమును వెల్లిడించుటయు, వ్యాపింప జేయుటయు సులభమే. అందులకు విశేషబుద్ధిప్రతిభ యవసరములేదు. పరిసితులు విద్యాధికులవశము దప్పినపిమ్మట, జనసామాన్యమును హద్దులలో

నుంచుట కష్టమగును. నేడు ఉత్తరహిందూస్థాన మున గనుపించెడి స్థితి యిదియే

ఇకనయినను రామస్వామి మొదలియారు మున్నగువారు దేశభక్తిని ప్రధానముగ గైకొని, నిర ర్థకమగు ద్వేషగీతమును చాలింపజేయుట వివేకము. వేలకొలది సంవత్సరములకు పూర్వము నిర్మింప బడిన సంఘ నిర్మాణమునకును, పిమ్మట జరిగిన మార్పులకును, ఇప్పటి బ్రాహ్మణులను బాధ్యుల గావించి, వారిపై తమ దురాగ్రహము సంతను వెల్లిగ్రక్కట, నేమనవలయునో చెలియదు కాల క్రమమున సంఘస్థితి మారుచున్నది పూర్వపు కట్టుబాట్లు సడలుచున్నవి రాజకీయ రంగమున కివి యాటంకముగ లేవు. వాణిజ్యము, కృషి, మున్నగు వృత్తులన్నియు బ్రాహ్మణేతరుల హస్తములం దున్నవి. ధనసంపద వారి హస్తమై యున్నది. విద్య సర్వత్ర వ్యాపించియున్నది నేవకావ్యత్తి యగు ఉద్యోగములందు గూడ బ్రాహ్మణేతరు లగ్రస్థానము నాక్రమించుచున్నారు ఇంకను బ్రాహ్మణులను తూలనాడుట ఏల? వేదాది విద్య లను, బ్రాహ్మణులు సయితము చేపట్టుట లేదు. అందుచే ఉభయసంఘములును అనవసరముగ పోరాడ న క్కర లేదు. వేదవిద్యను మాక్కు ముల్ల దు గ్రహింప గ, బ్రాహ్మణేతర విద్యాధికులు గ్రహించుట కెట్టియాటంకములేదు.

కాని, బలవంతపెట్టినను వీరు వేదవిద్య నభ్య సించెదరా? సంస్కృతమునయినను పఠించెదరా? ప్రాచీన ఘండితులు ఊరుపేరులేక, జీవనము దొరకక, ఆదరణలేక యల్లాడుచుండ, అట్టి నిరా ధారపు స్థితిని యీకాలపువా రెవరెసించెదరు? బ్రాహ్మణేతర విద్యాధికుల దృష్టి ఉన్నతోద్యోగ ములపై నున్నటుల, ప్రాచీన విద్యలపై లేదు. అందుచే బ్రాహ్మణేతరులకు పూర్వమెన్నడో కొన్ని హక్కులు తక్కువుగ నున్నవని తలంచి, యిప్పుడు వానిని ఏకరువుపెట్టుట కొరమాలిన పని. బ్రాహ్మణులు తమయున్నత పీఠమునుండి దిగజారి, నేవకావ్యత్తిని జేపట్టి, నిరాధారులుగ నున్నారు. వారి స్థితినిజూచి అనూయపడుటకంటె, జాలిపడుట మేలు. జస్తిసుపక్షము వారిలో పలువురు రాజకీయ వ్యవహారముల నిమిత్తము బ్రాహ్మణులను దూరు చున్నారు గాని, సంఘసంస్కరణ వనిన వీరికి గిట్టదు. వివాహసంస్కరణ ప్రయత్నములను గావించినవారు బ్రాహ్మణులే నిమ్మజాతుద్ధర ణకు బూనుకొనినది బ్రాహ్మణులే. జాతిభేదమును పాటించక ముందడుగువైచినవారు బ్రాహ్మణులే. జస్తిసుపక్షము పుట్టినదాదిగ, సంఘసంస్కార ప్రయత్నముల నేమిచేసెను?

కీ! శే! త్యాగరాయచెట్టిగారు పూర్వా చార ప్థ రాయణులని తెలిసిన విషయమే. ఉద్యోగ వాంఛ తప్ప సంఘసంస్కరణ ప్రయత్న మేమూలను గనుపింపకుండుటచే, కందస్వామిచెట్టి గారు మున్నగువారు జస్తిసుపక్షమును వీడవలసి వచ్చెను. రాజకీయముగ స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నములను ఎదిరించుట తప్ప, వీరొనర్చిన ఘనకార్యము గనుపించదు. ఇటీవలగూడ, అవసర మగుచో స్వరాజ్యశయము నెదిరించెదమని, జస్తి సుపక్ష నాయకులొకరు బహిరంగముగ చాటిరి. బ్రాహ్మణులపై దాడిపెడలుచు, అధికారవర్గముతో

చేతులు గలుపుటకన్న, జస్తిసుపక్షమువారు నిమ్మ జాతుల నుద్ధరించుటకు ప్రయత్నించుచో దేశము నకు మహాపకారము గావింపగలుగుదురు. బ్రాహ్మ ణులును బ్రాహ్మణేతరులునుగూడ ప్రాచీన సాంఘిక విధానమునకు బద్ధులు. ఉభయ సంఘములందును కొన్ని దురాచారములు గలవు. శ్రీ స్వాతంత్ర్య మునుగూర్చి ఉభయములు అక్రమముగ మొగు చున్నారు అందుచే బంహారులు పోరాడుకొనుట కన్న కలసి కృషిసలుపుట కెంతేని పిలుగలదు. తాత్కాలిక లాభముకొరకు బ్రాహ్మణులను తూల నాడి, తాము బైకివచ్చుటకు జస్తిసుపక్షమువారు ప్రయత్నించుట అధికారవర్గమునకు సమ్మతముగ నున్నను చిరకాల మిట్టిస్థితి నిలువనేరదు.

అప్పుడే జస్తిసుపక్షముపట్ల అధికారులు వెను కటి యభిమానము జూపుటలేదు. బీదలకును ధన వంతులకును భేదము లుదయింపక మానవు. ధన వంతుల నభిమానించెడి జస్తిసుపక్షమును బీదలు ప్రేమింపజాలరు. ఇట్టి ఎడబాటును విస్తరింపజేయు టకు ప్రయత్నములు జరుగవచ్చును. జస్తిసుపక్ష మున కొక నిర్మాణ కార్యక్రమములేదని మెయిలు పత్రిక యిదివర కాజేపించెను. ఆయాజేపణకు రామస్వామి మొదలియారుగారు జవాబు చెప్ప రయిరి. స్వరాజ్యపక్షమును నిందించుటతో వీరు కాలముగడపిరి. స్వరాజ్యపక్షమునందు లోపములు లేవని ఎవరును చెప్పరు. కాని యీపక్షమునకు ప్రధానాశయమేమి? సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి. అందు నిమిత్తమై జాతిమత భేదమెరుగని దేశభక్తి నే వీరు ప్రధానసాధనముగ గైకొనుచున్నారు. ఇందువలన ద్వేషగీతము వ్యాపించుట కవకాశము దప్పిపోవును. స్వరాజ్యపక్షము మదరాసు రాజధానియం దింత వరకు జాతీయభావమునే ప్రజ్వలింప జేసెను. అట్టివారిలో పోరాడవలయునని రామస్వామిమొద లియారుగారు హెచ్చరించుట వలన నష్టము జస్తిసుపక్షము వారి కే గలుగును. స్వ రాజ్యపక్షమును నడుపువా రందరును బ్రాహ్మణు లనుట అసత్యము. దేశబంధు దాసు, పశులు, మున్నగు సుప్రసిద్ధ నాయకులు బ్రాహ్మణులు గారు. సంయోగము కావలయునని చాటిన రామ స్వామిమొదలియారుగారు, అందుకు దగిన మార్గ మును సూచింపక బోవుట శోచనీయము. బ్రాహ్మ ణులపై ఎప్పటివలె దాడిపెడలుటవలన దేశమునం దైకమత్యము ఎన్నడును చేకూరజాలదు. జస్తిసు పక్షమును చెన్నరాజధానియందే గాక హిందూ దేశమునం దంతటను వ్యాపింపజేయవలయు నని, రామస్వామిగారు గోరుచున్నారు. చెన్నరాజ ధానియందే యీపక్షముతో ప్రజలు విసువెత్తి యున్నచో నితర రాష్ట్రములవారు దీనిని చేపట్టె దరా? పాట్నాసభయందు అఖిలపక్షసంయోగ ము గుదురనందుకు, రామస్వామిమొదలియారు గారు నిందించుట చిత్రము. పాట్నాసభ, అఖిల పక్ష సంయోగనిమిత్తము సమావేశము కాలేదు. స్వరాజ్య బహిష్కారపక్షముల మధ్య దృఢసం యోగము గుదుర్చుటకు మాత్రము ఆహ్వానింప బడినది. పాట్నాసభను జరిపిన ప్రయోజనము సమకూరినది. ఇక ముందునుండియు అఖిల పక్ష సంయోగము నిమిత్తము ప్రయ త్నింపవలగును. కాని, జస్తిసుపక్షము

తన ద్వేషభావమును మానుకొని, దేశపునరుద్ధరణమునకును జాతీయభావవ్యాపకమునకును పూనుకొననిచో రామస్వామి మొదలియారుగా రాశించెడి సంయోగ మెన్నటికిని కుదురనేరదు. భారతభూమిని ప్రేమించెడివా రందరును ద్వేషభావరహితులై సుహృద్భావము జూపుట ముఖ్యము.

అంతఃకలహములు

హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య జరిగెడి కలహము లటుండ, మహమ్మదీయుల మధ్యనే కలహములు ప్రబలుచున్నవి. కొందరు ఇబ్నెన్ దిన్ షత్మును వహించుచుండ మరికొందరు అమీరాల్ షత్మును వహించుచున్నారు. కడపటి వారు లక్నోలో సమావేశమై ఇబ్నెన్ దిన్ గారి చర్యలను ఖండించిరి. ఉభయపక్షముల తగాదాలు త్వరలో సమసిపోవనిచో, ఎట్టి కలహములు ప్రబలునో చెప్పవీలులేదు. ఇటులనే హిందువుల మధ్య మహమ్మదీయుల గలవు ఉత్తరహిందూస్థానమున హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య ప్రబలుచున్న పోరాటముల జూచిన, ఎట్టివారి కయినను దుఃఖము జనింపకమానదు. హిందువులు నిర్దోషులని చెప్పకబోయినను, మహమ్మదీయ సోదరులు జూపెడి అసహనము చాల అసభ్యముగ నున్నది మతము బాహ్యచిహ్నములందు లేదనియు, చిత్తశుద్ధికి మార్గము జూపని మతము మతము గాదనియు, అసహనమును మున్ముందుగ పారద్రోలవలయు ననియు, అన్నిమతములవారును గ్రహించుట మేలు. అనుష్ఠానమునందే మతధర్మము వెలుంగవలయును. ఈ సందర్భమున యూరపునుండి యిటీవల దిరిగివచ్చిన హాకీం అజ్మల్ ఖానుగారు చెలిపిన సలహా ఎంతయు సమంజసముగ నున్నది. హిందూ మహమ్మదీయకలహముల గాంచి, వీరు దుఃఖించుచున్నారని ఇతర మహమ్మదీయదేశములలో, హిందూదేశస్థితి గాంచి ఆశ్చర్యము జూపుచున్నారు. ఇట్టి కలహములకు కారణ మేదియో వారికి చెలియుటలేదట. హిందూదేశపు మహమ్మదీయులు ఎక్కుడు విశాలభావముల గలిగి, ఉదారముగ ప్రవర్తించవలయు నని అన్యదేశపు మహమ్మదీయసోదరులు గోరుచున్నటల హాకీం అజ్మల్ ఖానుగారు చెలుపుచున్నారు. అజ్మల్ ఖానుగారి అమూల్య హితము నాచరణలోనికి దెచ్చుట శ్రేయస్కరము.

సీజను టిక్కెట్టు

సీజను టిక్కెట్టు గలవారు టిక్కెట్టును పోగొట్టుకొనునెడల మరల టిక్కెట్టును కొనవలయునా యనుప్రశ్నను బొంబాయి హైకోర్టువారు నిర్ణయించిరి. సీజను టిక్కెట్టు ఒకరు పోగొట్టుకొనిరి. రైల్వే కంపెనీవారు టిక్కెట్టులేదని చెప్పి సొమ్ము రాబట్టుకొనుటకు వ్యాజ్యము దెచ్చిరి. హైకోర్టువారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము సీజను టిక్కెట్టును తీసికొనుట యనిన నియమితకాలము వరకు కంపెనీతో కంట్రాక్టు జేసికొనుటయే. దానిని ఎల్లప్పుడును దగ్గరనుంచుకొనవలయు నను బాధ్యత వారికి లేదని హైకోర్టువారు నిర్ణయించిరి. తుదకు రైల్వేకంపెనీవారు దెచ్చినకేసును ఖర్చులతోగూడ కొట్టివైచిరి. హైకోర్టు తీర్పు న్యాయముగ నున్నదనుటకు సందియము లేదు.

ఇరాక్: కలనల్ ఎమెరీగారు

ఎమెరీగారు పత్రికా ప్రతినిధులతో చెలిపిన సంగతుల జూచిన ఇరాక్ ను వదలెడిభోరణి ఏ మూలను గనుపించదు. నూనెగనుల నిమిత్తము మోసూలు నెటులనయినను నిలుపుకొనుటకు వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. మాండేటు అనంతరము మెసపోటేమియా ను వదలవలె ననుతలంపు లేదట. ఇరువదియైదు సంవత్సరములవరకు ఆక్రమించవచ్చునని లీగు కమిషనువారు ఆశను పురికొల్పిరి ఇరాక్ నందు సుఠరిపాలనమును స్థాపించి గాని బ్రిటీషువారు వెడలిపోవరట. ఇరాక్ షేమమునకును అరబ్బుల రక్షణకును బ్రిటీషువారు గైకొనిన బాధ్యతను విడనాడరని ఎమెరీగారు చెలుపుచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి ఖర్చులు త్వరలో తగ్గిపోవునని ఎమెరీగారు వాగ్దానము జేసిరి. నూనెగనులు అభివృద్ధియగుచో సొమ్ము పుష్కలముగ లభించునని వీరి కాశగలదు. మాండేటుపేరుతో బ్రిటీషు ఇంపీరియలిస్టులు ప్రాతపద్ధతుల నెటుల కొనసాగించుచున్నారో కలనల్ ఎమెరీగారి వాక్యములవలన గ్రహింపవచ్చును.

కార్పరేషను పరిపాలనము

మదరాసు కార్పరేషను పరిపాలనము విషయమై నిన్నటిదినము మరల చర్చ జరిగెను. పరిపాలనము మిక్కిలి లోపభూయిష్టముగ నున్న దని యెల్ల రంగీకరించిరి. డాక్టరు విజయరాఘవులు గారు ముచ్చటించుచు జప్తిను పరిపాలనమే ప్రస్తుత దుస్థితికి కారణమని చెప్పిరి. స్థానికస్వపరిపాలనము నందు వీరు సాంఘికసమస్యను ప్రవేశపెట్టిరి. ఇట్టి దుస్థితినుండి కార్పరేషనుపరిపాలనము బయల్పడవలె ననిన కాంగ్రెసుపక్షము విశేషకృషి నలువలసియున్నది. కార్పరేషను కమిషనుగారు పరిపాలనమును మంచిస్థితికి దేగల రను సమ్మతము ఎల్ల రకు గలదు. కాని కారిన్యము వహించక ప్రేమ మూలముననే యీ కార్యమును సాధింపవలయునని సభ్యులు హిత మొనగ నున్నారు. క్రొత్త కమిషను గారు తమ శక్తి సామర్థ్యముల నుపయోగించి కార్పరేషను పరిపాలనమును సౌఖ్యవముగావించి, కీర్తిదెచ్చెదరుగాక యని కోరెదము.

రాజమండ్రి మ్యూనిసిపలు సంఘము

గవర్నరుగారికి సన్మానపత్రము మద్రాసు గవర్నరుగారికి సన్మాన పత్రము నొసగుటకు నిరాకరించి, రాజమండ్రి మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు తమ స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నమును గనుపరచిరి. గవర్నరుగారు అధికారవర్గమునకు ప్రతినిధిగ వెడల నున్నారు. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానమును ప్రజలమోదించుట లేదని తెలుపుటకు, రాజమండ్రి నిర్ణయము అక్కరకు వచ్చును. ఇందు వ్యక్తి నిరసన మేమియులేదు. సన్మానపత్రములను సమర్పించవలసిన బాధ్యత స్థానికసంఘములకు లేదని, ప్రభుత్వమువారు సూచించియున్నారు. దేశనాయకులకు సన్మానము నొసగగ, అందు కయిన ఖర్చు అక్రమమని చెలిపి మ్యూనిసిపలు సభ్యులు భరింపవలయునని నిర్ణయించి యున్నారు. దేశనాయకులను గౌరవింప వీలులేనిచో, అధికార వర్గ ప్రతినిధులనుమాత్ర మేలసన్మానింపవలయును?

కీ॥ శే॥ పురాణపండ మల్లయ్యశాస్త్రిగారు

పురాణపండ మల్లయ్యశాస్త్రిగారి మరణము, ఆంధ్రపండిత లోకమున తీరని కొరంతను వాటిల్ల జేయుచున్నది. గీర్వాణ ఆంధ్రభాషలయందు అనమాన పండితీప్రభావము జూపిన యీపురుష వరుడు, సద్గుణగరిమచే మరింత ప్రకాశించెను. సత్వగుణమే ప్రధానముగ గలిగి, ఆడంబర రహితముగ జీవించుచు, వీరు ఎల్లర మన్ననల బడయుచుండిరి. వీరు ఆంధ్రబ్రహ్మచూత్రభాష్యమును రచించి, ఆంధ్ర ప్రపంచమునకు మహోపకార మొనర్చిరి దుర్భాష్యావిషయములు, తేటతెలుగున సుబోధకము గావింపబడెను. వీరు పీఠికాపుర సంస్థానమునందు ఆస్థానపండితులుగ నుండిరి ఆంధ్రనిఘంటు ప్రచురణమునకు వీరు మిగుల తోడ్పడుచుండిరి. వీరు పండిత కవులు, గ్రాంథికభాషాభిమానులు. వీరి మరణమువలన దుఃఖసాగరమున మునిగెడి భార్యాపుత్రాదులకు మా సానుభూతిని చెలుపుచు, పరమేశ్వరుడు వీరికి బ్రహ్మోక్త్యసంధానమును అనుగ్రహించుగాక యని కోరెదము.

వర్ణవిభేదచట్టము

“నేటాలు మర్క్యూరీ” పత్రికాప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు దక్షిణాఫ్రికామండ్రు లగు డాక్టరు మలన్ గారు రంగుభేదచట్టపు ముఖ్యద్దేశ్యమును తేటపరచిరి. రాబోవు సెషనులో సీచట్టము సంగీకరించెదరట. భారతీయుల హక్కులు తొలగి వారి యుపద్రవ మడుగంటునట. ఇంతియగాక, భారతీయు లిందుమూలమున సమూలముగ దేశమునుండి లేచిపోయెదరనిగూడ మలన్ గారు తలంచుచున్నారు. భారతీయులకు నిలువనీడ లేనపుడు, లేచిపోక తప్పదు గద. ఏతరున నయినను భారతీయులను తరుమ గొట్టుటయే దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారల ముఖ్యద్దేశ్యమని యిందువలన విదితమగుచున్నది.

శ్వేతభూమి

ఆస్ట్రేలియాను శ్వేతభూమిగ నుంచవలయునని, బ్రూనుగారు ఎలుగెత్తి చాటిరి. ఈ పద్ధతివలన, మరియొకరంగు గలవారి కక్కడ స్థానము లేదని చెప్పవచ్చును. దీనిని మది నుంచుకొని పనిజేయువరకు, ఆస్ట్రేలియాప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు స్వల్పసౌకర్యములను జేసినను ప్రయోజన ముండదు. మిగిలిన వలసరాజ్యములన్నిటిలో నిట్టి మార్గమునే యవలంబించుచున్నారు. దీనిని విడనాడనిచో, శ్వేత, శ్వేతేతరభేదములు మరింత యధికము గాకమానవు. భావి పరిణామమును గూర్చి తలపోసిన, నిరుత్సాహము గలుగక చూడదు.

లాలా లజపతిరాయిగారు

లాలా లజపతిరాయిగారిని డిల్లీకి దీసికొనివచ్చి రనియు, డాక్టరు అన్నాగారు చికిత్స నారంభించి రనియు, వారి శరీరారోగ్యము త్వరితముగ నభివృద్ధి గాంచుచున్నదనియు, వినుటకెంతయు సంతసించెదము. లజపతిరాయిగారు దేశసేవయందు తమకాలము సంతను వినియోగింపకుండ, వారి శరీర రుగ్మత ఎంతేని బాధించుచున్నది. లజపతిరాయిగారు త్వరలో స్వస్థజేహు లగుదురు గాక యని భారతీయులు పరమేశ్వరుని వేదెదరు.

ఐకమత్యమా? అంతఃకలహముమా?

మరియొక ఐకమత్యమా వేశము గావలెను

ఎ రామస్వామి మొదలియారుగారి కోరిక

స్వరాజ్యపక్షము వారికి బెదిరింపు

“మనముందున్న పని” అను విషయమును గురించి, జప్తిను పక్ష నాయకులగు ఎ. రామస్వామి మొదలియారువారు నిన్న సాయంత్రము సౌందర్యమహాసనం దుభవ్యసింహుడు, ప్రస్తుత క్లిష్టస్థితియందు వేర్వేరు రాజకీయ పక్షములు పరస్పరము పోరాడుకొనుట అనుచితమని చెబుచు, అన్ని పక్షముల నేకమొనర్చి జాతీయ పోరాటమును సాగించుటగాను ఐకమత్య సభమావేశము నేర్పరుపవలెనని నూచించిరి. సభ కధ్యక్షుల వహించిన పి. రామనాథముగారు మొదట మాటలాడుచు, ఇటీవల చెన్ననగర పురపాలక సభకు జరిగిన యెన్నికలలో జప్తినుపక్షమునకు గలిగిన పరాజయములు దేశమునంతట నిరాశామేఘములతో గప్పివేసినవి నుడిచిరి.

రామస్వామి మొదలియారుగారు

ప్రభుత్వమున భారతదేశముయొక్క ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల నొక్కమారు కలయ బరికించుచు, భారత రాజకీయ పక్షముల అవలంబించుచున్న వైఖరి బాగుగ నుండలేదని నుడిచిరి. తమ తమ పక్షములవలంబించు చున్న మాత్రములు, కార్యక్రమములు మాత్రమే భారతదేశమునకు స్వస్థిపాలనను గొని రాగలవనియు ఏరెండు చున్నారని, అట్టివారు ప్రస్తుతము భారత దేశ విడివరకు కనివిని యెరుగనంత తీవ్రమున విషమ స్థితి యందు కొని యున్నదను విషయమును గమనింపవలెను. భారతదేశమివిషయస్థితిని దాటి ఆచర్యము నందవలెననినో కో ఆపరేటరు, నాన్ కో ఆపరేటరు, స్వరాజ్య, జప్తిను అనుభవముల లేక, దేశమందలి ప్రతివారియొక్క సహాయమును గావలసి యున్నది. అంగ్లదేశమందలి రాజకీయపక్షముల వారికి, భారతీయుల శక్తిని గనపరచి, భారతదేశ న్యవహారములం దెక్కువ సానుభూతితోను, జాగ్రత్తతోను మెలగునట్లునర్చి, ప్రస్తుత స్థితి గడవవలెను.

ప్రస్తుత విషయస్థితి

మిడిమికో కమిటీవారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల నన్నిటిని బాగుగ చర్చించిరి. వారియెదుట ప్రతిరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ప్రతినిధియు, ప్రతిరాష్ట్రీయ మంత్రియు, రాష్ట్రములందు ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానము లొలంపబడవలెనని తెలిపిరి. రాష్ట్రీయ కాసనసభలందు జరిగిన చర్చలందు ద్వంద్వపరిపాలనమును రద్దుచేయవలెనని తీర్మానము లొనర్పబడెను. రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాధికార ముండవలెనని తీర్మానము లొనర్పబడెను. భారత కాసనసభయందు జరిగిన చర్చలందు స్వరాజ్య పక్షమువారు స్వతంత్రసభ్యులుగాడ గలసి- ద్వంద్వవిధానము సరిగ పనిచేయుట లేదనియు దానిని రద్దుజేయవలసినదనియు తీర్మాన మొనర్చిరి. ఈపరిస్థితుల సవరించు మార్గము నాలొచించుటకు గాను రాజప్రతినిధిగారు నాలుగులు ఇంగ్లండుకు బెళ్లుట జూచి మనవారందరూ ఏడియో కొంతలాభ మొనర్చునని ఎదురు జూచుచుండిరి.

అంగ్లదేశ ప్రాతికూల్యము

ఇక ఇంగ్లండులో స్థితిగతులెట్లున్నవో చూడుడు. కన్న రేటిపు పక్షమువారు అధిక సంఖ్యాకులుగ పార్లమెంటు నాక్రమించి యున్నారు. ఇక నాలుగవ తరగతి వరకు వారి నెవ్వరు కట్టబెట్టరు. లిబరలు పక్షమించు విందు రూపు లేకుండ మాసిపోయెను. లేబరు పక్షమునకు తమ వివాదములు తమ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు సాధ్యము గా కున్నది. కాని ఏపక్ష పెట్టున్నను ఒక్కటి మాత్రము నిజము. వారెవ్వరును భారతదేశ సమస్యను తమ పాక్షిక రాజకీయములలోనికి దీసుకొనరు. భారతదేశ స్వాతంత్ర్య విషయమున అన్ని పక్షములవారును ఒకే విధముగ నభిప్రాయముతో నున్నారు గాని ఒక్కరికి సద్భావములు లేవు.

చేయవలసిన దేమి?

ఇట్టి స్థితిలో మనము చేయ గలదేమి? బర్మినుపాడు ప్రభుత్వ అంగ్ల ప్రభుత్వము తరపున, భారతదేశము నెడల తానుపలంబించు విధానమును వివరించుచు నొసగిన యాపన్యాసము అన్ని పక్షములను విమర్శింపబడెను. అది వట్టి అధ్యాసముగ

ఉపన్యాసము. అందు భారతదేశమున కెట్టి వాగ్దానమును లేదు. భారతీయులు ఒక ప్రభుత్వ నిర్మాణ ప్రణాళికను తయారుజేసి ఇచ్చినపుడు విచారించెదమని బర్మినుపాడు ప్రభుత్వ నుడివిన పట్టులు ఎగతాళిగను, కృత్రిమభావముతోడను నుడువబడెను. భారతీయ నాయకులొక్కవో గూడి, ఏకగ్రీవముగ నొక ప్రణాళికను తయారు చేయజాలరని అతని దృఢ నమ్మకము అయినను అంత అసంభవము కార్యమునే భారతీయులు నిర్వహించెదరనుకొనుదు. అప్పుడైన ను ఆ ప్రణాళిక న తడుజా గ్రత్త గవెంట నే పరిశీలించి చర్చ దీసికొనునా? లేదు అట్టి వాగ్దాన మేమియు లేదు. సంస్కరణల సవరించుటగాను రాయలు కవిమనుషు వెంటనే నియమింపవలసినదని భారతదేశమున దన్ని పక్షములవారును గోరిరి. ఆ రాయలుకవిమనైనను, రాయలజేబిలు సమావేశమైనను ఎక్కువ భేదము లేదు. ఈవిషయమున బర్మినుపాడు ప్రభుత్వ జేసినదేమి? 1929 సం॥ వరకు ఏమియు జేయ వీలులేదని తన పట్టును తిరిగి దెలిపెనేగాని ఎట్టి మార్పును లేదు. లీకమిషను నూచనల నాచరణలో పెట్టుటకు కాసనమును సవరింపవచ్చును. కాని, భారతీయశాసకుల కొంతవరకు తృప్తి నొనర్చుటకు సవరింపరాదనుట ఎంత విరుద్ధముగ నున్నదో, దెలిసితిమి కాని అతల్లి విషయమునే చెప్పబెట్టెను.

ఈలోగా భారతీయులు తమకు గావలసిన పరిపాలనా పద్ధతిని చెబుచు ప్రణాళికను తయారుజేయవలెనని బర్మినుపాడు గారు గావించిన నూచన, భారత సమస్య పరిష్కారమున కుచితమున మధ్యమార్గముని అంగ్ల అంగ్లోహైందవ పత్రికలు నుడువుచున్నవి. కాని 29 సం॥న ప్లాట్ఫార్ముల పార్లమెంటరీ కమిటీయే నియమింపబడును. దానికి ఏవివాదాన మేమి? దేరితిమో తిరిగి అడ్డుపడకే వచ్చితిమి.

రాజకీయపక్షముల పోట్లాటలు

ఈదేశములో మన మందరము వేర్వేరు గుంపులు గ జేరి ఒకరితో నొకరు పోరాడుకొనుచుండుట బర్మినుపాడు ప్రభుత్వమున దెలియును. అందుచేతనే అతడట్లు తాను పట్టిన కుండేలునకు నూడేకాల్లని పట్టుబట్ట గలిగెను. వికృతన దుర్బుటకు జరుపబడిన సర్వ పక్ష సమావేశములన పొగ రేపు మరేమియు రాలేదని అతనికి దెలియును. ఈ దేశమున వికేవాదులు, అతివాదులు, జప్తినుపక్షమువారు, స్వరాజ్యపక్షమువారు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు ఒకరినొకరు కత్తులుదూసి పోరాడుకొనుచున్నారని అతనికి దెలియును. ప్రతిపక్షమువారును, తమ ఎదుటి పక్షమువారిపై తాత్కాలిక విజయమునందవలెనని ప్రయత్నించుచున్న విషయ మతనికి దెలియును. భారతదేశమున రాజకీయశక్తులు మూల కొకటిగా చిందరవందగ పడియున్నవనియు, అవి ఏకమై నిలవలేవనియు దెలియును. అందుచే సరికొన సహజముగనే మన ఆశయముల నిర్వృత్తిమొనర్చెను. ఆ దౌర్భర్యము లేదు. భారతదేశమును సాగ్యమైనంత కాలము తమ-బానిసత్వముక్రిందనే యుంచుకొనుట. కతమ ప్రతి అవకాశమును నుపయోగించుకొనుట. అందుకు మన మాతని నాతేసింపజాలము. వన మేమాత్రమైన ముందునకు జన నెంచునో అన్నిపక్షములకును ఐక్యతమాత్ర మవసరమని ప్రతివారును అంగీకరింపక దప్పదు. అట్టి ఐక్యతను సంపాదించువరకు మన మేమాత్రము ఫలవంతముగ పనిజేయజాలము.

అంగ్లేయుల సంతోషము

ప్రస్తుత మనస్థితినిజూచిన ప్రాచీనకాలమున రోమునందలి అరీనావిషయము జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నది. రోమునందా యరీనాలో మధ్య వలయాకారముగ నొక రంగముండును. దాచుట్టును కటకటాలును, కటకటాలచుట్టును ఒకదానిపై నొకటిగ నిర్మింపబడిన గ్యాలరీయును నుండును. రోమునందలి ప్రముఖులందరు స్త్రీ పురుషు లందరునువచ్చి ఆయాసనముల నలంకరించెడివారు. ఆ కటకటాలమధ్యనున్న రంగమునకు ఒక చైపునుండి ఒక నిరాయుధుడగు మనిషియు, రెండవచైపునుండి ఒక సింహమును వదలబడును. వారిరువురును అచ్చట పోరాడవలెను. ఇదంతయు నా ప్రముఖుల వినోదార్థము. ఆ మనిషికి గాయములు తగినను, సింహము చంపబడినను వారికెట్టి విచారమును లేదు. ఆ వేడుకను జూచి వారు సంతోషించుచు, చప్పట్లు కొట్టుచు ఒక మారు సింహమును ఒకమారు మనిషి ప్రాణహానచనములు పలుకుచుండురు. తుద కొడుగు వచ్చినను, ఇరువురు వచ్చినను వారి సంతోషమున శేమాత్రమును భంగము గలుగదు. మన స్థితి ప్రస్తుత పట్టున్నది. మనలో మనము కుత్తు కల నరకుకొనుటకు పోరాడుకొనుచున్నాము. అంగ్లేయు లీవేడుకను జూచి ఆనందించుచున్నారు. వారి కాసంద మొడగూర్చు

టకు మన పోట్లాటలు మోచ్చింపబడుచున్నవి మనలో నెవరు చచ్చిననువారి శేమాత్రము విచారములేదు అంతియగాను ఎవరు చచ్చినను వారికి పరమసంతోషమే మన కిస్థితి ఇంకెంతకాలము? మన శాంతికాల మిట్లు పోరాడుకొనుచుండుట మన మిట్లు పోరాడుకొనుచున్నచో, మన దేశపుగతియేమి? గృహనాశకముగ నీ పోరాటములను వివర్ణింపవలసిన కాలము రాలేదా?

ఉపన్యాసకుడు తా నింగ్లండునందు చేసిన ప్రచారమును గురించి వివరించుచు, ఇచ్చటి పాక్షికవిభేదములను వదిలి, భారతీయులందరు నొకటి యను భావముతో అన్ని పక్షములను సమర్థించుచు పనిచేసినని చెప్పి, సత్యముగ్రిగా రందుకు ప్రతికూలముగ, మార్చింగు పోట్టుపత్రికాయందు జప్తినుపక్షము సర్వలకు నిందించుచు కొన్ని నాక్యముల వ్రాయుటను తీవ్రముగ ఖండించిరి

ఐకమత్యసమావేశము

ఇందుకు, నా సోదరుల కందరకును పరమ విషయభావముతో నొక నూచన నొసగుచున్నాను.

ఐకమత్య సమావేశము నేర్పరుపలెనను నూచనను స్వరాజ్యపక్షము రంగీకరించునెడల సరేమే ఎవరును, అంతకు పూర్వమే నిశ్చయముల నొనర్చుకొనరాదు. తమ కార్యక్రమములే, సరియగు కార్యక్రమములనియు, ఇతరులవన్నియు నిరుపయోగములనియు దృఢనిశ్చయముల నొనర్చుకొని రారాదు. అందువలన ఐకమత్య మేమాత్రమును గుదురజాలదు. అన్ని పక్షములవారును అచ్చట చేరి, తమతమ యభిప్రాయముల నొక మాసలోపాసి కరగించి అందుండి ఏమి వచ్చునో దాని ప్రకారము నడుచుకొనవలెను. అటువంటి క్రయత్నములు మాత్రమే సఫలముగను. అప్పుడే మన దేశమునకు విముక్తి యుండును. అన్ని పక్షములను పరస్పర యుడంబడికల నొనర్చుకొని పని జేయవలెననిగాని- అన్ని పక్షములను ఒక్కపక్షముగ పూర్తిగా కలిపివలెననిగాని నాయుద్దేశము గాదు. కాని దేశమున కంతకును సంబంధించిన విషయములం దొకానొక కార్యక్రమము నేర్పరుచుకొని ఆవిషయములం దన్ని పక్షములును ఆకార్యక్రమము ననుసరించి పనిజేయవలెనని నాయభిప్రాయము ఇట్టి ఐకమత్య సమావేశ మేర్పరుపబడునెడల మాపక్షమువారు, అందు పాల్గొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాము.

స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము నిష్ప్రయోజనము

ఉపన్యాసకుడు స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును ఖండించుచు, ప్రతిరోధ విధానము అంగ్లేయులవలలో జిక్కుకొనుటకు మార్గముని ఖండించెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రతిరోధ విధానముకంటె అంగ్లేయులకు సంతోషకరముగ విషయము జేరొకటిలేదు. ఆవిధానమువలన శాంతియుపయోగమును లేదు. అంగ్ల దేశ విందు శేమాత్రమును భయపడదు. ప్రస్తుత మాంగ్ల దేశము, ప్రపంచమందలి అన్ని రాష్ట్రములకంటెను బలవంతముగ నున్నది. జాతీయమితీయందు క్లిష్టసమస్యలన్నిటియందును అంగ్లదేశ ప్రతినిధివాక్యము శిలక్షరముగ పరిగణింపబడుచున్నది. అమెరికాదేశ మాన్యవహారములలో బోక్యము గలిగించుకొనకుండుటచే నాంగ్లదేశమున కెదురు నిలవగలుగువా రెవ్వరును లేరు. అందుచే, అంగ్లదేశము అన్యాయముగ ప్రసరించుచుండెను ప్రచర్యనములవలన అంగ్లదేశ మేమాత్రమును తన పక్కతిని మార్చుకొనదు. ఇక వీరి ప్రతిరోధ విధానమువలన లాభ మేమియో తెలియకన్నది. ప్రతిరోధ విధానమునకు రెండు ఆదర్శములు మాత్రముండ వలెను. అందొకటి అంగ్లేయు లీదేశమును నిరంకుశముగ ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రతికూలముగ పరిపాలించుచుండిరి ప్రపంచమునకు ప్రదర్శించి, ప్రపంచ రాష్ట్రముల విమర్శన కాంగ్లదేశమును పాల్పడజేయుటదీనికాంగ్లదేశమే మాత్రమును లక్ష్యమొనర్చును. అంగ్లేయులు భారతదేశము నెప్పటికిని వారిరాజకీయములందు పాక్షికసమస్యగ నొనర్చరు. అంగ్లదేశ చరిత్ర ఈ విషయము స్పష్టముగ బోధించుచున్నది. అందుచే, అంగ్లదేశమందలి రాజకీయ పక్షముల సహాయము నందవచ్చునను ఆశగూడ నిరాధార మైనది. ప్రతిరోధవిధానమును మతియొక కార్యమునకుగూడ సాగింపవచ్చును. అది కాసన తిరస్కారము. కాని మనదేశ మీ కాసనతిరస్కారమును పూనుట కిదివరకు కంటె గూడ చాల దూరముగ నున్నది. అంతియగాక కాసనతిరస్కారమునకు ప్రారంభముగ నీ విధాన మవలంబించుచున్నామని స్వరాజ్యపక్షమువారు చెబుచులేదు.

అందరికి ఒక కార్యక్రమము

ఏది ఎట్లున్నను ఈ కార్యక్రమములను విషయములను అన్నిటిని, అన్ని పక్షముల సంయుక్తసమావేశమునందు పూర్తిగా చర్చించి నిర్ణయింపవచ్చును. ప్రస్తుత స్థితి మన మనుకొనిన దానికంటె శాంత విషయముగ నున్నది. మనభావి అభివృద్ధియందు

తయ మన ప్రస్తుతచర్యలమీదనే ఆధారపడియుండును అంతియగాక నాల్గవర్సలలో పార్లమెంటు విచారణసంఘము రాసున్నది మన మీలోగా నందరము గలనీ తీవ్రమగు నాందోళన మొనర్చుచుండల ఆ విచారణసంఘముచనుగూడ మన కెక్కువ యుపయోగకరముగ నుండజాలవు

స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసును వశపరుచుకొనుట - సోరాలమునకు నవాలు

ఇటీవలి వాట్నా తీర్మానముల గురించి నడుపుచు, కాంగ్రెసు సంస్థను వశపరుచుకొనినందులకు స్వరాజ్యపక్షము గర్విం చుటకుమారు, సిగ్గుచే తలపంచుకొనవలెనని ఉపన్యాసకుడునుడి చెను. ఎక్కువదేశభక్తియు, ఎక్కువవిశ్వాసప్రతియు నున్నచో వారిట్లు కాంగ్రెసుసంస్థను వశపరుచుకొనెడివారు గారు ఇంత వరకు కాంగ్రెసును నిర్వహించుచున్నచో చేజర్లలో తమనిద్దాంత మును వదలకుండ పట్టుకొనియుండుగుణమైననుగలదు. స్వరాజ్య పక్షమునందదిగూడ కున్నయు కాంగ్రెసును వశపరుచు కొనుటవలన స్వరాజ్యపక్షమువారు యుద్ధపరికరముల సంపాదించిరి కాంగ్రెసు కోశాగారమి క వారియధీనముగను రాజ్యపునిక్రలయం దాధనముతో యుద్ధము సాగించెదరు కాని ఎవరిమీద? మీమీదను నామీదను వికమత్యసమాజేత మునకు సవినయముగ నేను గావించుచున్న నూచనలు నిరాకరిం పబడినయెడల-ఇటీవల ఏలూరిపురపాలకసంఘ ఎన్నికలయందు గలిగిన తాత్కాలిక విజయమువలన స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల బుర్రలు తిరిగిపోయి, బుద్ధులుచలించి, స్వరాజ్యపక్ష తరంగము చేత మంతన సోక్కుమారు తుడిచివేయగలదని యెంచి-సంగ్రామమున కుపవాలుజేయునెడల, మనముగూడ సంగ్రామమునకు సిద్ధమయ్యె డము. (వినుడు వినుడు) కాని ఈ సంగ్రామము చేతమును బాని సత్వమునుండి విముక్తినిొందించు పోరాటముగారు అందువలన పనకలలను మనము తరుగుకొనుట తప్ప వేరుపయోగ ముండదు తెలివి, సామర్థ్యము అంతయు ఒక్క స్వరాజ్యపక్షము వారి యొక్క సాక్షిగాదు దేశభక్తి వారి యొక్కరి సామ్యగాదు గొప్పగొప్ప దేశభక్తులును, గొప్పగొప్ప మేధావులును స్వరాజ్య పక్షములోకంటె నితరపక్షములందె యధికముగ నున్నార స్వరాజ్యపక్షమువారి తరల సహాయములేకుండ తాముకొరె స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమున పోరాడజాలరు తాముకొరె దేశ విముక్తిని సాధింపగలమని యెంచునెడల అంతకంటె తలవాపు మాంద్యము వేరుండజాలదు

మొదటియార గారు మదరాసు స్వరాజ్యపక్షమునుగురించి మాటలాడుచు, అవత్తుములోచాలమంది, చాలమంది బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖు లున్నను నాయకుడు బ్రాహ్మణుడగుట చే నది బ్రాహ్మణ పక్షమని నుడిచిరి ఇందుకు కులాభిమానము కారణమని నుడిచిరి

జస్తిను పక్షమును అఖిలభారతపక్షమును జేయుట జస్తిను పక్షము భారతదేశమంతటను సంబంధితక యొక్క రాష్ట్రము నకు మాత్రమే సంబంధించి యుండుట చే ఎక్కువ పని చేయుట కదియభ్యంతరముగనుంజెనని ఉపన్యాసకుడు నుడిచెను ఈ ఆటంకమును తొలగించుటకుగాను గతవర్సలము బెల్లూములో అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతరసభ జరుపబడెను. బొంబయి, మస్యపరగణాల బ్రాహ్మణేతర పక్షములవారు అందు పాల్గొనిది ఇంకను అన్ని రాష్ట్రములందును గూడ బ్రాహ్మణేతరోద్ధమమును వ్యాపింప జేయుటకు చాల అవకాశములు గలవు. ఆపని మనము వెంటనే ప్రారంభింపవలసి యున్నది. మన వికమత్యప్రయత్నములు విఫలము లయినయెడల, మనమీపనిని ప్రారంభించుట తప్పనిసరి. ఈవికమత్యసమాజేతము జరుగులోపుగ మనపక్షనిర్మామను అలపరుచు కొననలెను మనపక్షమువారును మనమంత్రులును శాసనసభలం దొన్పినపనిని వివరించుచు, కరవత్రిముల ప్రకటించి విరివిగ పంచిపెట్టవలెను నియోజకవర్గములయందు ప్రచార మొనర్పవలెను

ఆనందనికేతనము - ఆంధ్రాసుగారు

శ్రీ ఆంధ్రాసు మహాశయుడు రాజమహేంద్రవరము లో శ్రీతల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారిచే స్థాపింపబడి నడవబడు చున్న ఆనందనికేతనమును ఆక్టోబరు 1 వ తేదీని రానై యున్నా రు. పితాపురమునుండి ఆదినిము బయలుదేరి చాగల్లు ప్రేషమున మీపమున నున్న ఆశ్రమస్థలమును భవనములనుహూచి యచట బ్రాహ్మరతో ఉపాసనసల్పి తిరిగి సాయంకాలమునకు రాజమహేంద్రవరము చేరి అచట జహీరంగసభలో ఉపన్యసించుర. 2 వ తేదీ ఉదయము మొయిలులో తిరిగి పితాపురం వెళ్లుదురు. బహుశ ౩ వ తేదీని బయలుదేరి ఓడ్రదేశమునందున్న బాలసోధుల్లాకు పోవుదురు. (స్వకీయవిలేఖరి, రాజమండ్రి)

రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీ

గవర్నరునకు స్వాగతపత్ర ముక్కరలేదని తీర్మానము

(స్వకీయవిలేఖరి)

సెప్టెంబరు 29 -నిన్న 5 గంటలకు మా జియము హాలులో మునిసిపల్ సంఘ అవసరసభయొకటి కూడెను మ-రా-రా-శ్రీ సాలస బాపనయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి ఈసభకు 29 గురు సభ్యులలో 24 గురు సభ్యులు హాజరయిరి ఈ అవసరసభలో చర్చింపబడినవిషయము గవర్నరునకు స్వాగతపత్ర మియ్యవచ్చునా, కూడదా యనువిషయము. మూజియము హాలు జనముతో క్రిక్కిరిసియుండెను సభకు విచ్చేసియున్న ప్రెవారిలో ముఖ్యులు మ-రా-రా-శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు, కందుల పీఠరాఘవ స్వామి నాయుడుగారు సరిగా 5 గంటలకు సభ ప్రారంభమయ్యెను సభ ప్రారంభముకాగానే డాక్టరు పాలకోడేటి ౧ రుమూర్తి గారు గవర్నరునకు స్వాగతపత్ర మియ్యకూడదని తీర్మానము ఉపపాదించెను మ-రా-రా-శ్రీ చోరగుడి కృష్ణారావుగారి తీర్మానమును జలపరచిరి. పిమ్మట డేలూరిబ్రహ్మ సుదర్శనం గారు అవసరసభ పిలువమని మెమోపంపిన కొందరసభ్యులు హాజరకాలేదనియు, అందుచే సభ నిల్పివేయుట మంచిదనియు చెప్పిరి కాని వీరిసవరణను జలపరచువారు లేక పోయిరి పిమ్మట తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మ-రా-రా-శ్రీ డేలూరిబ్రహ్మ సుదర్శనంగారు గంభీరవన్యాసమును గావించిరి నామినేటేడుసభ్యులగు జనాబ్ ఆబ్దుల్ ఖాదరుగారును, పాశ్వాడ భాస్కరంగారును, చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులు గారును తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడిరి శ్రీయుత అప్పన సుబ్బారావుగారు తీర్మానమునకు ఆనుకూలముగ కొన్ని ముక్కలనుచెప్పి కూర్చుండిరి ప్రతికటలకు జవాబు చెప్పుచు డాక్టరు గురూర్తిగారు సభ్యుల గండెలుకరుగునట్లు ఉపన్యసించిరి స్వామలవారి గురుకట్టుములవలె గవర్నరులకు మన కిష్టమున్నను లేకున్నను స్వాగతపత్రములనిచ్చుట ఆచారమైనదని గురుమూర్తిగారు సెలవిచ్చిరి గవర్నరులు కలక్టరులు డ్వారా కబురులు పంపి జలవంతముగా స్వాగతపత్రముల పుచ్చుకొన ప్రయత్నించుట అక్రమమనియు గురుమూర్తిగారు చెప్పిరి తాబేదారులను పండి జలవంతముగా సన్మానము పుచ్చుకొన ప్రయత్నించుట సన్మానమగునో, బెదరింపుయగనో ఆలోచించకొనమని సభ్యులను కోరిరి మునిసిపల్ సంఘములకును, గవర్నరులకును ఎంతమాత్రము సంబంధము లేదనియు, చట్టము ప్రకారము మంత్రులకు వారికి మాత్రమే సంబంధ మున్నదనియు గురుమూర్తిగారు నూచించిరి. అట్టి మంత్రులకు సంఘపుడబ్బు ఖర్చుపెట్టి స్వాగతపత్ర మియ్య కూడదని గవర్నరు మెంటు ఆర్డరు కలదనియు, అట్టి ఆర్డరు వేసిన గవర్నరు మెంటు ప్రధానప్రతినిధికి స్వాగతపత్ర మిచ్చుట లజ్జాకరమగు పనికాదా యనియు గురుమూర్తిగారు అడిగి ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులలో నుండి నయమింపబడిన మంత్ర కాస్వాగతపత్ర వర్ష తలేదనియు, ప్రజలచే గౌరవింపబడు మహానాయకులకుగూడ అట్టి గౌరవములు జరుపుటకు దొరతనపువారు అంగీకరించరనియు, కాకివాడ మునిసిపాలిటీయే దానికి తార్కాణమనియు గురుమూర్తిగారు చెప్పిరి గవర్నరునకు స్వాగతపత్ర మిచ్చుటవలన ఆర్థికలాభ ముండదని దివాన్ బహుద్దారు చిత్రపు వెంకటాచలం పంతులుగారే చెప్పియున్నారనియు, అట్టియెడ ఆత్మగౌరవము పోగొట్టుకొని ద్వంద్వప్రభుత్వధాన ఆచార్యుడు గవర్నరునకు స్వాగతపత్ర మిచ్చి ద్వంద్వప్రభుత్వమున కనుకూలమని సాటింపుట న్యాయమాయనియు గురుమూర్తిగారు అడిగిరి ఆత్మగౌరవమునకును దేశభక్తిని పూర్వచరిత్రలో ప్రసిద్ధి కెక్కియున్న రాజపుత్ర శ్రీమంతుల, రాజపుత్ర రాజులను మరణవలదని గురుమూర్తి గారు మరిమరి చెప్పిరి డ్రెయినేజి స్పీమునకు, సెంట్రల్ మార్కెట్టునకు, కుళాయిలకు గాంట్టునిచ్చుట ప్రతి గవర్నరును కోరి యుంటిమనియు, వీటి కన్నీటికిని బహుమానముగ కొలిది సంవత్సరముల క్రిందట గవర్నరుగ వింగ్లను ప్రభువు మన పట్టాసు విచ్చేసి, మనసంఘ స్వాగతమును అందుకొని మనల చిత్తమునచ్చినట్లు దూషించిపోయెననియు, ఇంకను పౌరుషము లేక ఆత్మగౌరవములేక, స్వాగతపత్ర మియ్యవలచినచో యివ్వమనియు గురుమూర్తిగారు జెప్పిరి పిమ్మట తీర్మానమునకు 18 గురు అనుకూలముగను, 11 వ్యతిరేకముగను వోటు నిచ్చిరి. పిమ్మట హౌస్ స్పీకరులుచెలగెను అంతట సభముగిసెను ఈ ప్రజావిజయమునకు మూడు కారణములు గలవు.

(1) ప్రముఖులచే ప్రచురింపబడిన విజ్ఞాపన (2) శ్రీమంత్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, సత్యమూర్తి, ప్రకాశంపంతులుగార్లు ఉపన్యాసములు (3) శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు గారు యిచ్చుట ఆగి యీ సందర్భములో పనిచేయుటవలన తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగానున్న 11 గురిలో 8 గురు నామినేటేడు సభ్యులు. మిగతా ముగ్గురు ఎన్నికసభ్యులు తీర్మానము నకు అనుకూలముగా నున్న 18 గురు ఎన్నికసభ్యులే.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ సెప్టెంబరు 30-వ తేదీ బుధవారము

1. ధాన్యములు

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for rice (దనెయలు), wheat (బియ్యము), and other grains.

2. ధాన్యము పప్పులు

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for lentils (కందులు), beans (సెనగలు), and other pulses.

3. నూనెవస్తువులు

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for oil (నూవులనూనె), ghee (నెయ్యి), and other fats.

4. చిల్లరవస్తువులు

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for various small goods like sugar (చాయపసుపు), salt (మీరపసుపు), and other daily necessities.

5. ఇనుము

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for iron goods like plates (వట్టారకం), pipes (చదరం), and other metal items.

6. లోహములు

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for various metals like copper (బండి), brass (బంగారము), and other alloys.

7. దూది

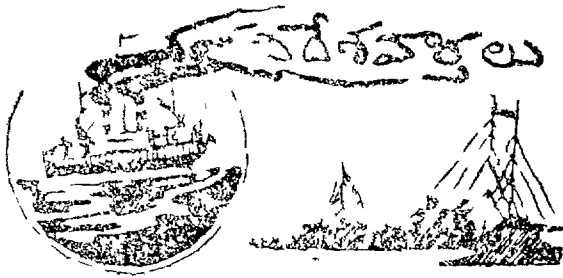
Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for thread (బోండావెట్టుబారు), cotton (పల్నాడు), and other textile items.

8. నూలు

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for various types of yarn and thread like 10s, 12s, 14s, etc.

బొంబాయి కాటను మార్కెటు నేటి 30-వ తేదీ ధరలు

Table with 3 columns: Item, Price, Quantity. Includes entries for various cotton goods like 417-8-0, 418-12-0, etc.

మోసలు నమస్క

కలనలు అమెరిగారి ప్రకటన

లండను, నవంబరు 29 — కలనలు ఆమెరిగారు కలసి
 యలు కార్కాలయమున వార్తాపత్రిక ప్రతినిధులతో 75 నిమ
 వములు మోసలు సమస్యను గరించి మాట్లాడిరి ఈసంభాషణ
 యందు ఈక్రింది విషయాలను తెలిపిరి టర్కీ-వారిలో యుద్ధము
 జరుగట అసంభవము యుద్ధము నకు పూర్వప్రస్థితిని అంగీకరించి
 ఇరాకు స్వాతంత్ర్యమును గౌరవించవలయుననియే టర్కీ-వారిని
 (బ్రిటిషువారు కోరుచున్నారు తమకు వ్యతిరేకముగ నానాజాతి
 సమితివారు నిర్ణయ మొనగినను టర్కీ-వారు యుద్ధమునకు
 గడంగరని నేను నమ్ముచున్నాను యుద్ధము జరుగునేమో అని
 భయపడి బ్రిటిషువారు తిసుకర్చుమును విడనాడి హక్కులను
 వదులుకొనుట ఎంతమాత్రము సరియగు పద్ధతికాదు అట్లు చేయు
 ట శాంతి సంరక్షణమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినట్లును
 ఇరాకునందు బ్రిటిషువారు ఏప్పుని చేసియున్నారు 1928
 సంవత్సరముతో ఆంగ్ల ఇరాకు సంధి ముగియును మరలక్రిత
 సంధి జరుపుకొను విషయమై ఆలోచనలు ప్రారంభమును
 ఇరాకునందు చూచి పరిపాలనను స్థాపించబడునంతవరకు ఆ
 బాధ్యతను భరించి ఆంగ్ల ఇరాకు సంధిని
 కొనసాగించుచుండుటకు బ్రిటిషువారి కెట్టి అభ్యంతరము లేదని
 నానాజాతి సమితివారికి తెలిపితిమి ఈ ప్రదేశమున కైస్త
 వులు ఆధిక్యముగ నున్నారు ఇంకను పూర్వము క్రైస్తవులు
 ఎన్నియో బాసలవనభదించి యున్నారు ఇప్పుడు బ్రిటిషుసం
 రక్షణమును తొలగించి క్రైస్తవులను మరణిజేసిన వారు పరా
 ధీనులై పూర్వమువలె ఎన్నియో బాసల ననుభవించవలసి
 వచ్చును ఇందులకు బ్రిటిషువారంతమాత్రము అంగీకరింపజాలరు
 ఇరాకునంతటి నూతనబావులవిషయమై సరియగుపన్ను ప్రతి
 సంవత్సరము ఇరాకు ప్రభుత్వమువారికి వచ్చునట్లు ఏర్పాటులు
 చేయవలయునని బ్రిటిషువారు జేసిండుచున్నారు

కమిషనరు నియమింపబడుట

జీనీవా, సెప్టెంబరు 26 — నానాజాతి సమితి వారు మోసలునుండి క్రైస్తవులను తరిమి వేయబడని విషయమై విచారణ సలుపుటకు ఇస్తానీయను జైనరలు లియొడవారుగారిని కమిషనరుగ నియమించిరి మరియుక జైస్వామియా ప్రతినిధి మరియుగను వీరికి తోడ్పడ కమిషనరులుగ నియమింపబడుదురు ఇంగ్లండును టర్కీ రాజీకురునంత నరకు జైనరలు లియొడవారుగారు మోసలునందే యుండెదరు వీరికి నానాజాతిసమితివారు సంపూర్ణాధికారము లిచ్చియున్నార వీరు ప్రఖ్యాతిగాంచిన యోధులుయు స్వసాయమున ఇస్తానియానుండి బోల్షికులను తరుము కొట్టి జాతీయ హైని దళమును ఏకరృచరి

టర్క్ వి శేషాంగమృతి సకటన

అంశము, సెప్టెంబరు 26 — టర్కీ విదేశాంగ మంత్రి
యగు దుష్టి బెగారిని వార్తాపత్రిక ప్రతినిధి సందర్శింపగ వారి
టు చెప్పిరి —

టర్కీ-వానికి బ్రిటను వారికి యుద్ధమేర్పడిన, యుద్ధమున
 కు గారములు ట్రిటిఫు వారయ్యెదరు నానా జాతిసమితియరు
 గాని హేను వ్యాయస్థానమువారు గాని గావించు నిర్ణయమును
 టర్కీ-వారు అంగీకరింపజాలరు మోసము టర్కీ-కే చేరవలె
 ను ఈవరకును విరుద్ధమును నిర్ణయమును టర్కీ-వారు అంగీక
 రింపజాలరు ఎట్టి చిక్కులైన నెదుర్కొనుటకు టర్కీ సైన్య
 ము సిద్ధముగనున్నది ఉచూలజోనును పవలుకొనుటకు మేము
 సిద్ధమైయున్నాము బుస్రాబాద్గారులపై మాకెంతమాత్రము దృష్టి
 లేదు మేము కడపటి వరకు అనుకూలమును రాజీనే అభిల
 షించెదము

మొరార్కొ యుద్ధము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

మాడ్రిడు, సెప్టెంబరు 29 — మొరక్కోలో యుద్ధనా
వలు మరల పనిచేయుచున్నవని మెరీల లెంతినా ర్తవల్ల తెలియు
చున్నది. బెనివోడో ప్రదేశముపై యుద్ధనాము ముట్టడించుచు
న్నవి తూర్పురంగమన రిప్బులు సంగుసు ననుచుచు అమెరికా
ను నదీతీరమున సిక్రీడిసు ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొను చు
ల్లరు.

బిటిషు కారిక పక్షము

సాంవత్సరిక సమావేశము

కమ్యూనిస్టులను బహిష్కరించుట

లండును, నెప్టేంబరు 29 — కార్మికపక్షపు సాంఘికిక
సమావేశము నేటిదినునది లిందరుమూలలో ప్రారంభమయ్యెను
నెయ్యిమంది ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి కమ్యూనిష్టులను కా
ర్మికపక్షమునందు చేర్చుకొనకూడదను విషయమై చర్చ తీవ్ర
మగు జరిగెను సకలరుమాలాగారు ప్రేక్షకుల గాలియందుండిరి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కమ్యూనిస్టులను కార్మిక పక్షమునందు చేర్చుకొనకూడ
దను తీర్మానముపై తీవ్రమగు చర్చ జరిగెను కడకు మహాసభ
వారు కమ్యూనిస్టులను పక్షమున చేర్చుకొనకూడదని తీర్మానిం
చిరి

జర్మనీని సోవియటు బెదరించుట

వార్సా, నవంబరు 28 — మిత్రమండలి ప్రోద్బలముపై

జ్యోనీవారు నానాజాతి సమితియందు చేరిన సోవియటు ప్రభుత్వమువారు జర్మనీపట్ల తమ విధానమును మార్పుకొనెదరనియు, జర్మనీ నానాజాతి సమితియందు చేరిన ఒప్పును రషియాకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించఁటలిన అసర మేర్పడవచ్చు ననియు చివరనుగారు చెప్పిరి పోలెండు సోవియటు ప్రభుత్వములకు గల భేదముల విషయమై రాజీ కుదురుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి

లండనులో ముసీదు

భవననిర్మాణము | పారంభమగుట

లండను, సెప్టెంబరు 28 — లండనులో మసీదు కట్టుట ప్రారంభింపబడినది ఇదియే మొదటి మసీదు ప్రార్థనలు జరిగిన పిమ్మట శుభ యుహూర్లమున పని ప్రారంభింపబడెను

చైనాలో వరదలు

వేలకొలది | పజలు మరణించుట

పికింగు, పెప్టెంబరు 28 —చై నాలో యెల్లోనది వర
దలగ పొంగినది 1887 సంవత్సరపు వరదలు పిమ్మట ఇంత
గొప్పవరదలు ఇంతవరకు కలిగియుండిలేదు. 1500 చదరపు
మైళ్ళు వరకు నది పొంగి పారినది 20 లక్షల ప్రజలు ఈ ప్రదేశ,
మునం దున్నారరు. వేలకొలిది ప్రజలు మరణించిరి

జపానునందలి సోవియటు ప్రతినిధులు

టోకయో, సెప్టెంబరు 2^వ — జపానుకు సోవియటు ప్రతి
నిధులు వచ్చుటకు పూర్వమే సోవియటు కార్మికపక్షమువారు
జపానుసోషియలిస్టులను 1300000 యెన్నులను ఎంపిరని పోలీసు
వారికి తెలిసినటు జేపింపు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది

నర్ రాబట్ట బావగారు సెప్టెంబరు 29 వ తేదీన మరణించిరి

సామాజ్యకా తికా పతినిధుల సమావేశము

మెల్బోర్నను, సెప్టెంబరు 28 — నామ్రాజ్య పత్రికాప్రతినిధులకు విట్టోరియా స్టేషను వద్ద గొప్పస్వాగతి మివ్వబడెను. మెల్బోర్నను యందలి ప్రతికల ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారి ప్రతినిధులు ఈస్వాగతమునందు పాలుగైకొనిరి కామును వెల్లుప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటు భవనమున ప్రతినిధులకు గొప్పవిందుసగిరి ఈసమావేశమువల్ల నామ్రాజ్యమునకు ముఖ్యముగ ఆస్ట్రేలియాకు గొప్పలాభము కలుగునని బ్రూసుగారు చెప్పిరి.

సకల తువాలా - కార్మికులమిత్రుడు

న్యాయార్థ, సెప్టెంబరు 28 — పార్లమెంటుల సమావేశం క్రమింపబడిన వచ్చున్న స్టీమరు శివశివరంగనే 200 మంది పాల్గొనినట్లు “సంగమబాలాగారు - కార్మికుల మిత్రుడు” అని ప్రకటించిన పత్రికలతో పిలువబడుతున్న తిరుగుపాటి నెట్టి అంగుళులు జరిగిన ప్రతినిధులు తమ విడిదెలు చేరిరి

అమృతాంజనం డిఫోవారి

సుప్రసిద్ధాపథములజాబితా.

1	జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1- 4
2	వృజులికలు ధాతుపుష్టికి	1- 0
3	జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4	అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5	మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6	తామరతైలము, తామర, తీటకు	0- 6
7	కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదలకు	0- 8
8.	తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0- 0
9	దంతశూలహరి, పండ్లపాటుకు	0- 0
10	కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-64
11	గజ్జికి తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి	0- 0
12	వగుళ్లకు తైలము, శీతవగుళ్లకు	0- 0
13	కేలకు మందు సీసా 1-కి	0- 6
14	చందన అత్తర 1 ఔన్సు	2- 8
15	కుఘకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0- 8
16	దంతచూర్ణము, పండ్లుతోముటుకు	0- 2
17	సుఖిభోగి మాత్రలు	1- 0
18	సుఖిభోగి తైలము, పుండ్లకు	1- 8
19	రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0- 8
20	మోహిని తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21	చుండుకు సూనె సీసా 1-కి	0- 6
22	గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0- 8
23	జులాబి మాత్రలు, మలబద్ధము	0- 8
24	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యర్ధులకు	1- 0
25	శగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1- 0
26	కఫహరి శీతగట్టు దగ్ధలకు	1- 0
27	కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి	0- 8
28	సుందరి తైలము, మాఖికాంతికి డబ్బి 1-కి	0- 1
229	శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పలకు	0-8
30	నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0- 4
31	ఉబ్బసమునకు మందు	2- 0
32	వాయువుపాట్లకు మందు డబ్బి 1-కి	1- 0
33	విరేచనములకు మాత్రలు దోహ 1-కి	0- 8
34	కస్తూరిమాత్రలు, పెద్దవి, మంచివి 50-కి	10- 0
35	వాముకర్పూరము సీసా 1-కి	0- 6
36	నేపాళ దేశపు కస్తూరి, మంచిది తు 1-కి	40- 0
37	కుంకుమపువ్వు 1-న రకం తు 1-కి	4- 0
38	పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	3- 8

క స్తూ రి మా త్రులు

50 మాత్రం డబ్బీ 1-కి రు.0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛముగు నేపాళదేశపు కన్ఠారి, మంచి గోరోజు
నము, ఆదివచ్చికాన, పాపుదారు, మంచినంకుమపువ్వు మొదలగు
వాటితో తయారుచేయబడినవి ఇవి కైత్యము, కైత్యభారము,
కైత్యజ్వరము చిటిజ్వరము, సన్నిపాతము, అశీర్ణము, మాంద్యము
మొదలగువాటికి ఉపయోగపడును చంటిపిల్లలు, అశీర్ణము వగై
రాలను వెంటనే మాన్పును ప్రతిపారును సామాన్యముగ వాడ
లేకినది. ప్రతిగృహమున నుండతగినవి ముఖ్యముగ పిల్లలుగల
గృహమునం చుండవగినవి

కలరా మూత్రము

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. పెరి మా. 0-8-0

కలరా క్షేగునలనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము ఇది గాయందు నీటియందు పరమాణువులైన వివ పురుగులు చేరుట వలన గలుగును ఈ పురుగులు శరీరములో జేరి రక్తమును జెలుపును దీనియభ్యుత్కామలు - అతీర్తి, కడుపులో స్వల్పనొప్పి, వాంతులు, విరేచనములు, రోగము హెచ్చినకొలది గంజి నీటివంటివిరేచనములు, మూత్రము బంధించుట, నాడి క్షీణించుట, శరీరమందంతట అతిబాధ, దుర్బలము ఈ కలరామూత్రల లోపల ఇమిడిన వెంటనే వివ పురుగుల జంప ప్రారంభించి, వాంతిభేదుల క్రింది మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టిగలుగజేయును తగిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి తాగుట యుక్తము

అప్పుతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

రాజమండ్రి సావిత్రి నాటకము

(స్వకీయ విలేజ్)

సెప్టెంబరు 29 - మొన్న వర్షాన్ని ముట్టించుకుంటున్నది. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తి గారు బంగారు ప్రకాశం పంతులుగారు మా పట్టాచునకు కృష్ణుని. ఆనాడే సాయంత్రం సాలూరు గంటలకు చింతానగరానికి కాలిక్ బీరు గంటి పంపాను. ఆనాడు భక్తి ప్రయత్నం బంగారు ప్రకాశం పంతులుగారు అధ్యక్షుల సహించిరి. నాటకాల యంత్రము జనముతో క్రిక్కిరియించెను. ప్రకాశం పంతులుగారు వారి అధ్యక్షావస్థానములో ఆసీనులై జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాటను గురించి చాలసేపు ముచ్చటించిరి. మిరటలలో జరిగిన దురంతములు మొదలు నేటి వరకు జరిగిన పోరాటముల నన్నిటి క్లుప్తముగా జెప్పి యీ పోరాటముల కన్నిటికిని బద్ధాభిలాషులను, జాతీయోద్ధృతి క్షేత్రపు కారకులుగాని ఇతరులు కారనియు నొక్కిచెప్పిరి. కోహలు దురంతములు జరుగునంతవరకు మహాత్ముడు మనశ్శాంతి లిట్లు ప్రవర్తించునని నమ్మలేదనియు, దానిపట్టుట నిజపంగతులు వెల్లడి అయ్యెననియు చెప్పిరి. వికారము లేదనియు, మిరటలలో కొట్లాడుకొనుచున్నారనియు, అందుచే స్వరాజ్యమున కనర్హులనియు కొరతనువారు చెప్పిన చెప్పవచ్చు. కాని యిటువంటి పలుకులకు మనము భీతిచెందకూడదనికూడ వారు సలవిచ్చిరి. పిమ్మట పాట్నా తీర్మానముల గురించి కొంతసేపు ముచ్చటించిరి. పాప లాయిచ్చి త్వరలో కాంగ్రెసు సభ్యులుగా జేరమని సభికులను, ప్రజలను కోరిరి. చెన్నపురి కార్పొరేషన్ ఎలక్షనులగురించి ముచ్చటించుచు శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారి నేను, విశాలహృదయమున కొనియాడిరి. బ్రాహ్మణ అశ్రాహ్మణ భేదము లేకుండ శ్రీనివాస అయ్యంగారు చూడగలిగిన ప్రకాశం పంతులుగారు జెప్పిరి. ఆంగ్ల అరవ తరగాదులకూడ వారికి లేవనీకూడ చెప్పిరి. ఆంగ్లమును, బ్రాహ్మణేతరులను సరి శ్రీయుత గడ్డే రంగయ్యనాయకుగారి ఏడుబావుల ఎలక్షను గురించి విస్తరముగా జెప్పిరి. మహామంత్రులను రామాయణంగారును, పాత్రో గారును అచ్చటి 55 గడ్డలలో పడిపట్టును వర్ణించిరి. ఒక మొదలియారుగారికిని పాత్రోగారికిని జరిగిన సంభాషణ తెలియజెప్పిరి. శ్రీనివాస రాజ్యమనిన ధర్మరాజు రాజ్యమనిచెప్పిరి. రానున్న కొన్నింటి ఎలక్షనును గురించి చెప్పవచ్చుచే దేశద్రోహులును, ఆత్మవంచకులును, ఉద్యోగాభిలాషులతో కూడియున్న జస్టిసుకుటుంబమునకు కలలోనైన వోటునివ్వకూడదని వక్కాణించిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థకుల వోటునిచ్చి కాంగ్రెసు యొక్కయు, దేశసేవకుల యొక్కయు గౌరవమును కాపాడమని మరల చెప్పిరి. పిమ్మట గవర్నరుగారి రాకను గురించి ముచ్చటించుచు రాజమహేంద్రవర పౌరులును, మునిసిపల్ సంఘ సభ్యులును పట్టా పూర్వవర్తిత్వము మరువలదనియు, తమ కార్యకారత్యమును చూపవలసిన సమయమువచ్చిన దనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు గంభీరీ పంపానును గావించిరి. ఆంగ్లములో మాట్లాడవలసినవిషయం దులకు పలువిధముల చింతించిరి. చిరకాలమునుండి ఆంగ్లదేశము నాయకత్వమును వహించి దక్షిణ హిందూదేశమును నడుపుచున్నందులకు గర్వపడిరి. కులమేదేశమని, కక్షయే ప్రధానమని, దొరతనపు సేవయే భాగ్యమని, ఆత్మగౌరవమును మరచుటయే మానమని పల్కెడి భావములను, అట్టిగానమును చెప్పులపడకుండా కాపాడమని పలువిధముల ప్రార్థించిరి. కోకిలవలె స్వాతంత్ర్యగానమును పాడుచు, దేశసేవయే ప్రాణతుల్యమని కలంచుచు, జన్మసాఫల్యము చేసికొనమని నొక్కిచెప్పిరి. మనసంఘమును, దేశమును ఆవరించుచున్న భావదాస్యమును పొగడోలమని బ్రతిమాలుకొనిరి. అట్టివాగ్దాహము పోనలేదనియు జాతీయపక్షము బలపడవలసిననియు చెప్పిరి. భావదాస్యమును పొగట్టుటకును, జాతీయపక్షమును బలపరచుటకును తగిన సన్నాహమును చేయమని చెప్పిరి. అట్టి సన్నాహమే, అట్టి నిర్వాహకార్యక్రమమే దేశమును బానిసత్వమునుండి విముక్తిచేయగలదని చెప్పిరి. రాజకీయకక్షలలోనున్న అరాచకమును అసభ్యులను పారదోలుట కిడోమినియన్ ప్లేటును గాంధీమహాత్ముడును, తదితర నాయకులను ఒప్పుకొనిననియు, ఆదియే పరమావధియని ఎవరును తలంచుట లేదనియు, సంపూర్ణస్వరాజ్యమే తమ ఆశయమనియు శ్రీనివాస అయ్యంగారు తెలియజేసిరి. పిమ్మట సహాయ నిరాకరణోద్యమమును గుర్చియు 1921 సంవత్సరములో జరిగిన ఘనకార్యములను గురించియు ముచ్చటించిరి. గాంధీమహాత్ముడు దేశమునను చేసిన పరోపకారములకు కృతజ్ఞతను తెలిపి 1921 సంవత్సరములో సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రారంభమైనప్పుడు మితవాదుల దేశభక్తిని, ఆత్మగౌరవమును నమ్మి, గాంధీమహాత్ముని మాటల ఆలకించి శాసనసభల మాటలను తలపెట్టలేదనియు, ఇప్పుడట్లు చేయుటకు వీలులేదనియు చెప్పిరి. మహాత్ముని మితవాదులు పోషించుచున్నారనియు, శాసనసభలలో ప్రజలపక్షము విడనాడిననియు, అట్టి మహాయోగి మాటలనే

వివరములు యిక వారిని నమ్ముట నైదు, వారిని శాసనసభలనుండి పారద్రోవలసిన సమయము వచ్చుననియు చెప్పిరి. దొరతనపువారి కోరికలను శాసనసభలను ముట్టడించి మనము స్వాధీనముచేసికొనవలసిననియు, లోపలనుండి అట్లు పైనుండి యిట్లు పనిచేసినచో మనము నెగ్గి తీరదమనియు చెప్పిరి. పిమ్మట పాట్నాలో జరిగిన తీర్మానముల ముచ్చటించుచు స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము కాంగ్రెసుపక్ష కార్యక్రమ మయ్యెననియు కాంగ్రెసునకు, స్వరాజ్యపక్షమునకు భేదము లేదనియు చెప్పిరి. స్వరాజ్యపక్షముపై సమరము బూనవలసిననియు, దేశములో అంశికన్న మరుకుగా పనిచేసేదివత్తుము లేదనియు అంతకన్న ఎక్కువ బాగుగా పనిచేసేది పక్షము నొకదానిని సలకొల్పి, దానిని స్వమార్గంతో నడపగలిగిన నాయకుని చూపినచో అందు జేరుటకు ఎంతమాత్రము ఆభ్యంతరము లేదనియు చెప్పిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వలాభకాంక్షపరులు కారనియు మంత్రపదవుల మాట వారు తలపెట్టుటలేదనియు, ముంజీగారును, దాసగారును కాలిక్ ఆపదవులను తన్నివేసిననియు, చెప్పిరి. ఒక్కమనిషివలె స్వరాజ్యపక్షము పనిచేయుచున్నదనియు, దానిని తూలనాడవలసిననియు, దాని నాయకులు సర్వమును దేశముకొరకు అర్పించిననియు చెప్పిరి. అట్టిస్వరాజ్యపక్షమును గౌరవించి రానున్న ఎన్నికలలో వారిని శాసనసభలకు పంపినచో స్వరాజ్యము పూర్తిగా రాకపోయినను, చాలవరకైనను వచ్చుననియు చెప్పిరి. పిమ్మట సేవనల్లిపై అబ్రాహ్మణుల గూర్చి మాట్లాడుచు వారు త్రిశంకుస్వర్గములో నున్నారనియు, అట్టిసితినుండి బయటపడమనియు, స్వరాజ్యపక్షములో శ్రేయమును కోరిరి. కులములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము లేవని నమ్ముచు తిరిగి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కొన్ని సంవత్సరముల వరకు కావలసిన కొరకు జాతీయపక్ష అబ్రాహ్మణులకు తగిన పనికాదని చెప్పిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము మంచిది కాదనియు దానిద్వారా పనిచేయుట దుర్లభమని గ్రహించియు, తిరిగి దానినే పట్టుకొని ప్రేలాడు మంత్రపదవులకొరకు ఆశించుట వారికి తగదని చెప్పిరి. ముందు తాము చేయునున్న పనినిగురించి సవిస్తరముగా చెప్పిరి. యూనియన్ బోర్డులు మొదలు శాన్సిల్ ఆఫ్ స్టేటువరకు వున్న సభలనున్నీటిని స్వరాజ్యపక్షము స్వాధీనము చేసికొనినట్లు పనిచేయుటయే తమ ముఖ్యవిధియని శ్రీనివాస అయ్యంగారు చెప్పిరి. కార్మికులను కూడ ఒక పక్షముగా నేర్పాటుచేయుటలో కూడ కొంతవరకు పనిచేసెదమని చెప్పిరి. ఈ పని అంతగా గొప్పదికాదనియు, దానితో సంత్సృష్టి జెందుటకు నిశ్చయపరచు కొంటిననియుకూడ వారుచెప్పిరి. ఈ పనిచేయుటకులభముకాదనియు, తగినకట్టుబాట్లును, జాగరూకతను, కార్యదక్షత, విశాలహృదయము లేక పోయినచో నెగ్గుట కష్టమనియు చెప్పిరి. ఈ సందర్భమున 'దేశీయనాయకుల కొక్కి సలహానుకూడ నిచ్చిరి. దొరతనపువారి కట్టుబాట్లను వికృతభావమును, కార్యకారత్యమును మరువరాదనియు వారికి మించిన శిక్షను మనము అలవరచుకొనినకాని వారిని నెగ్గుట దుర్లభమనియు చెప్పిరి. మన మితవాద సోదరులవలె వారిని మన మాటలతో ఉపాయములతో నెగ్గుమదమని తలంచుట పెద్దయనియు కార్యకారత్యమే తగిన శిక్షయే తగిన కట్టుబాట్లే మన స్వరాజ్య సమరమునకు ముఖ్యమనియు చెప్పిరి. పిమ్మట జస్టిసు పక్షమునుగురించి మాట్లాడుచు అట్టిదేశద్రోహుల స్వలాభపక్ష శాసనసభలకు పంపవలసిననియు వారి మాటను కలలోనూడలల పెట్టవలసిననియు చెప్పిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు ఆంగ్లల పౌరులమును దేశభక్తిని పొగడిరి. కాంగ్రెసు పక్షమునకు స్వరాజ్యపక్షమునకు తగిన చేయూతనిచ్చునని ప్రార్థించిరి. గవర్నరుగారికి స్వాగతపత్ర మిచ్చుట అధ్యక్షుని చెప్పిరి. జస్టిసుపక్షమునకు వోటు యెన్నడు యివ్వవలదని చెప్పిరి.

పిమ్మట యస్. సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడిరి. బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు ఉపన్యాసమును తీవ్రముగా ఖండించిరి. విద్యాధికులనమ్మి ప్రజల క్షేమమును వారికి విడనాడుటకు బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు సమ్మతించెడిట! వీరిప్రేమను గురించియు 150 సంవత్సరములనుండి గార్డీయనులుగనుండి ప్రజల క్షేమమునుకాపాడుచున్న ప్రభుత్వవిధానము గురించి వీరు చెప్పిరి. వీరు గార్డీయనులుగానున్న కాలములోనే నూటికి పదిమంది కై న ను విద్యా గంధము లేదనియు మనిషి కి రోజుకు ఒక అణా ఆయినను సంపాదనలేదనియు, ఆయుర్దాయము 28 సం॥ములకు క్షీణించినదనియు సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి. సంస్కరణల ప్రచారకను తయారుచేయించమని యిచ్చిన సలహానుగుంచి మాట్లాడుచు అది ఒక ఎత్తులనియు, ఎంతమాత్రము సమ్మటకు కీలులేదనియు చెప్పిరి. పానుగల్లు రాజాగారి కాలములో ప్రజలెట్లు బాధపడుచున్నదనియు సవిస్తరముగా చెప్పిరి. వీరిని అధికారము నుండి పారద్రోలినగాని లాభములేదని చెప్పిరి. పాత్రోగారు కూడ యిట్టివాళియనియుచెప్పిరి. ముందుతరములవారు వీరిని

దూషింపకుండ యిప్పటికైనను కన్నులతెరుమకొని దేశద్రోహపద్ధతుల విడనాడి, దేశసేవపద్ధతుల నలవాటుచేసికొన మని పిలిచి హెచ్చరించిరి వీరి సలహాను గమనించి ప్రవర్తించుకోవీరి అధికారమునకు త్వరలో అంత్యదశ రానున్నదని తెలిసికొనమనిరి. జస్టిసుపక్షమునకు ప్రధాన మాత్రము లేనియు లేదనియు, ఉద్యోగములే, బిరుదులే, బంధుగుల సేవయే వీరి పరమావధియనియుచెప్పిరి. అట్టిజస్టిసుపక్షమువారిని, ఆపక్షమును అలంకరించుచున్న మహామంత్రులను ఎన్నుకొని దేశమును నరకగుండములోనికి పడద్రోయవద్దని పలువిధముల ప్రార్థించిరి జస్టిసుపక్షమునకు వోటునిచ్చుట దేశద్రోహులకు వోటునిచ్చుటయని తెలిసికొనమనిరి. జస్టిసుపక్షమునకు వోటుయిచ్చుట రాజకీయ ప్లేటిలను అవమానించుటయని తెలిసికొనమనిరి. జస్టిసుపక్షమునకు వోటుయిచ్చుట ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమని తెలిసికొనమనిరి. జస్టిసుపక్షమునకు వోటునిచ్చుట జాతీయోద్ధృతి మమునకు కళంకమని తెలిసికొనమనిరి. జస్టిసుపక్షమంత్రుల పానగిల్లు, పాత్రో, కిషన్ నముషిగారిని ఎన్నుకొని వారిచే నుర్చులును చేయించవద్దని పలువిధముల ప్రార్థించిరి. ఉద్యోగములు బిరుదులు యిచ్చే జస్టిసుపక్ష మాత్రములు. కాని అబ్రాహ్మణుల క్షేమము, పోషణ కాదని ఆపక్ష పక్షలే కేసుకోర్ల చాలుచున్నవని చెప్పిరి.

స్వరాజ్యపక్షమును, దేశభిమానమును మరువదని చెప్పిరి. ఉద్యోగములపై స్వరాజ్యపక్షమునకు, మితవాదులవలె, స్వతంత్రులవలె ఆశలేదని గమనించుట ముఖ్యమనిరి. ఉద్యోగము న్నమాట వారికి గిట్టననిరి. రోజులకు బాధలను తొలగించిన గాని బడ్జెట్టును ఆర్థికబిల్లును ప్యాసుచేయుటకు స్వరాజ్యవాదులేన్నడు ఒప్పుకొనరని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి. స్వతంత్రపక్ష ఆలంకములవలన, మితవాదుల మార్గత్వమువలన స్వరాజ్యపక్షమువారు పనిచేయలేకున్నారనియు, అట్టి స్వతంత్రులను మితవాదులను స్వతంత్రులను వచ్చువరకు దూరముగానుంచమనియు సత్యమూర్తిగారు కోరిరి.

అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకు వందనములతో సభ ముగిసెను. మి. రా. రా. అయ్యలవర కాశీశ్వర రావుగారును డాక్టరు రామచంద్రరావుగారును కూడ సభకు విచ్చేసి యుండిరి.

బర్మా స్వరాజ్యపక్షము

తీవ్రమగు ప్రచారము

రంగూను, సెప్టెంబరు 30:—మొన్న యాదివారమునుండి స్వరాజ్యపక్షము తరపున బర్మాలో తీవ్ర ప్రచారము జరుగుచున్నది. ఉ. బోక్సీ (కేంద్ర శాసన సభ్యుడు) మరియు స్వరాజ్యపక్షీయులతో నొక ధాన్యపుయంత్రాలయాధికారియా వ్యవస్థాపక సంగీకరించి దట్టము పోయి వారి పక్ష ప్రచారమును గావించిరి. ముగ్గురు బర్మాబాధిష్టరులు యిస్సేను జిల్లాలోని టాంబలను పట్టామందు స్వరాజ్యపక్షము తరపున ప్రచారము నేయుచున్నారు. హైయింగు జాతీయ పక్షముయొక్క సభ్యుడగు ఉ. పుగారుకూడ తరావడి జిల్లాలోని టాంబి పట్టణమునందు స్వరాజ్యపక్షవసరమునుగూర్చియు, జాతీయ పక్షమునందలి యొకశాఖ ప్రబలమైన యవసరమును, నిరూపించిరి. కావున హోమరులు పక్షమునకును, బోక్సీగారికిని 18వ తేదీని గొనినసంధియని జాతీయపక్షము తరపున పూగారు నడివిరి. (ఆ. ప్రె.)

తీవ్రమైన బాలభారతీ

సమాజము వారు

బెజవాడ నాటకశాలలో 3-10-25 తేదీ

శనివారం రాత్రి

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు

ముఖ్యపాత్రలు:—శత్రువు తును యడగల్గి నూర్యనారాయణరావుగారు. సావిత్రి పుష్పలారి సంతోషరావుగారు. యముడు గూడపాటి నరసింహారావునాయకుగారు. పై సమాజంవారు ప్రదర్శించు చాటములలో సావిత్రి, ప్రహ్లాద, ద్రౌపది, సారంగధర, కీర్తనలక్ష్మి ప్రకములు హోలుగడ్డ అమృతకును. పుస్తకమువల విపిచార్జి కాక రు 0-12-0. వీటి చార్జి ముందుపంపినవారికి వీటిద్వారా పుస్తకములు పంపుదును. వలయువారు కె. పున్నయ్యగారు, మైలవరం హోలు బెజవాడ అని వ్రాయుడు.

డాక్టర్ కె. పట్టాభిరామయ్య కార్యదర్శి.

మదరాసు కార్పొరేషను

పరిపాలనా నివేదిక ములు

సభ్యుల విమర్శ

మదరాసు కార్పొరేషను సభ నిన్న సాయంత్రము ౭.౩౦ గంటలకు చెట్టిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. 25 రు సభ్యులు విచ్చేసిరి. కమిషనరుగారు గూడ హాజరు. 1924-25 సం॥ పరిపాలనా నివేదికయు ఆరోగ్యశాఖాధికారి వార్షిక నివేదికయు చర్చించబడెను.

పి. రంగనాథం చెట్టిగారు ప్రధమమున రిపోర్టును గూర్చి విమర్శించిరి. వివిధశాఖలవారి పనికి సంబంధము చెల్లదు వారి పని సంతృప్తికరముగ లేదనిరి. ఇన్నేండ్లు గడచినను అభివృద్ధి యేమియు గానినందులకు. ఆరోగ్యశాఖాధికారి నివేదిక పాడిన పాటినే పాడుచున్నది. స్పృహకము యానగరిలో ప్రత్యక్షముగా నగపడుచు ప్లావర మేర్పరచుకొని యుండ ఆ యన నివేదికయందు దానివివరముల వర్ణించునీ గాని తొలగించు ఉపాయముల నూనింప లేకున్నాడు. ఇక పాకీవారి పని పరమహానికరముగ నున్నది. వారు నగరమును కుద్రపరచుటకు బదులు వరింత పాడు చేయుచున్నారు. మలినము పీఠులలో నుండి బండ్లపై తీసుక బోవుటకు పూర్వము ఒక మూల కుప్ప వేసి యుంతురు. మాంసపు దుకాణములు రోడ్లపై నగపడుచు నుండును. మరికొక కాల్యమైన దోపిడీగడులు, లేక్కలేనన్ని కూరగాయలగడులు యొక్కడ చూచినను తెగుచున్నవి. కాఫీ కొట్లకు ఫలనిర్ణయమే లేదు. నాటక కాలలు లైసెన్సు లభ్యురాలివొట్ల నున్నవి. ఇట్టిపరిస్థితుల తెచ్చిపెట్టి నందులకు ఆరోగ్య శాఖాధికారి సభించింపవలసియున్నది. ఇంజనీరు శాఖవారు రోడ్లు బాగా వేయించలేకపోయినను ఎలక్ట్రిక్ దీపములను మాత్రము చక్కగ పెట్టించిరి. ఆవిషయమున మదరాసు పాశ్చాత్యనగరములతో సరిసమానముగ నున్నది. కార్పొరేషను సభ లేక్కవ జరుగుచున్నదిగాని, తాకాని యెక్కువ, పని తక్కువగుచున్నది. ఆరోగ్యశాఖాధికారి వివిధ డివిజనులకు నీరు యెంత సరైనాడుచున్నది చెల్పుచు నొక నివేదికయు, ఇంజనీరుగారు రోడ్ల పరిస్థితుల చెల్పుచు ప్రత్యేకనివేదిక సంపుట ముంచి. చేరిలో నుండు పేదవారి విషయమై కార్పొరేషనువారు శ్రద్ధహించలేదు. రోడ్లు కుడి పించుట, నగరపారిశుధ్యముగూర్చి యేమియు శ్రద్ధహించరు. గాని, హోటళ్లు, పబ్లులు, టికెట్లవేయుటగూర్చి బాగ్రత్త పనిచేయుచుండురు. టౌను ప్లానింగ్ సంఘము రాసీ పోవని, సభ్యు లెన్నిత్రులు వేయుచుండని, కార్పొరేషను పరిపాలన మారలేదు. మాంసముగా ఫలముల చేర్చుకొనలేదు. నుంగంబాక మాంటురోడు కలుపుచు రోడ్లు చేయలేదు. 22 వ డివిజను లో పాలుపసతి లేనేలేదు. అని రంగనాథంచెట్టిగారు నుడివిరి.

"రివెన్యూశాఖ బాగుచేయుడు"

జి|| బి|| జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు, ఖర్చు తగ్గించుటకేమియు యత్నించలేదని నుడివిరి. రివెన్యూశాఖను బాగు చేయవలసియున్నది. ఎలక్ట్రిక్ ఇంజనీరుగారొనర్చిన లాభకరమున పనికి సంబంధించినను, మిగిలిన విషయములలో పరిపాలన బాగు లేనందుకు విచారించవలసి యున్నది. శ్మశానస్థలమునకు ప్రాకారములు లేవు. కొన్ని విషయములలో లోపముల తొలగించుటకు కమిషనరుగారికి సభ్యులు సహాయము చేయవలసియున్నది. కుప్ప యూదువు విషయమున పాకీవారి పుస్తకములో గృహ యజమానులు సంతకము చేయుచుండవలెనని కమిషనరు గా రేర్పరచిన మాలిన విధానము బాగుగ నేయున్నది. కొనపేట డివిజనులలో నందరు పేదవారే గలరు. అచ్చట పాకీవారి లేకపోవుట అనర్థముగ నున్నందున వెంటనే యొకటి స్థాపింపవలెను. ఖర్చులు తగ్గించు విషయమున కమిషనరుగారు శ్రద్ధ నహించవలెను. కార్పొరేషనులో అక్రమముల తొలగించుటకై యా కమిషనరుగారు మంచినమయమునవిచ్చేసి నందుకు సంబంధించవలెను.

భక్తవత్సలనాయకుగారు కమిషనరుగారు కార్పొరేషను పరిపాలనయందలి మానీష్యము తొలగించి పవిత్రముగ జేయవలెనని కోరిరి. నియోజకవర్గము జాబితాలను తయారు జేయు నిబంధన ప్రజాపాలన నియమములకు విరుద్ధముగ నున్నదని చెప్పిరి. కొలది కాలములో దీనికి తగిన సవరణ రావలెనని. ప్రజా లీడింగును కోక పరచుచుండునని నిర్మించవలెను. పార్కులు పేరునకేగాని నిజమున దొక్కటియు లేదు. కలు సారాయి ఆంగడులు స్థాపించు విషయమున ఫలనిర్ణయాధికారి ముందవలెను. మోటారుబస్సులపడి తగ్గించవలెను. ప్రతి ణలము లేకుండనే పన్నులధికము చేయుటచున్నది రోడ్లములు లు పెడల్పు జేయుటకు బదులు అచ్చటనే చిన్నచిన్న కలు దుకాణములు స్థాపించుటకు కుక్క గొడుగులవలె లేచుచున్నవి. నగరమునకు తగినంత కలపదుకాణములు లేవు. ఉన్న 41 కాలపు. రోడ్లనుగూర్చి ఇంజనీరుగారిని నింజించి లాభము

లేను. యవనకు తగిన అవకాశములు లేవు. రోడ్లను నీటిచే తిడిపించుచుండిన ఆ రోగ్యకరముగ నుండును. నగరములో 800 చేరిలకు నీటియంత్రములు గల కమ్యూనికేషన్ స్టాన్షన్లును నిర్మించి బాగుచేయవలసి యున్నది. కార్పొరేషనులోని ఫలములే యిట్లుండ, మాశయభివృద్ధి స్త్రీ-ము యొకను నడుమంతరమున నుండ మాంబళం స్త్రీ-మును అంగీకరించిరి. వర్కు-మార్పును ప్రస్తుతమున్న ఫలమునుండి మార్చవలెను. ప్రస్తుతము ఖాళీగానున్న మానీకంపెనీలో నుంచి అచ్చట ముద్రకాలయము నేర్పరచిన చాల ఖర్చుతగ్గును. అని తెల్పి చివరకు యానివేదికలు సంస్కృతికరముగ లేవు. యకమాండ్రై నను సంతృప్తికరముగ నుండుగాక యని నాయకుగారు కోరిరి.

గా|| జి. ఎ. నరేశనుగారు తాను అనేకనగరముల చూచినయియు, యానగరమునందు కార్పొరేషను అభివృద్ధి చెందుచున్న టీకరనగరములలో లేదనియు, సభ్యులు అనవసరముగా లోపములందుట పాడిగాదనియు, యేసంస్థయు తప్పులు లేక యుండవలసినయియు బలికిరి. ఎన్నిక సమయములలో కొంత అసన్మిత్రకటనలు అవవాదులు బయలుదేర వచ్చునుగాని కార్పొరేషను సభలోనే యిట్లు అన్యతములు పలుకుట పాడిగాదనిరి.

గా|| వల్ల వ్యంగారు శేచి, క్రిందటిసభలో తాను చెప్పిన విషయములలో నేదియసత్యమో నరేశనుగారు చెప్పవలెనని గోరిరి. అధ్యక్షుడు అట్లుకోరుటకు వీలు లేదనియు యెవరికి దోచిన ఆభిప్రాయమును వారు చెప్పవచ్చు ననియు చెప్పిరి. పిమ్మట నరేశనుగారు వివిధశాఖలవ్యక్త సమాకారము లేదనియు, కార్పొరేషనులో చేరిన పిమ్మట లేటు పేయరుల సౌకర్యముకొరకే పాటు పడవలెను గాని అనవసరముగా యిచ్చట గూడ రాజకీయాభిప్రాయముల ననుసరించి పొట్లాడుట భావ్యము కాదనిరి.

మివాతీ నుండరవిశ్లేగారు కార్పొరేషను వ్యవహారము లన్నియు, దారి తప్పియున్నవనియు నరేశనుగారట్లు తలంపకపోయినను ఉన్న సంగతి ఇది ఇకముందు పరిస్థితులు బాగుపడునను నుద్దేశముతో జెప్పుచుంటిమే గాని లోపము లెందులకు గాదు. కార్పొరేషను సభలు వాదనస్థలములుగ నున్నవేగాని పని జరుగుట లేదు. ఉద్యోగులు పని చేయుట లేదని అనబాలము గాని యికముందు బాగా చేయవలెనని కోరెదము. అని పిశ్లేగారు రినిరి.

రాజకీయములు- నగరవిషయములు

గా|| ఎం. విజయరాఘవులుగారు నగర విషయములలో రాజకీయములు ప్రవేశపెట్టుట అన్యాయమే కాని విదేహముండి కార్పొరేషనులో రాజకీయముల ప్రవేశపెట్టి ముని పి పలు వ్యవహారములను నిర్లక్ష్యము జేసినది జన్మిసుపక్షమువారే. మారిన పట్టుకు ప్రకటనలు నగరాభివృద్ధి యవకాశములను వారు గమనించలేదు. ప్రజోపయోగ కార్యములందు శ్రద్ధ నహించలేదు. తమపక్షమువారికి ఉద్యోగము లిచ్చుకొనుటతో తృప్తిపొందిరి. య 600 మించిన ఉద్యోగ ముండరాదని చట్ట నిబంధనలుండ య 750 నుండి య 1000 వరకు పుచ్చుకొను ఆస్తిపైటు ఉద్యోగులే యున్నారు. అధ్యక్షుడు సర దా గా నుండును కాని జన్మిసుపక్షమువారి తనబుటచే మారిపోయెను. కొన్ని స్త్రీ-ములను వ్యర్థపరచెను. ఆయన ఎన్నికలలో ఓడిపోవుటచే నిరాశజెందెను. జన్మిసుపక్షమువారు ప్రతివిషయము నందు సాంఘికపక్షపాతమును జూపుచుండురు. అందు విషయమున వారు తమ కార్యము సాధించుకొనుచున్నారు. అందు చే జన్మిసు పక్షము చచ్చిపోలేదన వచ్చును. కమిషనరు గారు చక్కని పీఠికను వ్రాసిరి. ఇంత తక్కువ వ్యనధిలో నిన్ని అంశముల వివరములు సంపాదించ గలిగెను. ఆయన పట్టుదల గల ఉద్యోగి. ధర్మముగ ప్రవర్తించు లు. కొంచెము కఠినము అయినను ప్రజలయొడ సానుభూతి గలిగియుండు టవసరము. ఇతరులు చెప్పినట్లు విని సత్యము విడువరాదు. కార్పొరేషనువారి కొక పాలసీ లేదు. ప్రతిశాఖయందు ఒక నియమమేర్పరచుకొని దాని ప్రకారము పని జేయవలెను. కార్పొరేషనులో ఉద్యోగులసంఖ్య అధిక మైనది. లేటు పేయరుల వద్ద అధికముగా పన్నులు బుచ్చుకొనుచు వృథాగా పెచ్చించుచున్నారు. కొన్ని లెక్కలు తప్పుగ నుండుయి, ద్రవ్యా పహారములు జరుగుచున్నవి. ఆరోగ్యవిషయమున నేమి చేయవలెనో ఆరోగ్యశాఖాధికారికి తెలియదు. ఆయన నివేదిక నిరుపయోగము. అని విజయరాఘవులుగారు చెప్పిరి.

ఆర్. మధుసోదర నాయకుగారు, జన్మిసుపక్షమునకు సమర్థించిరి. తమవారికి ఉద్యోగముల నీయలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగుల వేతనముల సభివృద్ధిజేయుటచే కార్పొరేషనువారు గూడ సల్లే జేయవలసి వచ్చెననియు నుడివెను. మార్కెటులను సాధ్యధీనపరచుకొనిన రాబడి యొక్కర కాగలదనెను.

సామి వెంకటాచలంచెట్టిగారు, కమిషనరుగారి పీఠిక కార్పొరేషనుయొక్క నిజస్థితిని చెల్పుచున్నదనిరి. రిపోర్టునం దెంచదగిన దొక్కవిషయము గలదు. పన్ను లెక్కించుట మొదలు దూరమండి యా7గను పిమ్మట యా9గను పెచ్చించిరి.

బడ్జెటులో నిర్ణయించుకొనిన ఖర్చులు కొన్ని అమలు జరుపలేలేదు. భూమిలో నుండి మురికికాల్బల ప్రసహింపజేయు పద్ధతి యందు కొన్నిలోపము లున్నట్లు ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవి గావున కమిషనరు గారు శ్రద్ధహింపవలె ననెను.

జన్మిసుపక్షమును నిందింపనేల

పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టిగారు విజయరాఘవులుగారు తమపక్షమును నిందించినందుకు విచారించిరి. ఎవరింట కొలాయి నిలిచిపోయినను, జన్మిసుపక్షమునే నిందించెదరు. ఆపక్షమునేల నిందింపవలెనో నాకు తెలియకున్నది.

శ్రీరాములు నాయకుగారు:— వారు అధికసంఖ్యగా నుంటే.

కుమారస్వామి చెట్టిగారు:— ఐరోపియను సభ్యులు నియమిత సభ్యులుగూడ జన్మిసుపక్షమువారేనా?

గా|| రామకామయ్య:— నిజమే. కమిషనరుగారితో కలసి పనిజేసినచో చాల లోపముల సరిజేయవచ్చును.

గా|| సి. నరేశముచల్లూరుగారు విజయరాఘవులుగారు మోమోటమి విడిచి మాట్లాడినందుకు సంబంధించిరి. కాని జన్మిసు పక్షము న్యాయమునకే సంస్థాపింపబడిన దనియు, సర్వమానవ భ్రాతృత్వమే తమ సిద్ధాంతమని చెప్పిరి. తమఉద్యమము దైవప్రసాదమే యని నమ్మిరి. నరేశనుగారు చెప్పినట్లు మదరాసు నగరము అభివృద్ధిపరచునందే యున్నదనెను. సభ రాత్రి ౧2.15 గంటకు ముగిసెను.

వాతావరణ సీతీ

1925 సం॥ సెప్టెంబరు 30-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	పూనె	కలకత్తా	బొంబే	మరియు
	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాలపురం	95.8	78.8	...	28.08	44.96
విశాఖపట్టణము	89.0	78.9	0.08	17.78	87.09
కాకినాడ	91.8	77.8	0.01	29.99	89.09
మచిలీపట్టణము	90.8	76.0	...	21.66	41.59
కర్నూలు	87.7	73.2	...	12.51	28.01
బళ్లారి	88.5	70.8	0.04	7.86	20.51
కడప	90.6	73.5	0.81	18.81	81.28
నెల్లూరు	97.0	79.1	...	8.80	87.98
మద్రాసు	95.1	77.5	...	11.89	50.74
కడపూరు	90.6	76.2	...	15.86	52.94
నేలము	98.5	70.6	0.75	14.78	84.80
కోయంబుత్తూరు	87.0	70.5	...	7.08	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.5	75.0	...	12.68	88.18
నాగపట్టణము	94.4	77.4	...	4.87	54.98
మధుర	96.1	75.4	0.15	14.82	88.68
పాంబట్	90.2	79.9	...	0.26	87.00
తిరునల్వేలి	1.89	28.84
తిరువేంగళము	80.0	72.0	3.28	25.55	64.51
కొచ్చిన్	85.5	74.7	0.67	60.61	114.51
కాలికట్టు	88.1	74.5	0.18	99.75	117.16
మంగళూరు	85.2	74.0	0.05	117.71	125.68
తెంగళూరు	84.2	68.6	0.89	14.72	85.87
మెదకూరు	75.2	62.2	0.79	105.50	125.46
కొడైకనాథ్	68.5	52.6	0.17	23.99	62.18

సర్కారులు.—విశాఖపట్నం కాకినాడలలో కొంచముగ వర్షము కురిసినవి. బందరునందు ఆర్ద్రత తక్కువగనున్నది. గోపాలపురములో కిరోన్లస్థితి 6½ డిగ్రీలు అధికముగ నున్నది.

దక్కను.—కడపలో 0.81 ఇంచుల వర్షముకురిసినది. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువగ నున్నది. బళ్లారిలో కల్లుపడినది. కడపలో కిరోన్లస్థితి 2½ డిగ్రీలు తక్కువగ నున్నది.

కర్నాటకము:—ఆకాశమునందు స్వల్పముగ మేఘులు న్నవి. ఆర్ద్రత తక్కువగ నున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాట్, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ప్రపంచక జ్ఞానము

(ఆంధ్రీకరణము)

ఒక పోలీసు డెప్యూటీ సూపరింటెండెంటుచే
వ్రాయబడినది

22-9-25 తేదీని మైద్రాసు మేయిలుపత్రికలో ప్రచురింపబడినది సూపరింటెండెంటు డెప్యూటీ సూపరింటెండెంటుచే వారిలో ముఖ్యముగ మాట్లాడి పరీక్షింపవలసి యుండుటచే వారిందరను నాయెదుటకు పిలిపించితి. 27వరకు తగు విద్యావిశేషములు లేకుండుటచే మొదటనే త్రోసివేయబడిరి తక్కినవారిని పరీక్షించితి వారికి ప్రపంచజ్ఞాన మెంత గలదో చూచుటకు నాలుగు ప్రశ్న లడిగితి

ప్రశ్న - 1 టర్క్మీన్ మెచ్చటనున్నది దానినిగూర్చి నీ క్షేమి తెలియును? టర్క్మీన్ అని నే నుచ్చరించునపు డెవ్వర కను గ్రాహ్యము కాదయ్యె. అందుచే జనసామాన్యమువలె నుచ్చరించవలసి వచ్చె.

వారియు తరములలో గొన్నిటినిజూచుపరచుచున్నాను గతి సంగ్రాహములో టర్క్మీన్ కొంతవరకు పాలుగొనెను. అది యొక స్వతంత్రరాజ్యము - మహమ్మదీయ రాజు పాలనలో నున్నది - ఆర్మీపురస్థలములకు దక్షిణముననున్నది మధ్యధరా సముద్రమునకు వ్యాపించి యున్నది - ప్రస్తుతము యాదేశీ యులకు జపానువారితో యుద్ధము జరుగుచున్నది - టర్క్మీన్ ఆరే బియాదేశములో నున్నది - టర్క్మీన్లో అనేకగ్రామములుండును. బ్రిటిషు దొరతనమునకు లోబడిన రాజు టర్క్మీన్ పాలించుచు న్నాడు - నాది హిష్టరీగూర్చుకాదు అందుచే టర్క్మీనిని పరిచి నాశేమియు తెలియదు - నాది హిష్టరీగూర్చు కాకపోయినను అప్పుడప్పుడు దీనిపత్రికలు చదువుచుండుటచే నింతమాత్రమైన ను చెప్పగలిగితి - టర్క్మీన్దేశములు సామాన్యముల కారు - రక్కసులు

ప్రశ్న - 2 కాగితములను దేనితో చేయుదురు? ఎటుల చేయుదురు?

తరము - నాది కమర్షి యలుగూర్చుకాదు. యంత్ర సాయమున తయారు చేయుదురని మాత్రము చెప్పగలను - చర్మముతో కాగితములు చేయుదురు - జొన్న మొక్కలతో కాగితములు చేయుదురని యిద్దరు చెప్పిరి

ప్రశ్న - 3 చెరువులో చేపలు యాదునుగదా? నీటిలో చేపలు బ్రతుకుచుండగా మన మేల నివసించలేము?

కప్పలవలెనే చేపలును నీటిపైకి వచ్చి యూపిరితీయునని పలువురు తెలిచిరి. అందులో నొక్కడు చేప యూపిరి తీయుటకు నీటిమీదకు వచ్చునని కొందరు చెప్పుదురని పలికెను. భోజనపదార్థములు నీటిలో తొరకవు కాన మనము తీవించలేము మనవలె చేపలకు అధికముగా గాలి యవసరము లేదు గాన అవి నీటిలో బ్రదుక గలవు. నీటిలోచర్మము కడిసి కుప్పిపోవునుగాన మనము బ్రదుకలేము - చేపలకు కనుచెప్పులు లేవుగాన నవి నీటిలో బ్రదుకగలవు - చేపలు చిన్న జంతువులుగాన గాలి యెక్కువగ ఆవసరములేదు - చేపలు పొలుసులమూలమున నుచ్చాసనికానవల నడుపునని పలువురు నుడిచిరి. చేపలు నీటిలో బ్రదుకవలయు నని యెవరిద్విత ముంటు నటుల జరుగుచున్నదని పలువు రభిప్రాయమును చెల్లబుచ్చిరి.

ప్రశ్న - 4 బైసికిలుపై స్వారిచేయగలవా? అందరును సామర్థ్యమును తెలుపుటచే బైసికిలుపై స్వారిచేయుచున్నప్పుడు నీవుక్రిందపడవు. అది కడలకుండునపుడు పడనేల అని అడిగితి.

తరము - ఒకకాలుమీదకును రెండవకాలు క్రిందను పెట్టి బైసికిలు సమముగ నిలుపుట తలచుటయు - బరువును సమముగ నుంచుచును - ఎంతవరకు బరువును నిలుపవలయునో నేనెరుగుదును త్వరితముగ పోవునప్పుడు దానిని సమముగ నిలుపగలము. తక్కినప్రభుడు నిలుపలేదు

ఇటుల రెండు గంటలకాలము అతినిద్రాముగ కాలము గడిచితి వీరి క్రితసామర్థ్యముల బొగడుచు యోగ్యతాపత్రికల నిబ్బవహారిలో నొక్కరుగాని ప్రకృతవిద్యావిధానము సర్వకు భంకరమని తలచుచుపోయెలలో నొక్కరుగాని యట లేకైరి కదాయని కడు చింతించుచున్నాను ఇట్టి యుత్తరముల నిచ్చిన వారందరు స్కూలు ప్రైవటు పరీక్షలో కృతార్థులై యింటరు మీడియేటు పరీక్షకు జరుచునప్పుడు పరీక్షించబడినవారే విధి లేక చిలుకపలుకులవలె విద్యాలయములలో నేర్చినది గాక యితరసేమియు ప్రకృత విద్యార్థులకు తెలియదు

ఇందుపై వ్యాఖ్యాన మనవసరము. ఛక్రికిని ముక్తికిని దేశమునకు నీరుపయోగమును విద్యావిధానమునకు నైతెలియదులును, ఉపాధ్యాయులును, విద్యార్థి కారులును ప్రాకులాడక సర్వకుభోదయంబగు విద్యావిధానమును జాలర కంధజేయబడుగాక.

క్రేయోభిలాషి.

కృష్ణా, షవమటి గోదావరి జిల్లాలలో క్రొత్తరైల్వే

ఇటీవల దొరతనమువారితో గుడివాడనుండి భీమవరమునకును, నిడదవోలునుండి, భీమవరమునకును, భీమవరమునుండి పాలకొల్లుమీదుగా సర్వాపురమునకును, రైలు మార్గములు నేయబడునని తెలియుచున్నది ఈమార్గము రూరములో కలసివచ్చునా! లేక, ప్రయాణికులవలన గాని, సరకులవలన గాని యెక్కువ లాభకారి యగునా? యను విషయము ప్రప్రథమమున నంతగా పర్యాలించిపబడినట్లు గాన్పించదు

రైలుమార్గము క్రొత్తగా వేయునప్పుడిదివర కట్టిసౌఖ్యమునందున్న ప్రదేశమునకే వేయుట, కమ్మరపిడిని నూదుల ముట్టుబడెయని వేరు చెప్పనేల! అది యిదివర కట్టి సదుపాయము లేనిప్రదేశమునకు పుష్కలమగువలయును అట్టి యాలోచన యీ ప్రపంచజ్ఞులందు వ్యర్థము ఎందుచేతనన నీమార్గములలో నిడదవోలునుండి, తులసిమీదుగా భీమవరమువచ్చు మార్గమునందున్న పల్లెలుగాని, పట్టణములు గాని, తాడేపల్లి గూడెమునకు సమీపములో నున్నందున మరికొంత సదుపాయమును పొందునే గాని, యాప్రదేశములందు వర్తక మంతవిస్తారము లేనందున సరకుల యెగుమతి దీనిమార్గములకు గాని, రవానాలకుగాని రైల్వే కంపెనీవారికి లాభకారిగ నుండదు.

విస్తారము వర్తకవ్యాపారముండి, వర్తకుల సరకులరాక పోకలకు నీరుగ గడ్డవచ్చుచున్న సర్వాపురంకాలవ కెరుమను గ్రామముల కీమార్గ మెంతమాత్ర ముపయోగకారి కాజాలదు ఒక్కొక్కచోట నాలుగైదు రైలుమిల్లులున్న పెరవలి, మారులేరు, పెనుగొండలరానానిమిల్లులకు పాలకొల్లు పంపుకొల్లుతో వర్తకులు తమ సరకులను నిడదవోలుకే పంపుకొనివచ్చును. కాబట్టి వారికి రైలుమార్గ మెంతమాత్ర ముపయోగకారిగాదు ఇంకొకవిశేషముగలదు. రాజోలుతాలూకాలో చాలభాగమును, అమలాపురం తాలూకాలో కొంతభాగమును రైలుప్రేషనుకు రిలి మైట్లు పైగా మారమున నుండుటవలనను, పడమలకూడ అన్నిచోలను దొరకకపోవుటవలనను, తొందరపను లున్నవారు, తోడేరు (లంకల) వద్ద గోదావరి దాటి మారులేరుమీదుగా అచ్చటనుండి మోటారుమీద నిడదవోలు, 1 గంటలో చేరగలుగుచున్నారు. అట్టివారికిగూడ నీక్రొత్తమార్గ ముపయోగింపకున్నది. ఇట్టిసదుపాయ మిదివరకు కొలదిగానో, గొప్పగనో సౌఖ్యవచ్చుచున్న ప్రదేశములకే యెనుగూడుచున్నదేకాని వర్తక విషయముననేమి ప్రజల ప్రయాణసౌకర్యవిషయముల నేమి కడునిడు మలుగుదుమచున్న సర్వాపురం, తిరుగుతాలూకా ప్రజలు (పెరవలినుండి నరసాపురమువరకును) ఏరవతలనున్న రాజోలు తాలూకా నానులకును పెట్టి యుపయోగము కలుగకున్నది వైని వివరించినవిషయములు బాగుగ నాలుచించినయెడల ప్రజలకేమి వర్తకులకేమి రైల్వేకంపెనీవారికేమి విగల లాభకారిగా నుండుటయేగాక నిర్మించవలసినమార్గములో 20 మైళ్లు తగ్గును అది యేదియన గుడివాడనుండి భీమవరంమీదుగా పాలకొల్లునకు మోటారు గేజీలైనను, నిడదవోలునుండి తొలుకు, మారులేరు పాలకొల్లుమీదుగా సర్వాపురంకు బ్రాడుగేజీ లైనను, నిర్మించుట అత్యంతోపకారిగా నుండును. గోదావరి జిల్లాలో, అమలాపురం రాజోలు తాలూకా ప్రజలు సిద్ధాంతం, తోడేరు, దొడ్డిపల్లి, లక్ష్మీపాలెం, రేవులుదాటి పెనుగొండ మారులేరు పాలకొల్లుచేరి రైలు నందుకొనగలరు. సర్వాపురం కాలవకు చేరియున్న విల్లుయజమానులును వర్తకులును వారికి సహృదయంబు ప్రేమనులకు కొద్ది వ్యయముతో తమ సరకులను చేర్చుకొనగలరు నిడదవోలునుండి ఇక తలంపుమీదుగా భీమవరమును గలుపు మార్గములోని ప్రదేశములమాట యెట్లునన ప్రదేశములలో సెప్పలేయెనను పట్టణ మైనమారులేరునకు గాని తలంపునకుగాని భీమవరమునకుగాని తాడేపల్లిగూడెమునకుగాని, 8 లేక 10 మైళ్లకన్న నెక్కుడు దూరమున లేదు కాబట్టి వారు ఆ గ్రామములకు చేరువప్రేషనునకు పోవచ్చును. ఇక గణపవరముమీదుగా తాడేపల్లిగూడెము, భీమవరం కొద్దవకు సమీపగ్రామములలో ఆర్థవరమునకు తాడేపల్లిగూడెము వెళ్లుటకు వీలుగానుండును విగిలినవారు భీమవరం గాని ఉండిగాని వెళ్లి గుడివాడ భీమవరంరైలును చేరవచ్చును. కాబట్టి వారికిగూడ నీక్రొత్తమార్గము నష్టదాయకము గాదు

దొరతనమువారి విషయము పునరాలోచనము గావించి గుడివాడునుండి భీమవరముమీదుగా పాలకొల్లునకు మీటరుగేజీ యును నిడదవోలునుండి తొలుకు మారులేరుపాలకొల్లునకు మీదుగా సర్వాపురం బ్రాడుగేజీయును రైలుమార్గములు వేయించినయెడల వారు వ్యయపరచుధనమును సార్థకమునకు బెచ్చి రైల్వే సదుపాయము లేని ప్రదేశముల ట్టిసౌఖ్యము సొసంగివారగువారిని సమ్మచుచున్నాను

అవంట్ల } నెక్కంటి దొరయ్య,
22-9-25 } సరసాపురం తాలూకాబోర్డు మెంబరు

చిత్తూరు జిల్లా కోర్టులో

1901 నంబి O S నెంబరు 12.

1905 నంబి యెక్సిక్యూషన్ మన్యు నెం. 145.

వాది: సాహుకారు లాడ్ గోవిందదాసు,

కృష్ణదాసువారు (డిక్రిటోండినవారు)

ప్రతివాదులు: కార్వేటి నగరం రాజాగారు,

(డిక్రిటోండినవారు)

సదరు సాహుకారు లాడ్ గోవిందదాసు

కృష్ణదాసువారు కార్వేటి నగరం రాజాగారిపై

పోందియుండు డీక్రిని అనుసరించి సదరు వాదిగారికి

చేరవలసిన బాకీ AAO నెం. 383/22 లో హైకోర్టు

వారు 29-4-25 తేదీని చేసిన పుత్తర్వుమేరకు

యేర్పడిన మొత్తం రూ. 40,95,335-9-3 న్ను,

30-4-25 తేదీ మొదలు కాగల సదరువడ్డీన్ని,

ఖర్చులున్ననహా బాకీకిగాను అడుగున కనిన

సొత్తును పూరా వకేలాటగాయున్న మదిన్ని 15

లాట్లుగాయున్న యీ కోర్టుపుద్యోగస్థునివల్ల తేదీ

30-11-25 న యీ కోర్టులో బహిరంగముగా

యేలం వేయబడును.

సొత్తువివరం

మద్రాసునుంచి 60 మైళ్లదూరములో అర

కోణం రేణిగుంట మధ్యయుండు కార్వేటి నగరం

జమీన్దారిలో చేరిన సారాయణవనం అను

తాలూకా, ఇందులో కొండలు, గుట్టలు, అడవులు

వగైరాలున్ను, అరుణనది, కుశవల్లి, స్వర్ణముఖ

అను నదులున్ను, అనేక చెరువులు, ఊటలు,

కాలువలు, బుగ్గలు వగైరాలతోచేరి 232 గ్రామా

దులు కలిగియుండు తాలూకా. ఇందులో నగరి,

వేపగుంట, పుత్తూరు, తడుకు, పూడి అను యం.

అకడు యన్. యం. రైలువేన్వేషాలు 5 పున్నవి.

సదరు తాలూకా సంవత్సరమునకు

నికరాదాయం రూ. 1, 45, 000 లు.

బాజారు వెల 29 లక్షలు రూపాయలు. సదరు

తాలూకా 15 లాట్లుగాకూడా యేలంవేయబడును.

సదరుతాలూకా యావత్తున్న 15 పాయకట్లు

కలిగియున్నది. ప్రతివక పాయకట్టున్న ప్రత్యేక

లాట్లుగా యేలంవేయబడును. ఒక్కొక్కపాయ

కట్టులో 7 మొదలు 34 వరకు గ్రామాదులువుం

టున్నవి. ప్రతివక పాయకట్టుకున్న కోర్టువారివల్ల

నిధారణ కాబడియుండు మతింపు రు 45,000

మొదలు రు 3,64,000 వరకు యేర్పడుచున్నవి.

వివరములు పూర్తిగా తెలియగల యిస్తియారు

కాపీని చిత్తూరుజిల్లా కోర్టులోగాని లేక వాదిగారి

యొక్క వకీలువార్ల ఆఫీసులోగాని తనిఖీచేసు

కొనవచ్చును. ఇంకను వివరములు వాదిగారి

వకీలులయిన మద్రాసు మైలాపూరులోవుండు

మిస్టర్ వ. సి. సంపత్తులయ్యంగారు బి. ప. బి.

యల్. వారినిగాని లేక చిత్తూరులోయుండు మిస్టర్

సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు బి. ప. బి.

యల్ వారినిగాని కోరి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆర్. సారాయణఅయ్యర్

డి స్క్రిప్టు జి. డి.

ఆయుర్వేద పాపధర్మ కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము

కొద్దికోజులువరకు వెల 3-0-0 2048

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

ప్రెస్విటర్ అండు నీసయర్ దాకరు, విజవాడ

మైసూరు రాష్ట్ర ప్రజా ప్రతినిధి ఎన్నికల మహాసభ

44 వ దసరా సమావేశము ప్రారంభింపబడుట

దివాను సర్ ఏ. ఆర్. బెన్సేగారి అధ్యక్షతన

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

మైసూరు - 28-9-25

మైసూరు రాష్ట్ర ప్రజా ప్రతినిధి మహాసభ (ఎన్నికల) నేటి ఉదయము 12 గంటలకు సంస్థానపు దివాన్ సర్ ఏ. ఆర్. బెన్సేగారి అధ్యక్షతన జరిగిన మహాసభలునందు సమావేశమైనది. మైసూరు రాష్ట్రమున 8 జిల్లాలనుండి ఎన్నికైన 270 ప్రజా ప్రతినిధులూ దాదాపు సభ్యులెల్లరు సభ నలకరించిరి. అధ్యక్షక పీఠమునకు చేరువగ అధ్యక్షునకు కుడివైపున కాననభయొక్క ప్రభుమనభ్యులగు శ్రీ కె.ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారును ఎడవవైపున ద్వితీయసభ్యులగు కె. చండిగారును కూర్చుండిరి. మైసూరు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆర్. బి. ప్లిమరు దంపతులు, మహారాజాగారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శి మిర్జా ఇస్మాయిల్, హనుసాహసేను, సర్ పుట్టన్న చెట్టిగారలును మరొకరింద గూడ వేదికపై గలరు. ముప్రసిద్ధ ప్రేక్షకుల స్థానములందు గూర్చుండిన వారిలో మద్రాసు ప్రాంతీయ న్యాయ మూర్తులలో నొకరగు న్యాయమూర్తి, రేగారును, మహారాజా కళాశాలాధ్యక్షులు యస్. చన్. సుబ్బారావుగారును, మరియు కొలదిమంది విశేషియన్ ప్రేక్షకులును గలరు. ప్రేక్షకుల స్థానములందు కొందరు స్త్రీలుగూడ నుండిరి.

జగన్ మోహనపాల్ మైసూరు పట్టణమునకు నట్ట నడుమ నున్నది. భవనమందలి మధ్యభాగము విశాలమంతమై 500 మంది ప్రజలకు కూర్చుండునట్టి గలదు. ప్రతికా ప్రతినిధులకు చక్కని ఏర్పాటు లానర్పబడియున్నవి ప్రతినిధులందఱికి భాగము కన్నడభాషయందు మాట్లాడగల వారు. సభ్యులలో సుమా రెండువందలకి లోపుగ మామ్యు దీయప్రతినిధులు గలరు. నిచ్చుజాతుల పక్షముందును కొందరు సభ్యులు గలరు. విద్యాశాఖ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు, డిప్యూటీ కమిషనరులు, కో-ఆపరేటివు రిజిస్ట్రార్లు, అటవీశాఖ ఇన్స్పెక్టరు, తదితరప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రేక్షకస్థానములందు గలరు.

దివాన్ గారి ఉపన్యాసము.

ప్రప్రథమమున అధ్యక్షులగు దివాన్ సర్ ఏ. ఆర్. బెన్సేగారు తమ అధ్యక్షతనోపన్యాసమును జదివిరి. వారి యుపన్యాస సందర్భమునందు మైసూరు కాననసభ, ఎన్నికల సభలయందు గతవత్సరము చర్చింపబడిన కార్యక్రమమును వివరించిరి. హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమునకు నైగోషి నివారణపట్టును, మరేదలవద్ద హిందువుల మేళనలను ఆపుట మున్నగుపట్టుములు గావింపబడెను. నిన్నుజాతుల సభివృద్ధి కొరకు కొన్ని చట్టము లానరింపబడెను. ఈవిషయమును జదువునపుడు సభ్యులలో కొందరు "వినుడు వినుడని" పల్కిరి.

పిదప దివానుగారు నిరుద్యోగసమస్యనుగూర్చి యుపన్యాసించినపుడు సభ్యు లెక్కుడు యుత్సాహమును గన్పరచిరి. నిరుద్యోగసమస్యపై మాట్లాడుచు దేశ భావ్యభివృద్ధి అన్నవస్త్రములపై ముఖ్యముగ నాధారపడియుండును గాన పారిశ్రామిక, వాణిజ్యశాఖ లభివృద్ధి గానలెనని పల్కిరి. యువజను లెల్లరు కేవలము ప్రభుత్వోద్యోగములకై యాశించక సాంకేతిక, పరిశోధనా విద్యలతోబాటు పారిశ్రామిక వ్యవసాయ విద్యలను అధికముగ అభ్యసించవలెనని పల్కిరి. మైసూరు రాష్ట్రమునందలి ప్రభుత్వోద్యోగులకై దాదాపు 25000 అప్లికేషన్లు వచ్చియుండెను. ప్రభుత్వోద్యోగులు 2410 మాత్రమే గలవు. విగతయవజనుల గతి ఏమి గానలెను? కాన ఎంత శ్రమముగ విద్యార్థి యొక్క దృష్టి ప్రభుత్వోద్యోగులపైనుండి. పరిశ్రమలకును, వ్యవసాయమునకును మారుతో అంత శ్రమకాలములో దేశము పురోభివృద్ధిని బడయగలదు. (హర్షధ్వనులు) నిరుద్యోగ సమస్యనివారణమునకై ప్రభుత్వమువా రొక సంఘమును నియమించిరిని పల్కిరి. పిదప పరిపాలనావిషయములను గొన్నింటిని చర్చించిన పిదప 1 గంటకు ఉపన్యాసమును హర్షధ్వనులు చెలగ ముగించిరి. పిదప కన్నడభాషయందు ముద్రింపబడిన ఉపన్యాసము జదువబడెను. పూర్తి వివరములు కేపు ప్రకటింపబడును.

27-9-25:—నిన్నటి సాయంత్రము మహారాజ కళాశాల సానంత్సరితోత్సవము జరుపబడినది అధ్యక్షులగు కె. మైలారావుగారు విద్యావిధానమును పురాతన నవీన పద్ధతులకు గల భేదములను వివరించుచు ప్రస్తుత విద్యావిధానము లోపభూయిష్టముని పల్కిరి కళాశాల ప్రాపెసరులును మరొకరింద ప్రముఖులు సుపన్యసించిన పిదప మహారాజాగారికి కేజీలతో సభ ముగింపబడెను

దీనితోబాటు మైసూరు రాష్ట్రమునందలి గ్రామకరణముల మహాసభయు, బ్రాహ్మణసంఘముండి నిరుద్యోగ సమస్యను విచారించుటకొక సభయు యమ్ వెంకటకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతన జరుపబడెను. ప్రస్తుతము ప్రబలియున్న లోపముల నివారించుటకు మార్గముల నారయుటకై ఉపసంఘము శర్వరుపబడెను

నిన్నటిరో ఏసరా యుత్సవములు సమాప్తమైనవి గ్రామాంతరములనుండి దసరా జేడుకల జూతుటకై విచ్చేసిన ప్రజలందు అధిక భాగము వారివారి గ్రామములకు వెడలిపోయిరి.

అమలాపురము యూనియన్

అధ్యక్షపదవికి తగాయిదా

అమలాపురం, సెప్టెంబరు 29

ఇదివఱ కమలాపురము యూనియన్ బోర్డున కధ్యక్షుడుగానున్న సీతాపతిరావుగారి నియోజనమును ప్రభుత్వ మంగీకరింపలేదు సూతన నియోజనమున కాజ్ఞా నొసంగగా తాలూకా బోర్డునకును షేరిపు అబ్దుల్ కాదరును నియోగించి యతని నధ్యక్షునిగా నియమించెను

సీతాపతిరావుగారు, తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షుని పైనను, యూనియన్ సంఘము సూతనాధ్యక్షుని పైనను మునసబుకోర్టులో దావాచేసిరి ప్రభుత్వమును పార్టీగా చేర్చలేదు 16వ తేది ని మునసబుగారు ప్రతివాదిపై యింజక్షన్ కు నజ్జ నొసగిరి 22వ తేదిని విచారణలో నాదికరపు షీడరు పద్మనాభముగారు స్థానికస్వపరిపాలనా చట్టములోని 31 వ యంశము ప్రకారము ప్రభుత్వమునకు నియోజనములందు కలుగజేసుకొనుట కధికారము లేదని వాదించిరి జిల్లా బోర్డునకును హుటమగాగూడి లేని పోని యపవాదములను పెంచి నిజమును మధ్యపతియి యసత్యములను ప్రభుత్వమునకు చెలియజేసినది చెలిపిరి పైగా వారిరువురును స్వల్పసంఖ్యాకులగు నాది వెలమజాతికి చెటినవారు స్వలాభాపేక్షపరులై ప్రజాయిష్టమును సరిగా నెఱజేర్చుట లేదనిరి

ప్రతివాది తరపున శాస్త్రిగారు తమ సహజవాక్యటిమతో విశేషకారణములను నిరూపించుచు, దావాయొక్క నిర్ణేతుకతను, దావాసంగీకరించుట యందలి నిరుపయోగతను, నష్టములను జూపిరి సివిలు న్యాయాలయమున కీవిషయమున నధికారము కూడ లేదని నిరూపించిరి. 31 వ యంశము ప్రకారము నియోజనమును మార్చుట కధికారము గలదని వాదించిరి ఇంజక్షన్ సం గీకరించుటవలన బోర్డు పరిపాలన కడ్డపచ్చినదనియు, దానివలన ప్రజలకు నష్టము గలుగుటయే గాక కాంతికిగూడ భంగము గలుగునని వాదించిరి ఇదివఱకే చాల నష్టము ప్రజలకు పట్టామునకు వాటిల్లిన దనిరి

తీర్పు యింకనుకాలేదు పోస్తువారు తపాలు నెనరికిచ్చుటలేదు తాలూకా బ్రెజ్లోలో సీతాపతిరావుగారి చెక్కులు, బిల్లులు సంగీకరింపబడుటలేదు పట్టామందు చాల యాందోళన ముగా నున్నది సీతాపతిరావుగారియం దెవరికి యిష్టములేదు 15 సం॥లనుండి యాయనే పరిపాలించుచుండెను. తీర్పుకొఱకు ప్రజ లెదురు చూచుచున్నారు చాల తొందఱ జూపుచున్నారని న్యాయాలయమందు జనులు గుంపులు గంపులుగా చేలు మన్నారు ప్రతిష్టంభమువలన చాల చిక్కుగానే యున్నది (ప్రత్యేకతంతి)

ప్రకటన

"నిర్వివాదగల మంచిభూముల హాయివేజు వైని రు 20,000/-లకు తక్కువగాకుండా ఋణాం నూటికి సంవత్సరమునకు రు 12/- ల వడ్డీతో యిచ్చించడమగును. వడ్డీ హాయివేజు భూములు గోదావరి, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో నుండవలెను. రుణములు కావలసినవారు బొబ్బిలి సంస్థానం దివానుగారివేర దరఖాస్తులు అంపించవలెను".

అగ్ని క్రీడ (బాణసంచా)

రెండవ కూర్పు 8 అణాలు

ఉపోద్ఘాతము బాణసంచా చేయుటలో బాగ్ర త్ర, తుపాకీ వందు, బాణసంచాలోని వస్తువులు దేశవారీ బాణసంచా ఇంగ్లీషు బాణసంచా రంగురంగుల వెన్నముద్దలు, ఆకాశబాణములు, సత్తెలు, తారాసువ్వలు, పేకలు, చిమ్మబుద్దు, చక్రబాణములు పోర్టుఫైరు, బంగారువాన, వెండివాన, నెనులిపించ, పాముల కట్టు, రంగులమత్తెలు, అక్షరముల చిత్రములు, అవుట్టు, గుండ్లు నీటుబాణసంచా భోగినుంటులు మొదలగునవి.

నుంజావాటి ముద్రాక్షరకాల, ఏలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

నోటీసు

చెన్నపురి చెనాబజారులోనున్న నెం 21 రు భవనము నందున్న మా జార్జి టౌను (బాంచీయందు డాక్టర్ ఆ. లక్ష్మీ పతి, బి 1, ఎం బి 1, సి ఎమ్ బిఎగ్ రత్నగారి సలహాను ఆదినారములందు తప్ప తలిమదినములందు ప్రతిరోజు సాయంత్రము 7 గంటనుండి 8 గంటలవరకు పొందవచ్చును మేనేజరు:—ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసిలిమిటెడ్, 19, హారిస్ రోడ్డు, మహంటురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆంధ్రనైషధ సారము

శ్రీనాథుని నైషధము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది

సుగుణమణి

మనోహరముగ చక్కని నవల వెల రు 0-8-0

పాండరిక మాహాత్మ్యము

పాండరంగమాహాత్మ్యాంతర్గతము వెల ,, 0-8-0

గ్రంథముల తెట్టు 1-8-0 | పోస్టు చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని (గుంటూరుజిల్లా)

పురాణం సూరిశాస్త్రి గారి ప్రసిద్ధ గ్రంథములు

నాట్యరంజనము 1-8-0 నాట్యోత్పలము 1-8-0

విమర్శక పారిజాతము 1-0-0 ఆంధ్రనాటక సంస్కరణము 1-0-0

నాట్యశోకము 1-8-0

(అమ్మలో నున్నది) వి. పి. పోస్ట్ జి ప్రత్యేకము.

మానేజరు, విద్యానిలయము,

2264 బందరు.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము

"కామశాస్త్రమునకు" గలదు ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము. ఆభివృద్ధి మొదలగు వాటినిగరించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము, 150 పుటలు గలది మినర్వ లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు. ఇది ఉచితముగా తపాల్ ఖర్చులేక పంపబడును కావలసిన వారు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధశాల,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నీసా 1-కి కుసుమం వి. పి చార్జీ రు 2-0-0.

ఈమందు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో

నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడుదలపప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1766

ఆకందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు 246

18, బైరాగిమరంపేడి, మదరాసు.

వాయువు నొప్పులకు మందు

నీసా 1-కి రు, 1-0-0

అకసాత్మ్యగాగాని, గాలిలోగాని, తినుపదార్థములలోగాని, మార్పునలన 1 జ్వరమువచ్చుట, 2 కీళ్ళసంధులలో నొప్పులు 3. కీళ్ళుబిగిడియుట 4 సంధులయందు ఉబ్బు, 5 లేచుటకు నీలులే నటుల సర్వాంగము బిగిడియుట మొదలగునవి ఈమందును కొన్ని పూటలుత్రాగిన తోడనే సంధులయందు పోట్లునొప్పులు పోయిశరీరము యథాస్థితికి వచ్చును బాధగల సలముల వేడినీటి తోగాని, ఇటుక పొడుముతోగాని గాచి అమృతంజనమురాయ పలెను

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి.

తక్షణము రోగులకు గుణము నిచ్చునది

ప్రపంచమునందలి వైద్యులందరు శిశువులకు ఆరోగ్యము చెడినవారికిని "క్వాకర్ ఓట్స్ తో" తమరు కాబడిన గంజి, పాయసమును వాడుటకు ఏర్పాటుచేయున్నారు క్వాకర్ ఓట్స్ పుష్కలమైనది నరములకు పుష్టినియిచ్చి కండరములను, బాగుగ వృద్ధిపరుస్తు. క్వాకర్ ఓట్స్ మాంసముకన్న ఏబదిరెట్లును, బియ్యముకన్న ఇరువదిరెట్లును బలమును యిచ్చుచున్నది రుచికరమును త్వరలో జీర్ణకృత్తిని కలుగజేసి శరీరమునందు పేడిని తగ్గించును.

Quaker Oats

క్వాకర్ ఓట్స్ చేతితో తాకబడుట లేదు

హిందూమహమ్మదీయతగ్రంథాలు

(మధ్యరాష్ట్రములు)

యోల్ మల్, సెప్టెంబరు 28 — పూసాదు తాలూకా ఘంజిలో మసీదువద్ద బాజాలతో ఊరేగింపు పోవుటనుగూర్చి హిందువులకును మహమ్మదీయులకును తగాదారాగా సబుడివి జనల్ మేజిస్ట్రేటు ఆచ్చటికి పరుగుత్తుకొనివెళ్లి ఆ మసీదుగర్భరగా రెండునెలలవరకు బాజాలతో ఊరేగింపులు జరుగరాదనియు తీర్పు ఇచ్చెను. ఆయు తీర్పుపై హిందువులు చాల ఆసంతృప్తి జెంది దేశరాయత్వములు ఇరుపగూడవని నిశ్చయించి పోరాడమును జరిపి మహమ్మదీయులతో సేకార్యములను కలియగూడవని నిశ్చయించిరి.

హిందూ మహమ్మదీయ తగవులనుగూర్చి యీ సంవత్సరము రాష్ట్రములో అనేకచోట్లనుండి వార్తలు వచ్చుచున్నవి పరిశీలనకు స్వయముగాచూచి తెలిసికొనుటకై నాగపూరు డాక్టరు మూర్తిగారు ఆచ్చటికి వెళ్లిరి కొంతమంది మహమ్మదీయులతో కూడ పెక్కుపట్టాముల ప్రతినిధులు ఆకోలాలో విరిలో సంప్రదించిరి కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను (అ.ప్రె.)

లక్ష్మీ రైలుబండి దోపిడిసంబంధమున అరెస్టులు అల్లాబాదు, సెప్టెంబరు 28 — సంగం రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి పండిత జ్యోతిష శంకరదీక్షిత్ ఇటానాలోను నిమ్నజాతి మిషను సంబంధించిన లాలా హర్నాం సంధర్లాలుగారును అరెస్టు చేయబడిరి

కాన్పూరులో ఇల్లు సోదా చూడబడిన పండిత సిల్లావ హాయి యిచ్చుట అరెస్టు చేయబడినది ఈటా జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడు బాబు చంద్రధర జోషీ, బాబు రామవర్మయ్యను, చంద్రబాబును అరెస్టు చేయబడినట్లు ఆగ్రానుండి తెలుసు వచ్చినది వీరందఱును లక్ష్మీ రైలుబండి దోపిడికేసుసంబంధమున అరెస్టు చేయబడిరి. (అ.ప్రె.)

అల్లాబాదులో ముఖ్యమైన జమీందారు డగ్లస్ రాయ్ సాహెబ్ ధామార్ సిల్లా బహు సింగుగారు చనిపోయిరి (అ.ప్రె.)

డక్కా విశ్వవిద్యాలయము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 28 — ఆలిఖురు విశ్వవిద్యాలయములోని డాక్టరు జియాఉద్దీన్ అహమ్మదు సి ఐ ఇ గారిని డక్కా విశ్వవిద్యాలయమునకు వైసుఖాస్సెల్లరుగా నుండుమని నిర్ణయించినట్లు తెలియుచున్నది. (అ.ప్రె.)

రైలు బండిలో చోరీ

పూనా, సెప్టెంబరు 28 — రైలుబండి పోవుమండగా చోరీ నేరమును గావించినాడని సిటీ మేజిస్ట్రేటు హెచ్. సి. ఫ్లెమింగుగారి యెదుట జిల్లాపోలీసు కాశుకు సంబంధించి లోనవాలావద్ద డ్యూటీలో నుంచబడిన సార్జెంటు డోనాల్డు యం షాపై నేర మారోపింపబడినది

జి.వి.సి. రైల్వేపోలీసు ప్రాసిక్యూటరు వై. యస్. జోషీగారు సబ్జిక్టును పిండినహాయతో ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున నిలువబడిరి

సికింద్రాబాదు రామగోపాలు మిల్సులో పీచింగుమాన్యురగానున్న బి.డిల్లియు ఫర్సాజాగాజీలు చెప్పిరి సెప్టెంబరు 14 తేదీ రాత్రి నేను మద్రాసు మెయిలులో బొంబాయినుండి వచ్చుచుంటిని సరాసరిగా ఎప్పుడును రెండవ తరగతి కంపార్టుమెంటులో నేనొక్కడనే యుంటిని బంగారు జేబుగడియారమును గొలుసును ఫోటో పేనాయను ఉన్నకొటు నచ్చటనే తగిలించి కల్యాణ్ దాటిన చువాలా నిద్రపోతిని. లోనవాలా వద్ద ఆకస్మాత్తుగా మెలకువ రాగా మరియొక ప్రయాణికుడు లోపల నున్నట్లును అతడు క్రక్కగా బయటికి పోవుచున్నట్లును చూచితిని ఎన్నిగంట రైలదో చూచుటకై జేబులో చేయిపెట్టగా గడియారమును ఫోటో పేనాయను కనబడలేదు ఆవిషయమై నేను రెండవ గార్డుకు తెలియజేయగా నతడు కానిష్టేబులోచెప్పెను కానిష్టేబు రాగానే బయటికిపోయిన ప్రయాణికుడు సన్నగా పొడుపుగా నుండుమనియు తీడుటోపియును ఓవరుకొటును గొరించి నడుచునకేవలం గా మట్టుకొనెననియు చెప్పిరి నడుచుచు మట్టుకొన్న సల్లనిది పోలీసువారు ధరించినదా! తరువాత కొన్ని నిమిషములకు పోలీసువారు ముద్దాయని తీసుకొని రాగా ఆరేడే కంపార్టుమెంటులో నుండి బయటికి పోయినవాడని సర్పించితిని

ముద్దాయకొర కంఠము చెడక తుదకు వాని టిఫాపులో చట్టుకొంటిని కానిష్టేబు ఏకనాధవిష్టు చేపెన్నె ముద్దాయ రాసని చెప్పగా కానిష్టేబు వాని నడుచు పట్టుకొనెను అప్పుడు ముద్దాయ జేబుగడియారమును విసరివైచెను మరియొక సాక్షిగూడ విచారింపబడిన పిమ్మట మేజిస్ట్రేటు నేరమును మోపెను ముద్దాయ నేరమును ఒప్పుకొనెను

నూటుకేసు నవహరించుట

పిమ్మట బొంబాయినుండి వచ్చుచున్న మహమ్మద్ కరీం అనుగ్రంథని నూటుకేసు నవహరించిన రెండవ నేరమునకై సాక్షులును తీసికొనుటకు మేజిస్ట్రేటు ప్రారంభించెను విచారణ జరుగుచున్నది. (అ.ప్రె.)

మద్యపాననిషేధము

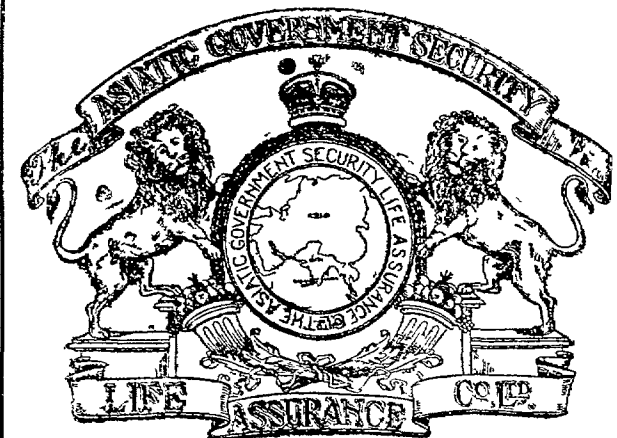
బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కాలపరిమితి కంగీకరింపక పోవుటకు కారణములు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28 — తామంగీరించినసంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధము ఎప్పుడు జరుగనో స్పష్టమైన కాలపరిమితి నేర్పరుపవలసినదని డక్టర్ సభవారు కోరగా బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపక దానికి కారణముల నిట్లు రెండు పున్నారు (1) ఎక్సైజు కమిటీవారు స్పష్టముగా కాలపరిమితిని ఫిఫా రకు చెయలేదు (2) తగ్గి వాయెడు లానులకు బదులుగా కాసనసభలు మరియొక మార్గము జూపునని నమ్మకము లేదు

ఈ కారణములకు జవాబుగా డక్టర్ సభవారిట్లు పున్నారు — ఎక్సైజు సంఘమువారి ఫిఫారసులను పూర్తిగా ఆనుసరించినయెడల కాలపరిమితిని తెలుప నక్కరలేదు ప్రభుత్వమువారు రట్టునుసరింపక పోవుటవల్లనే కాలపరిమితిని తెలుప వలసి వచ్చినది స్థానిక స్వార్థాత్మకమున కనుకూలముగ కమిటీ ఫిఫారసుల నిదివరకు త్రిప్పిని వాటినే ప్రభుత్వమువారు తమ స్థానమును బలపరచుకొనుటకై స్థానిక స్వార్థాత్మకమునకు భిన్నముగ నుపయోగింప జాలరు. ప్రభుత్వమువారి రెండవ యభ్యంతరము ఆర్థిక విషయములకు సంబంధించినది ఈ కారణము చెప్పటవలన బహిష్కర డోడ్డుమునునకు ప్రజాభిప్రాయము బలముగా లేవనియు స్థానిక స్వార్థాత్మకమునిచ్చినయెడల షాపులు మూయబడి రాబడి తగ్గి పోవునని తామిదివరకు చెప్పిన యభిప్రాయములనే ప్రభుత్వము వారు ఖండించుకొనుచున్నారు కాని యీ కారణమువలన కొంత చిక్కులు కలుగవచ్చును కావున నీ చిక్కులను తప్పించు కొనుటకై సంగం రాష్ట్ర సెన్సింగుబోర్డుల పద్ధతిమీద కొన్ని నిబంధనలతో స్థానిక స్వార్థాత్మకము ననుసరింపవలెనని యీ సభవారు ఫిఫారసు చెయ్యవచ్చును తుద కీసభవారు ప్రభుత్వమువారు తమ ఎక్సైజు విధానమును వివరములుగా తెలియజేయవలసినదని కోరుచున్నారు (అ.ప్రె.)

కళోరీ రైలుదోపిడి కేసు

లక్ష్మీ, సెప్టెంబరు 28 — ఇదివరకు ఎచ్చటికిని పోగూడదని ఆంధ్రలోనుంపబడిన బంగారీ యువకుడొకడు నిన్నటి దినమున అరెస్టుచేయబడినది ఇతడు కొన్ని దినముల క్రిందట యిచ్చటికివచ్చి అమీనాబాదులో ఒక చిన్న హోటలులో నివసించుచుండెను కళోరీ రైలుదోపిడి కేసులో నీతనికి సంబంధమున్నదని అరెస్టుచేసిరి అప్పుడు రైల్వేకంపెనీవారి సొమ్ము చాల ఆపహరింపబడినది మరి 7 గురు అచ్చటచ్చట యీసంబంధముననే అరెస్టుచేయబడినట్లు తెలియుచున్నది వీరందరిని ఏడో యొక కాంగ్రెసు సంఘముతో సంబంధమున్నట్లు తెలుపబడినది. ఇంకను కొంతమంది అరెస్టుచేయబడ నున్నారు. (అ.ప్రె.)

Next drawing for granting Loans under the personal Investment Scheme on 31st January 1926

Wanted Agen's everywhere to canvass Insurance Business and Personal Investment Bonds Liberal Terms for capable men

Apply for Particulars and agency Terms to —

V. Rangasami Esq B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore
D Rodgers, Esq Chief Agent, Mysore
Messrs. P. K. RAU & SONS,
Chief Agents, Madras Presidency,
289, Thambu Chetty St MADRAS.

